Державна інспекція
ядерного регулювання України
State Nuclear Regulatory Inspectorate of Ukraine

ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ІНСПЕКЦІЇ ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ ЗА 2019 РІК

Київ 2020

Схвалено постановою
Колегії Держатомрегулювання
від 13.02.2020 № 01

ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ІНСПЕКЦІЇ ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ ЗА 2019 РІК

ВСТУП. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ДЕРЖАТОМРЕГУЛЮВАННЯ

У звіті представлено інформацію щодо основних результатів та досягнень, Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Держатомрегулювання) у рамках забезпечення виконання завдань та пріоритетних напрямів діяльності у 2019 році.

Звіт підготовлено структурними підрозділами центрального апарату, територіальними органами з ядерної та радіаційної безпеки та майданчиках АЕС та підприємством, що належить до сфери управління Держатомрегулювання.

Держатомрегулювання є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, та забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії. Основні завдання, функції та повноваження органу визначені у Положенні про Державну інспекцію ядерного регулювання України, що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 363.

Основні завдання Держатомрегулювання полягають у наступному:

- забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії;
- здійснення державного регулювання безпеки використання ядерної енергії (нормування, дозвільна діяльність, державний нагляд);

- здійснення повноважень компетентного органу з фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок; з питань безпечного перевезення радіоактивних матеріалів відповідно до правил ядерної та радіаційної безпеки при перевезенні радіоактивних матеріалів; з питань аварійного оповіщення та інформування згідно з Конвенцією про оперативне оповіщення про ядерні аварії.

У 2019 році Держатомрегулюванням було забезпечено виконання пріоритетних завдань, визначених законами, актами і дорученнями Президента України, Уряду України, спрямованих на забезпечення ядерної та радіаційної безпеки і захищеності, у тому числі Планом заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки; Стратегією розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року; Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року; Планом дій Уряду на 2019 рік; міжнародними стандартами безпеки; виконання зобов'язань, які випливають з Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Забезпечувалась реалізація положень Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; планів гармонізації національних норм і правил з безпеки з референтними рівнями WENRA.

Протягом 2019 року забезпечено виконання пріоритетних завдань Держатомрегулювання у сфері регулювання ядерної, радіаційної безпеки та захищеності, а саме:

Висвітлення та інформаційний супровід подій, у тому числі таких, що не мають безпосереднього впливу на стан безпеки ядерних установок та діяльності у сфері використання ядерної енергії, однак викликають підвищену увагу ЗМІ та стурбованість громадськості.

Забезпечення функціонування державної системи фізичного захисту (в межах компетенції Держатомрегулювання) в умовах підвищеної готовності.

Оцінка безпеки та ліцензування:

- в рамках будівництва та введення в експлуатацію I пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (ПК-1 НБК);
- об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, у складі II черги комплексу «Вектор», у тому числі: експлуатації Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання (ЦСВДІВ), будівництва сховища для довгострокового зберігання осклованих високоактивних відходів (ВАВ), проєктування Технологічної будівлі для переробки радіоактивних відходів;
- оцінка безпеки експлуатації сховищ для захоронення радіоактивних відходів I черги комплексу «Вектор» та спеціально обладнаного приповерхневого сховища для захоронення радіоактивних відходів (СОПСТРВ).

Впровадження сучасних систем оптимізації радіаційного захисту персоналу та населення, зокрема, шляхом запровадження єдиних підходів з індивідуального дозиметричного моніторингу та компетенції в сфері радіаційної безпеки, а саме, встановлення порядку реєстрації доз професійного опромінення, встановлення критеріїв та порядку визнання експертів з питань радіаційного захисту.

Приведення рівня радіаційного захисту при медичному опроміненні у відповідність до міжнародної системи радіаційного захисту шляхом імплементації в національне законодавство Міжнародного стандарту безпеки «Радіаційний захист та безпека радіаційних джерел» (Radiation Protection and Safety of Radiation Sources: International Basic Safety Standards, GSR Part 3, 2014) та Директиви Ради 2013/59/ЄВРАТОМ від 5 грудня 2013 року.

Впровадження ризик-орієнтованих підходів в регулюючій діяльності.

Забезпечення регулюючого супроводу:

- реалізації Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС та переоцінки безпеки діючих енергоблоків та ядерних установок, включаючи продовження термінів експлуатації АЕС;
- проєктів нових ядерних установок (ЦСВЯП, СВЯП-2 ЧАЕС, «Джерела нейтронів»);
- проєктів диверсифікації постачання ядерного палива в Україну в цілях забезпечення енергетичної безпеки держави.

Разом з тим, у 2019 року Держатомрегулюванням забезпечено оперативне реагування на події, що не мали безпосереднього впливу на стан безпеки ядерних установок та діяльності у сфері використання ядерної енергії (лісових пожеж у зоні відчуження, фіксації системами радіаційного моніторингу європейських країн, у тому числі України, короткострокового підвищення радіаційного фону, зафіксованого автоматизованими системами радіаційного моніторингу, у зв'язку з подією на військовому полігоні на узбережжі Білого моря (м. Ненокса), однак викликали підвищену увагу засобів масової інформації та стурбованість громадськості і потребували відповідного інформаційного супроводу.

У листопаді 2019 року Колегією Держатморегулювання затверджено Заяву про політику Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 – 2024 роки та Основні стратегічні цілі розвитку Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 – 2024 роки. Основною метою розроблення цих документів є запровадження та підтримки дієвої моделі регулювання ядерної та радіаційної безпеки, яка відповідає сучасним міжнародним стандартам до регулюючих органів. У документах окреслені стратегічні цілі, пріоритети та завдання для досягнення перспективних цілей.

В рамках визначених пріоритетів та покладених на Держатомрегулювання завдань визначними досягненнями є:

- Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України у сфері використання ядерної енергії»;
- Видача ННЦ ХФТІ Окремого дозволу на перше завезення ядерного палива для ЯПУ «Джерело нейтронів»;
- Схвалення та направлення до МАГАТЕ Восьмої Національної доповіді про вжиті Україною заходи з виконання зобов'язань, передбачених Конвенцією про ядерну безпеку.
- Прийняття рішення щодо продовження терміну експлуатації енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС»;
- Прийняття рішення щодо продовження терміну експлуатації енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС»;
- Підписання Угоди між Європейським банком реконструкції та розвитку (як Розпорядником коштів Гранту з Рахунка ядерної безпеки), Кабінетом Міністрів України та Державною інспекцією ядерного регулювання України (як Одержувачем) про внесення змін № 2 до Угоди про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку (як Розпорядником коштів Гранту з Рахунка ядерної безпеки), Кабінетом Міністрів України та Державним комітетом ядерного регулювання України (як Одержувачем) від 8 липня 2009 р.;
- Представлення України під час 63-ї сесії Генеральної конференції МАГАТЕ, засідань Західноєвропейської асоціації регулюючих органів (WENRA), 26-му щорічному Форумі органів регулювання країн, що експлуатують АЕС з реакторами типу ВВЕР (Форум ВВЕР), 31-ої щорічної Інформаційної конференції Комісії ядерного регулювання США.

1. СТРУКТУРА ДЕРЖАТОМРЕГУЛЮВАННЯ У 2019 РОЦІ

Організаційна структура Державної інспекції ядерного регулювання України (з 01 вересня 2018 року)

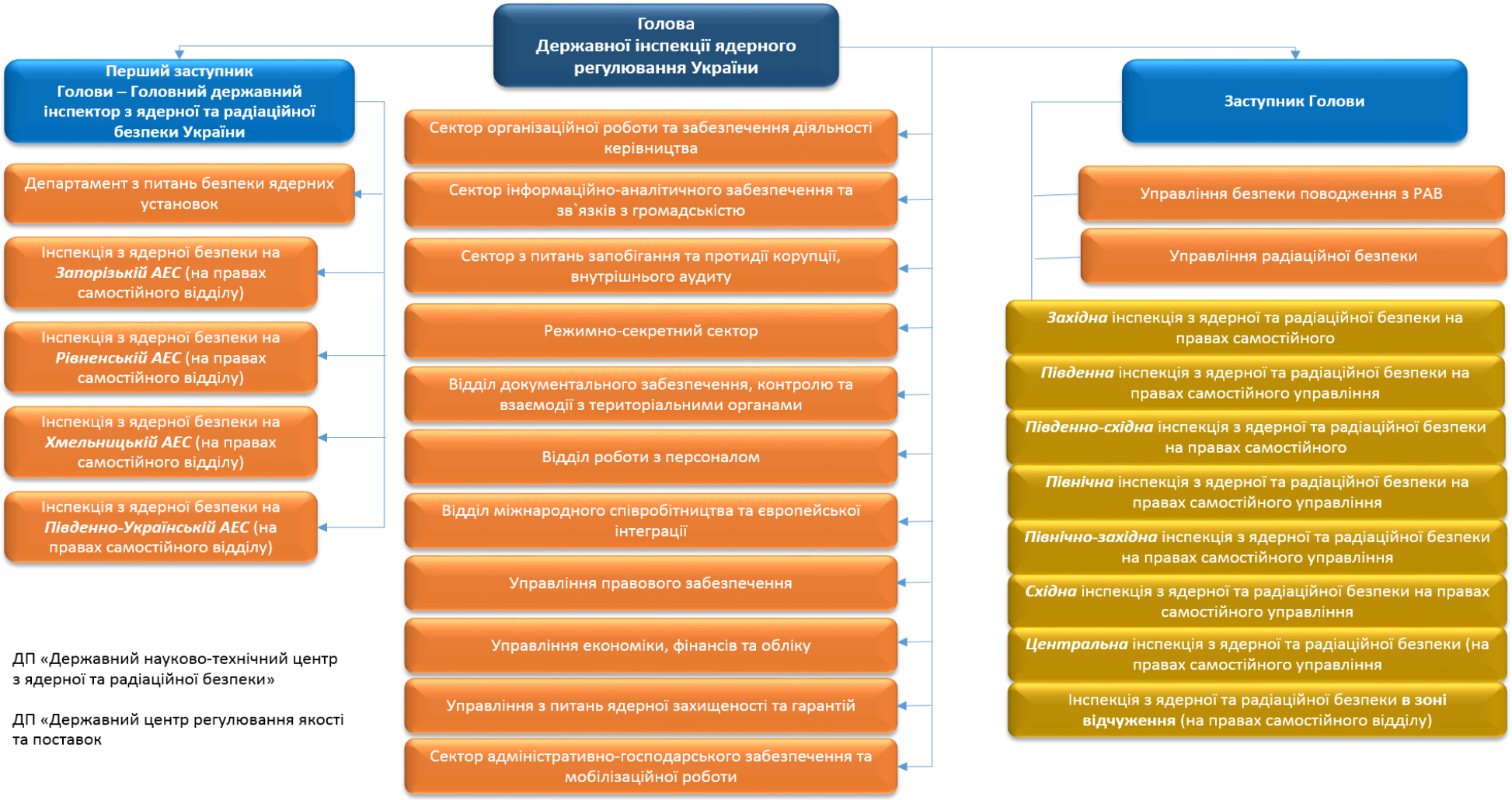

Загальна структура Держатомрегулювання складається з центрального апарату та територіальних органів. До сфери управління Держатомрегулювання належать Державне підприємство «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та Державне підприємство «Державний центр регулювання якості поставок та послуг» відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 354.

Наказом Держатомрегулювання від 19 серпня 2019 р. № 362 прийнято рішення про припинення діяльності державного підприємства «Державний центр регулювання якості поставок та послуг». Інформація про перебування підприємства в процесі ліквідації розміщена у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань Міністерства юстиції України на сайті: ukr.minjust.gov.ua. На даний час ліквідаційною комісією здійснюються відповідні заходи щодо ліквідації.

Повноваження Держатомрегулювання розповсюджується на всю територію України, регулювання здійснюється безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 р. № 358 «Про функціонування територіальних органів Державної інспекції ядерного регулювання» з 01 січня 2017 р. територіальні органи Держатомрегулювання почали функціонувати як структурні підрозділи апарату Держатомрегулювання.

Державні інспектори Держатомрегулювання здійснюють державний нагляд за додержанням законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм, правил і стандартів з питань ядерної та радіаційної безпеки, вимог фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів та інших джерел іонізуючого випромінювання, які мають право відвідувати безперешкодно в будь-який час підприємства, установи та організації незалежно від форми власності для проведення в межах повноважень, передбачених законом, відповідних перевірок, а також мають інші права, передбачені законом.

2. ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Держатомрегулювання є головним розпорядником бюджетних коштів. Фінансування Держатомрегулювання здійснюється за загальним фондом державного бюджету, спеціального фонду Держатомрегулювання не має.

Держатомрегулювання є неприбутковою організацією.

Діяльність Держатомрегулювання здійснюється на основі стратегічних планів діяльності на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди. Плани діяльності розміщуються на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання.

У 2019 році провадження діяльності здійснювалось на основі Плану діяльності Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 бюджетний рік та два бюджетні періоди, що настають за плановим (2020 – 2021 роки).

Держатомрегулювання отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України. У 2019 році фінансування Держатомрегулювання здійснювалось за двома бюджетними програмами:

5271010 «Керівництво та управління у сфері ядерного регулювання» (видатки споживання);

5271020 «Забезпечення ведення Державного регістру джерел іонізуючого випромінювання» (видатки розвитку).

*Щодо КПКВК 5271010 «Керівництво та управління у сфері ядерного регулювання».*Затверджений Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» обсяг бюджетних призначень за КПКВК 5271010 за загальним фондом державного бюджету становив 75 654,5 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування із державного бюджету у 2019 році склав 75 654,5 тис. грн. Фінансування програми складає 100 %. Фактичне виконання бюджетної програми складає 98,6 %.

Станом на 01 січня 2020 р. дебіторська та кредиторська заборгованості відсутні.

Протягом звітного періоду заробітна плата в Держатомрегулюванні виплачувалась своєчасно та в повному обсязі. Заборгованість з виплати заробітної плати відсутня.

Щодо КПКВК 5271020 «Забезпечення ведення Державного регістру джерел іонізуючого випромінювання».

Ведення Державного регістру джерел іонізуючого випромінювання здійснюється одержувачем бюджетних коштів за бюджетною програмою 5271020 – УДВП «Ізотоп».

Затверджений Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» обсяг бюджетних призначень за КПКВК 5271020 за загальним фондом державного бюджету становив 549,5 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування із державного бюджету у 2019 році склав 549,5 тис. грн. Освоєно за бюджетною програмою 549,5 тис. грн. Фактичне виконання бюджетної програми складає 100 %.

3. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Держатомрегулювання у своїй діяльності застосовує принцип оптимізації. При цьому оптимізація державного регулювання в сфері безпеки використання ядерної енергії, зокрема нормативного регулювання не розглядається як просто дерегуляція, а розглядається як знаходження оптимального рівня державного регулювання із врахуванням диференційованого підходу до регулювання різних видів діяльності.

Протягом 2019 року продовжувалась робота, направлена на удосконалення законодавства з питань безпеки використання ядерної енергії.

Робота з розробки нормативно-правових актів протягом 2019 року в Держатомрегулюванні проводилась як відповідно до Плану нормативного регулювання, плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106, так і окремих завдань.

3.1 НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДПОВІДНО ДО ПЛАНУ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ – 2019 (ПНР)

Планом нормативного регулювання на 2019 рік було передбачено виконання 14 заходів з перегляду та розроблення актів Кабінету Міністрів України та інших нормативно-правових актів за напрямами діяльності у сфері використання ядерної енергії.

У 2019 році розроблено та прийнято такі нормативно-правові акти:

1. постанову Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 273 «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1997 р. № 1471 і від 26 квітня 2003 р. № 625»;

2. наказ Держатомрегулювання від 21 червня 2019 р. № 269 «Про затвердження Вимог безпеки під час поводження з ядерним паливом» (НП 306.2.221-2019), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 липня 2019 р. за № 833/33804;

3. наказ Держатомрегулювання від 25 листопада 2019 р. № 508 «Про внесення змін до Вимог з ядерної та радіаційної безпеки до інформаційних та керуючих систем, важливих для безпеки атомних станцій», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2019 р. за № 1280/34251.

Разом з тим, за власною ініціативою та з метою удосконалення законодавства, зокрема:

- з метою реалізації механізму «єдиного вікна» та оптимізації контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України Урядом була прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 270 «Про внесення зміни до пункту 4 Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України»;

- наказ Держатомрегулювання від 05 грудня 2019 р. № 526 «Про затвердження форм документів, що складаються при

здійсненні заходів державного нагляду у сфері використання ядерної енергії», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2019 р. за № 1268/34239.

- проєкт «Загальні вимоги до будови та безпечної експлуатації обладнання і трубопроводів атомних станцій» на заміну ПНАЭГ-7-008-89, ПНАЭ Г-7-009-89, ПНАЭ Г-7-010-89.

3.2 НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ З ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС (УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ)

Питання співробітництва України та ЄС у сфері ядерної безпеки передбачені Угодою про асоціацію у статті 342 та Додатку XXVII-B, частина «Ядерна енергетика».

6 червня 2019 р. Законом України № 2739 затверджено Рішення Ради асоціації між Україною та ЄС від 8 липня 2019 р. № 1/2019, яким Додаток XXVII до Угоди про асоціацію був оновлений.

До оновленого розділу «Ядерна енергетика» Додатку XXVII-B включені директиви:

Директива Ради 2013/59/Євратом від 5 грудня 2013 р. про встановлення основних норм безпеки для захисту від загроз, зумовлених впливом іонізуючого випромінювання;

Директива Ради 2006/117/Євратом від 20 листопада 2006 р. про нагляд та контроль за перевезеннями радіоактивних відходів та відпрацьованого палива;

Директива Ради 2009/71/Євратом від 25 червня 2009 р. про встановлення рамок Співтовариства для ядерної безпеки ядерних установок;

Директива Ради 2014/87/Євратом від 8 липня 2014 р. про внесення змін і доповнень до Директиви 2009/71/Євратом про встановлення рамок Співтовариства для ядерної безпеки ядерних установок.

Директива Ради 2011/70/Євратом від 19 липня 2011 р. про встановлення рамок Співтовариства для відповідального та безпечного поводження з відпрацьованим паливом та радіоактивними відходами.

Фактично робота по імплементації зазначених директив Держатомрегулюванням розпочата ще у 2015 році.

Для реалізації заходів зазначеного плану імплементації в межах компетенції Держатомрегулюванням актуалізовано свій внутрішній план імплементації директив (наказ Держатомрегулювання від 26 грудня 2019 р. № 570) та продовжує роботу по його виконанню, а саме:

1. З метою імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання, та припиняє дію Директив 89/618/Євратом, 90/641/Євратом, 96/29/Євратом, 97/43/Євратом та 2003/122/Євратом:

- Держатомрегулюванням було розроблено проєкт Закону «Про внесення змін до деяких Законів України у сфері використання ядерної енергії», який 18 вересня 2019 р. був прийнятий Верховною Радою України за № 107.
- розроблено законопроєкт «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту» та наразі ведеться робота по підготовці пакету документів для подання його на розгляд Кабінету Міністрів України;
- забезпечено розроблення та затвердження англо-українського глосарія термінології у сфері використання ядерної енергії, який розміщено на офіційному вебсайті Держатомрегулювання;

2. З метою імплементації Директиви Ради 2006/117/Євратом про нагляд та контроль за перевезенням радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива:

- розроблено та прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 759 «Про внесення змін до Порядку видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень

радіоактивних матеріалів», метою якого є визначення порядку узгодження перевезення радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива між Україною та державами-членами ЄС.

3. У рамках імплементації Директиви Ради 2009/71/Євратом та Директиви Ради 2014/87/Євратом протягом 2019 року затверджено:

- Вимоги безпеки під час поводження з ядерним паливом» (наказ Держатомрегулювання від 21 червня 2019 р. № 269, зареєстрований у Міністерстві юстиції 30 липня 2019 р. за № 833/33804);
- Зміни до Вимог з ядерної та радіаційної безпеки до інформаційних та керуючих систем, важливих для безпеки атомних станцій (наказ Держатомрегулювання від 25 листопада 2019 р. № 508, зареєстрований у Міністерстві юстиції 24 грудня 2019 р. за № 1280/34251).

3.3 ІНША НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Одним із елементів нормотворчої діяльності є те, що Держатомрегулювання розглядає та погоджує проєкти законів та інших нормативно-правових актів, що розроблені іншими центральними органами виконавчої влади, здійснюючи погодження таких актів, у разі їх відповідності вимогам ядерної та радіаційної безпеки.

За звітний період:

- розглянуто 10 проєктів законів України, 2 проєкти Указів Президента України та 25 актів Уряду, що надійшли на погодження до Держатомрегулювання, а також 10 проєктів нормативно-правових актів з охорони праці. При цьому, у разі необхідності, готувались пропозиції та зауваження з питань, що належать до компетенції Держатомрегулювання;
- підготовлено 19 звітів про відстеження результативності регуляторних актів, з них 3 – базових, 16 –періодичних. Для забезпечення прозорості та відкритості на всіх етапах регуляторної діяльності всі звіти були оприлюдненні на офіційному вебсайті Держатомрегулювання.

Для розгляду та врахування думки громадськості та фахівців сфери проєкти нормативно правових актів розміщуються на офіційному вебсайті Держатомрегулювання для обговорення.

Порушень законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів (стаття 188^{41} Кодексу України про адміністративні правопорушення) з боку Держатомрегулювання у звітному періоду не виявлено.

4. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ВКЛЮЧАЮЧИ ПРОЦЕСИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Міжнародне співробітництво Держатомрегулювання є невід'ємною складовою розбудови національної системи регулювання ядерної та радіаційної безпеки і спрямоване на досягнення світових стандартів забезпечення ядерної та радіаційної безпеки в Україні.

В 2019 році міжнародне співробітництво Держатомрегулювання було насиченим. Протягом року активно розвивалось співробітництво як у двосторонньому так і в багатосторонньому форматах, зокрема шляхом взаємодії із міжнародними організаціями та асоціаціями, а також виконання зобов'язань за міжнародними договорами, стороною яких є Україна.

З підписанням у 2014 році Угоди про асоціацію, співробітництво з ЄС та її органами і інституціями посіло пріоритетний напрям в міжнародній діяльності Держатомрегулювання. Протягом 2019 року продовжувалась реалізація 2 проєктів *Європейської Комісії* в рамках Програми INSC (Інструмент співробітництва з ядерної безпеки):

- «Безпечне поводження з радіоактивними відходами на промисловому комплексі «Вектор» в Чорнобильській зоні відчуження, надання підтримки щодо ліцензування нової ядерної підкритичної установки – джерела нейтронів на основі підкритичної збірки, що керується лінійним прискорювачем електронів, та здійснення нагляду та оцінки ядерної та радіаційної безпеки з точки зору системи організації ліцензіатів і людського фактору» (U3.01/12 (UK/TS/48-50).
- «Посилення можливостей Державної інспекції ядерного регулювання України з регулювання ядерної діяльності, ліцензування та аналізу важких аварій для ядерних установок» (U3.01/14-15 (UK/TS/51-57).

У 2019 році розпочалась реалізація нового проєкту Європейської Комісії INSC U3.01/18 «Підтримка українського регулюючого органу» (UK/TS/58 Компонент H), який спрямований на розробку стратегії розбудови регуляторних спроможностей та планування ресурсів Держатомрегулювання, запровадження підходів HERCA-WENRA для покращення міждержавної координації реалізації захисних заходів під час ядерних аварій, підтримку регулюючої діяльності щодо поводження з РАВ, зняття з експлуатації, відновлення та підтримку ліцензування диверсифікації поставок ядерного палива для АЕС України.

У 2019 році фахівці Держатомрегулювання брали активну участь в реалізації проєкту Європейської Комісії для Республіки Білорусь стосовно надання підтримки та допомоги у зміцненні можливостей органу ядерного регулювання Республіки Білорусь у сфері ліцензування та нагляду при спорудженні атомної електростанції.

У 2019 році Держатомрегулювання продовжувала активне співробітництво із *Західноєвропейською асоціацією регулюючих органів (WENRA),* повноправним членом якого вона є з 26 березня 2015 р. Тривала робота в трьох робочих групах WENRA: Робоча група з гармонізації реакторів (RHWG), Робоча група з питань поводження з радіоактивними відходами та зняття з експлуатації

(WGWD), Робоча група з розробки референтних рівнів для дослідницьких реакторів (WGRR).

У контексті участі в Першій тематичній перевірці за напрямом «управління старінням», що проходила під егідою *Європейської групи регуляторів у сфері ядерної енергетики (ENSREG),* у 2019 році Держатомрегулювання спільно з ДП «НАЕК «Енергоатом» та ІЯД НАН України було розроблено та затверджено Національний план дій з управління старінням відповідно до рекомендацій ENSREG.

Протягом року забезпечувалась реалізація двох грантових Угод з *Європейським банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР):* Угода про грант (Проєкт ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку (як Розпорядником коштів Гранту з Рахунку ядерної безпеки), Кабінетом Міністрів України та Державною інспекцією ядерного регулювання України (як Одержувачем), яку було підписано 8 липня 2009 р. та ратифіковано Законом України від 20 січня 2010 р. № 1813 та Грантової Угоди «Чорнобильський Фонд «Укриття»: Ліцензійний консультант», яка була укладена 11 травня 1998 р. між ЄБРР як Адміністратором грантових фондів, що забезпечуються з Чорнобильського Фонду «Укриття» та Адміністрацією ядерного регулювання Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

У 2019 році розпочався восьмий оглядовий цикл в рамках *Конвенції про ядерну безпеку.* В серпні 2019 року рішенням Колегії Держатомрегулювання було схвалено та направлено в Секретаріат Конвенції Восьму Національну доповідь про вжиті Україною заходи з виконання зобов’язань, передбачених Конвенцією про ядерну безпеку.

У 2019 році продовжувалась реалізація 4 національних проєктів Програми Технічного Співробітництва *МАГАТЕ* на період 2018 – 2019 років.

18 – 21 березня 2019 р. Україну відвідала місія МАГАТЕ з метою оновлення Українського Інтегрованого плану з підтримки ядерної захищеності (Integrated Nuclear Security Support Plan – INSSP) на період 2019 – 2021 років.

04 – 06 червня 2019 р. у Держатомрегулюванні та ДНТЦ ЯРБ працювала експертна місія МАГАТЕ «Підходи проведення незалежних нейтронно-фізичних розрахунків, що використовуються в рамках технічної оцінки матеріалів обґрунтування безпеки експлуатації змішаних паливних завантажень». За результатами експертної місії МАГАТЕ підготовлено звіт, який містить висновки щодо стану та якості проведення незалежних нейтронно-фізичних розрахунків, що використовуються в рамках технічної оцінки матеріалів обґрунтування безпеки експлуатації змішаних паливних завантажень при впровадженні палива альтернативного постачальника на АЕС України, а також надано рекомендації щодо покращення.

У листопаді – грудні 2019 року Держатомрегулюванням прийнято з науковим візитом три групи представників Киргизької Республіки. Стажування проведені за підтримки МАГАТЕ з метою поширення національного досвіду України щодо становлення та функціонування органу регулювання ядерної та радіаційної безпеки відповідно до стандартів Агентства.

У 2019 році українські фахівці зробили значний внесок в процес вдосконалення стандартів МАГАТЕ з безпеки шляхом активної роботи в Комітеті з норм ядерної безпеки (NUSSC), Комітеті з норм радіаційної безпеки (RASSC), Комітеті з норм безпеки відходів (WASSC) та Комітеті з розробки Керівництва з ядерної захищеності (NSGC).

Протягом року Держатомрегулювання забезпечувало активну взаємодію та обмін інформацією з Базою даних МАГАТЕ про незаконне переміщення ядерних та радіоактивних матеріалів і джерел (Illicit Trafficking Database (ITDB).

З 17 по 20 червня 2019 р. у м. Правець (Республіка Болгарія) відбувся 26-ий щорічний Форум органів регулювання країн, що експлуатують АЕС з реакторами типу ВВЕР *(Форум ВВЕР)*. В ході якого очільники регулюючих органів представили національні доповіді щодо розвитку регуляторної інфраструктури та актуальних питань з ядерної та радіаційної безпеки за період від минулого засідання Форуму ВВЕР. Робочі групи Форуму ВВЕР прозвітували про діяльність у 2018 – 2019 роках.

Протягом 2019 року Держатомрегулювання спільно з ДНТЦ ЯРБ *та Норвезьким агентством з радіаційного захисту (NRPA)* здійснювали реалізацію 6 проєктів співробітництва.

Протягом 2019 року Держатомрегулювання здійснювало активне співробітництво в сфері ядерної та радіаційної безпеки із *Шведським агентством з радіаційної безпеки (SSM)* в рамках Угоди між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Шведським органом з радіаційної безпеки про співробітництво в галузі ядерної та радіаційної безпеки.

Забезпечено реалізацію наступних проєктів:

- Інформаційна підтримка Державної інспекції ядерного регулювання України, розвиток та наповнення незалежного веб-ресурсу з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї – www.Uatom.org.
- Модернізація прикладного програмного забезпечення інформаційної системи Державного Регістру ДІВ.
- Технічна підтримка Держатомрегулювання з ведення бази даних з обліку ядерного матеріалу (STAR).

За підтримки Шведського агентства з радіаційної безпеки було придбано антивірусне програмне забезпечення на 2020 – 2021 роки, фахівці Держатомрегулювання брали участь у тренінгах та начальних курсах з питань реалізації гарантій, ініційовано започаткування нового проєкту співробітництва «Інформаційна підтримка дозвільної та наглядової діяльності Держатомрегулювання».

На полях 63-ї сесії Генеральної конференції МАГАТЕ, яка проходила 16 – 20 вересня 2019 р. у м. Відень (Республіка Австрія) Голова Держатомрегулювання – Григорій Плачков зустрівся з Ніною Кромнієр, Головою Шведського агентства з радіаційної безпеки, SSM. У ході зустрічі обговорювались питання двостороннього співробітництва між Україною та Швецією у сфері радіаційної безпеки. Голова Держатомрегулювання подякував шведським колегам за багаторічне плідне співробітництво та підтримку, яка надається для розвитку системи ядерного регулювання України і запросив пані Кромнієр відвідати Україну у 2020 році ознайомитися із результатами двостороннього співробітництва та об’єктами ядерної інфраструктури України.

У 2019 році здійснювалось активне співробітництво із *Сполученими Штатами Америки.* 14 березня 2019 р. у м. Роквіль (США) Голова Держатомрегулювання – Григорій Плачков та Голова Комісії ядерного регулювання США К. Свінікі підписали Меморандум зустрічі між Державною інспекцією ядерного регулювання України та *Комісією ядерного регулювання* США, який визначає напрями двостороннього співробітництва на 2019 – 2020 роки.

У рамках взаємодії з Комісією ядерного регулювання США забезпечувалась реалізація положень угод про розрахункові коди CAMP та CSARP. 04 червня 2019 р. Держатомрегулювання та КЯР США підписали Виконавчу Угоду про участь в програмі аналізу та підтримки комп’ютерних кодів у сфері радіаційного захисту.

У 2019 році перейшли у фазу початку виконання проєкти співробітництва з *Державним департаментом США:* «Покращення кібербезпеки в Державній інспекції ядерного регулювання України» та «Боротьба з незаконним використанням та обігом радіоактивних матеріалів у східному регіоні України. Завдання 1. Позапланова інвентаризація радіоактивних матеріалів (ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ)».

У 2019 році тривало співробітництво з Департаментом енергетики США на підставі Виконавчої домовленості між Державним комітетом ядерного регулювання України та Міністерством енергетики Сполучених Штатів Америки про співробітництво стосовно покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання, які використовуються в Україні від 23 червня 2006 р.

Забезпечувалась реалізація проєкту «Покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання, які використовуються в Україні» метою якого є підвищення можливостей України для запобігання несанкціонованому використанню джерел іонізуючого випромінювання, які можуть становити загрозу для населення у разі їх використання із злочинним наміром.

17 – 20 лютого 2019 р. у рамках двостороннього співробітництва з *Національним Агентством з атомної енергії Угорщини* у м. Будапешт, Угорщина, відбувся ознайомчий семінар для угорських експертів щодо практики державного ліцензування та дослідної експлуатації тепловидільних збірок виробництва компанії «Westinghouse» на енергоблоках АЕС України. Метою проведення заходу став обмін досвідом органів державного регулювання з ядерної та радіаційної безпеки України та Угорщини, організацій їх технічної підтримки та експлуатуючих організацій в частині організації та впровадження (ліцензування) нових модифікацій ядерного палива та/або ядерного палива іншого виробника для атомних електростанцій.

На полях 63-ї сесії Генеральної конференції МАГАТЕ, яка проходила 16 – 20 вересня 2019 р. у м. Відень (Республіка Австрія) Голова Держатомрегулювання – Григорій Плачков провів двосторонню зустріч з Головою національного Агентства з атомної енергії Угорщини, паном Гулією Фіхтінгером. Під час зустрічі були обговорені питання диверсифікації постачання ядерного палива на АЕС України та Угорщини, досвід Угорщини щодо застосування стандартів ASME, питання перспектив запровадження ризик-інформованих підходів в проведення планових ремонтів енергоблоків АЕС. Керівники регулюючих органів України та Угорщини домовились провести чергову двосторонню зустріч в Україні у 2020 році із залученням технічних експертів для

обговорення питань, що становлять спільний інтерес.

.

5. ДОТРИМАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Діяльність Державної інспекції ядерного регулювання України щодо запобігання та протидії корупції у 2019 році здійснювалась відповідно до вимог антикорупційного законодавства та на виконання затвердженого Плану заходів Державної інспекції ядерного регулювання України щодо запобігання корупції на 2019 рік.

На виконання статті 19 Закону України «Про запобігання корупції» з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розробки антикорупційних програм органів влади, затверджених рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 19 січня 2017 р. № 31, була розроблена Антикорупційна програма Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 – 2020 роки.

Для підготовки Антикорупційної програми Держатомрегулювання було проведено 2 відкритих робочих засідання Комісії з оцінки корупційних ризиків. Комісія провела ідентифікацію, визначення корупційних ризиків, оцінку корупційних ризиків та розробила заходи щодо їх усунення. По результатам оцінки корупційних ризиків підготовлено звіт, який є складовою Антикорупційної програми. Наказом Держатомрегулювання від 03 грудня 2019 р. № 525 затверджено Антикорупційну програму Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 – 2020 роки.

На виконання Плану заходів Державної інспекції ядерного регулювання України щодо запобігання корупції на 2019 рік в лютому – березні 2019 року для співробітників Держамторегулювання проведено низку навчань на тему «Дотримання вимог фінансового контролю. Також надавались консультації та допомога при заповненні декларації претендентам на вакантні посади Держатомрегулювання та консультації і роз’яснення щодо вирішення особистих питань співробітників Держатомрегулювання на виконання вимог антикорупційного законодавства.

У встановлені законодавством терміни перевірялись факти неподання або несвоєчасного подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування про що направлялись до Національного агентства з питань запобігання корупції відповідні повідомлення.

Забезпечено постійний контроль за виконанням наказу Держатомрегулювання щодо визначення виконавця державної експертизи (оцінки) з ядерної та радіаційної безпеки та визначення необхідності проведення такої експертизи. Відповідно до наказу усі рішення оформлювались протоколами. В 2019 році було оформлено 427 протокольних рішень. Відповідно до цих рішень експертизу 380 документів виконано фахівцями ДНТЦ ЯРБ, 47 документа відповідно до протокольних рішень не потребували експертизи і було виконано оцінку фахівцями Департаменту з питань безпеки ядерних установок Держатомрегулювання.

Необхідно також зазначити, що у 2019 році 1 співробітник підвищив кваліфікацію з питань запобігання корупції в Українській школі урядування та 1 співробітник підвищив кваліфікацію в Інституті підвищення кваліфікації керівних кадрів Національної академії державного управління при Президентові України за темою: «Електронне декларування публічних службовців».

Враховуючи вищевикладене можна вважати, що у Держатомрегулюванні дотримуються всіх встановлених вимог антикорупційного законодавства. У Держатомрегулюванні немає співробітників, щодо яких складено протоколи про вчинення адміністративних правопорушень пов'язаних з корупцією, осіб, звільнених з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційні правопорушення, а також виявлених конфліктів інтересів.

ВНУТРШНІЙ АУДИТ

Виконання планів діяльності внутрішнього аудиту у 2019 році забезпечено у повному обсязі, проведено 3 внутрішні аудити *(два аудити відповідності та один аудит ефективності)*. У періоді з січня по грудень 2019 р. охоплені контролем одне державне підприємство та два структурних підрозділи апарату Держатомрегулювання *(ДП «Держцентрякості», Відділ роботи з персоналом (самостійний) та Управління безпеки поводження з РАВ)*. Порушення і недоліки виявлені на трьох досліджених об'єктах.

Проведеним аудитом відповідності у ДП «Держцентрякості» виявлено фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, на загальну суму 18,13 тис. грн., а саме:

- незаконних виплат на загальну суму 2,58 тис. грн.;
- нестач та безпідставного списання грошових документів на загальну суму 1,31 тис. грн.;
- надлишкового списання палива на загальну суму 4,50 тис. грн.;
- нестач матеріальних цінностей на загальну суму 9,74 тис. грн.

Результати фінансово-економічної діяльності ДП «Держцентрякості» та перспективи його розвитку розглядались на засіданні Колегії Держатомрегулювання 25 травня 2019 р. та згодом, 06 травня 2019 р. на Галузевій раді по роботі із керівниками державних підприємств, що належать до сфери управління Держатомрегулювання. Цими колегіальними органами було визнано неефективною роботу ДП «Держцентрякості», подальше його функціонування недоцільним та рекомендовано здійснити заходи щодо припинення діяльності підприємства шляхом ліквідації.

19 серпня 2019 р. Держатомрегулюванням був виданий наказ № 362 «Про припинення діяльності державного підприємства «Державний центр регулювання якості поставок та послуг», яким вирішено припинити діяльність підприємства шляхом його ліквідації, утворено ліквідаційну комісію та затверджено План заходів з ліквідації. На даний час ліквідаційною комісією здійснюються відповідні заходи, передбачені планом.

У рамках проведеного аудиту ефективності в Управлінні безпеки поводження з радіоактивними відходами перевірено якість надання адміністративних послуг у 2016 – 2018 роках. Також, здійснено перевірку первинних документів на предмет дотримання термінів поетапного розгляду заяв на надання адміністративних послуг, своєчасності інформування ліцензіатів за наслідками такого розгляду, правильності групування документації, формування її в ліцензійні справи, дотримання правил архівного зберігання, обліку та ведення внутрішньої документації тощо. За наслідками аудиторських досліджень встановлені окремі порушення та недоліки.

У рамках проведеного аудиту відповідності у Відділі роботи з персоналом перевірено стан усунення порушень та недоліків, встановлених минулим аудитом ефективності.

За наслідками проведених аудитів дослідженим суб'єктам надано 36 рекомендацій щодо покращення стану внутрішнього контролю та усунення встановлених порушень і недоліків.

6. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ, РОБОТА ЗІ ЗМІ

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням проводився активний діалог з громадськістю відповідно до Плану консультацій з громадськістю Держатомрегулювання на 2019 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736 та з урахуванням зовнішніх викликів щодо стану ядерної та радіаційної безпеки.

Актуальна інформація про стан ядерної та радіаційної безпеки у 2019 році оперативно оприлюднювалась (укр. та англ. мовами) на *офіційному вебсайті Держатомрегулювання* www.snrc.gov.ua, сторінці Держатомрегулювання у соціальній мережі Facebook та на допоміжному вебсайті uatom.org.

Держатомрегулюванням підготовлено та оприлюднено на офіційному вебсайті щорічну *Доповідь про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні* у 2018 році. Також 08 серпня 2019 року оприлюднено англійську версію Доповіді.

З метою реалізації права громадянського суспільства у підготовці та прийнятті рішень з питань ядерної та радіаційної безпеки на вебсайті Держатомрегулювання було представлено на розгляд громадськості та зацікавлених сторін 6 питань у форматі *електронних консультацій*. Також за участю громадськості було розглянуто 18 питань у форматі *відкритого засідання* Колегії Держатомрегулювання, зокрема:

- Про підсумки діяльності з регулювання ядерної та радіаційної безпеки у 2018 році та пріоритетні напрями роботи на 2019 рік.
- Про ефективність використання досвіду експлуатації (результати розслідування порушень та відхилень на АЕС та розрахунку показників безпеки за 2018 рік.
- Про «Забезпечення фізичного захисту ДСП ЧАЕС та дотримання законодавства України про використання ядерної енергії та радіаційної безпеки».
- Щодо виконання вимог законодавства з питань фізичного захисту (ДСК).
- Про результати роботи державних підприємств, що належать до сфери управління Держатомрегулювання за 2018 рік.
- Про продовження експлуатації енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС» у понадпроєктний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки.
- Про стан підготовки восьмої Національної Доповіді «Про виконання зобов'язань України відповідно до Конвенції про ядерну безпеку».
- Про розгляд Національного плану дій за результатами першої тематичної партнерської перевірки за напрямком «Управління старінням».
- Про виконання умов ліцензії на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів».
- Про схвалення заяви про політику та Стратегії Державної інспекції ядерного регулювання України.
- Про продовження експлуатації енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» у понадпроєктний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки.

Протягом звітного періоду Держатомрегулюванням отримано *57 звернень громадян України* за тематикою:

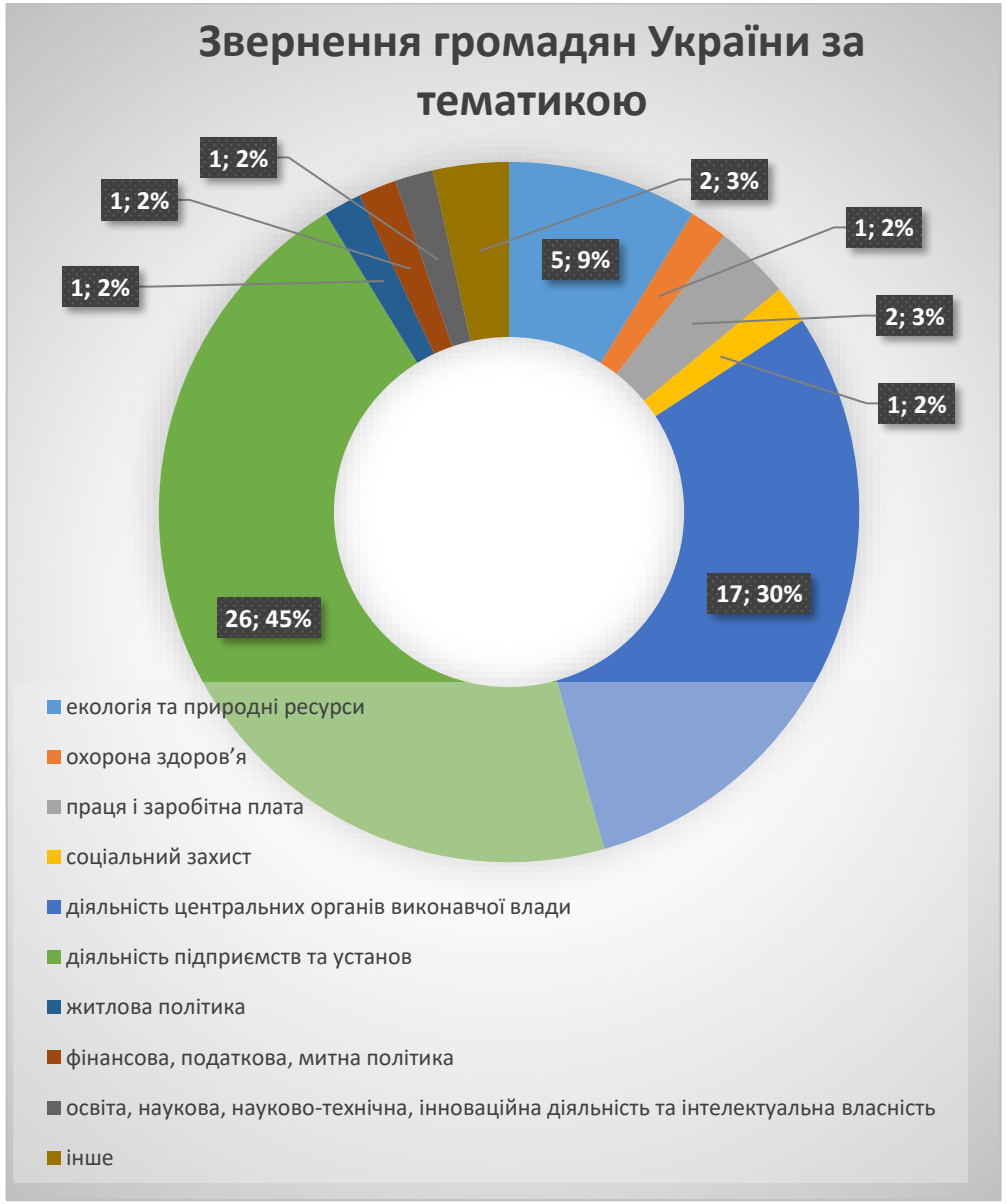

Усі звернення були розглянуті у встановлені терміни, згідно з Законом України «Про звернення громадян».

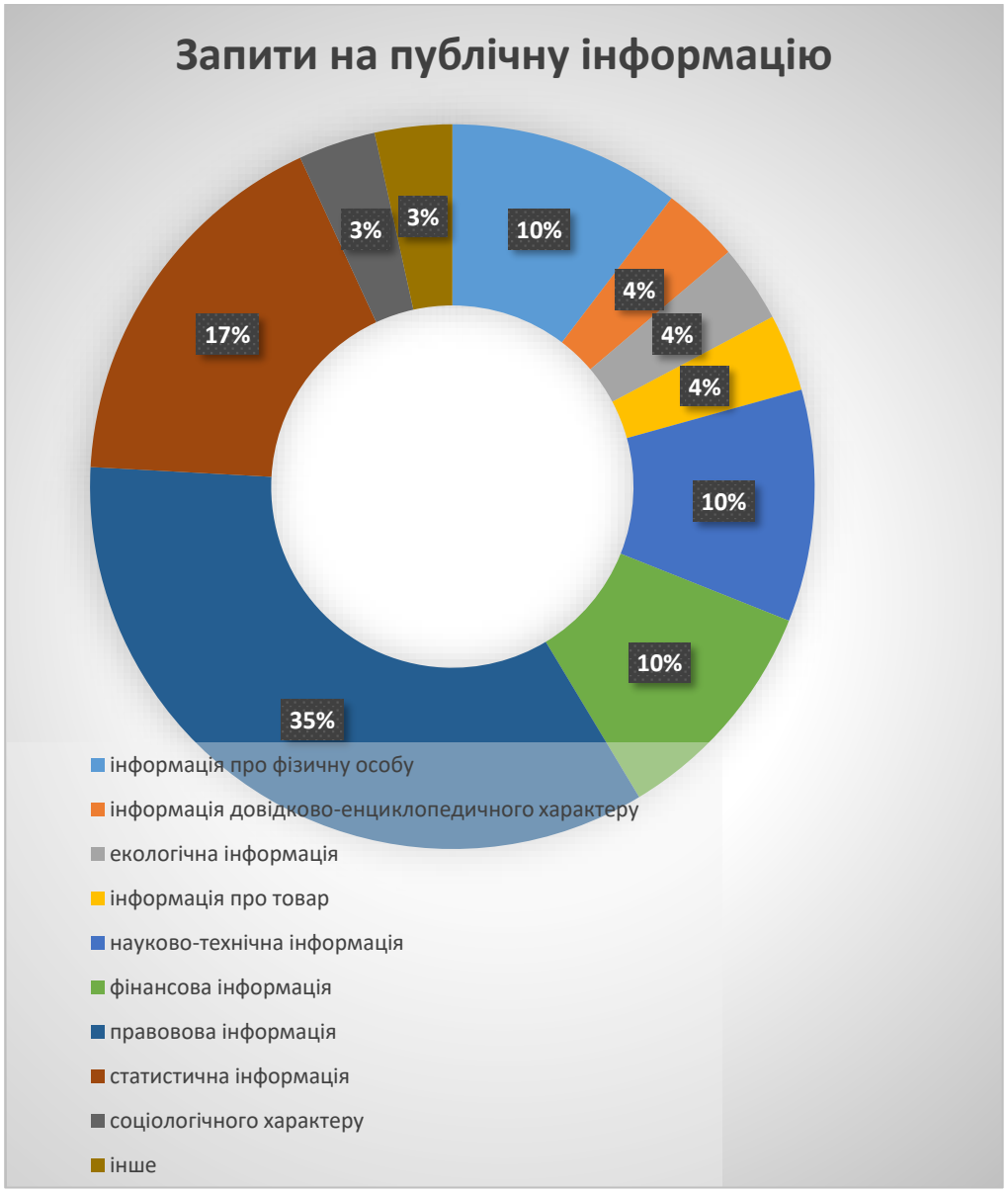

Організація роботи за напрямом забезпечення виконання вимог *Закону України «Про доступ до публічної інформації»* тримається на постійному контролі керівництвом

Держатомрегулювання, 94 % запитів було задоволено, 2 % – направлено належному розпоряднику інформації. Протягом 2019 року Держатомрегулюванням отримано 29 запитів на публічну інформацію, переважна більшість яких надійшла на електронну пошту – 19 та 10 – на поштову адресу.

Усі запити були розглянуті відповідно до вимог законодавства та у встановлені терміни.

Здійснювалась системна робота щодо обліку публічної інформації, а також оприлюднення звітів щодо діяльності Держатомрегулювання та наборів відкритих даних на офіційному вебсайті Держамторегулювання.

З метою впорядкування роботи з громадськістю в Держатомрегулюванні наказом від 18 грудня 2006 р. № 194, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 січня 2007 р. за № 8/13275, затверджено Порядок особистого прийому громадян та участі у «гарячих» телефонних лініях Голови, першого заступника та заступників Голови Держатомрегулювання. Інформація про проведення особистого прийому громадян та «гарячих» телефонних ліній керівництвом Держатомрегулювання щомісячно оновлюється на офіційному вебсайті та розміщується на дошці оголошень у приміщенні Держатомрегулювання. Протягом 2019 року керівництвом Держатомрегулювання було проведено 12 особистих прийомів громадян України та 12 «гарячих» телефонних лінії.

Протягом звітного періоду Держатомрегулюванням здійснювалася системна робота із *Громадською радою.* 22 травня 2019 р. проведено установчі збори з метою оновлення складу Громадської ради при Державній інспекції ядерного регулювання України, в яких взяли участь 7 інститутів громадянського суспільства. Наказом Держатомрегулювання від 27 травня 2019 р. № 234 затверджено оновлений склад Громадської ради при Держатомрегулюванні. Голову та заступників Голови Громадської ради при Державній інспекції ядерного регулювання України було обрано на першому засідання оновленого складу та затверджено наказом від 12 липня 2019 р. № 294.

Загалом було проведено *6 засідань* Громадської ради, в ході яких обговорювалися актуальні питання ядерної та радіаційної безпеки, зокрема:

- Про внесення змін до Положення про Громадську раду при Держатомрегулюванні відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 353.
- Готовність Держатомрегулювання до прийняття в експлуатацію НБК і СВЯП-2, які заходи державного нагляду були здійсненні на об’єктах НБК й СВЯП-2, результати цих заходів і стан їх виконання.
- Обговорення продовження терміну експлуатації енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС».
- Про стан виконання Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій.
- Питання ДП «Придніпровський хімічний завод» і ДП «СхідГЗК»: відповідність ліцензії на видобування та переробку уранових руд фактичній діяльності.
- Процес реорганізації підприємств у зоні відчуження та відповідність кваліфікації призначених там працівників вимогам Держатомрегулювання.
- Про проблему маневрування потужностями енергоблоків.
- Стан державного нагляду на АЕС.
- Стан укомплектованості ліцензійним персоналом АЕС ДП «НАЕК «Енергоатом» і ДП «Чорнобильська АЕС».
- Про розгляд звернення Координаційного комітету громадських рад України щодо підписання угоди про співпрацю між громадськими радами.

З метою залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади Держатомрегулюванням з 07 червня по 07 липня 2019 р. проведено публічне *громадське обговорення можливості продовження експлуатації ядерної установки – енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС»*. У рамках обговорення 2 липня 2019 р. в місті-супутнику Хмельницької АЕС були проведені громадські слухання, в яких взяли участь 375 осіб. Результати громадського обговорення розглянуто 18 липня 2019 р. під час відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання стосовно прийняття рішення із забезпечення довгострокової експлуатації енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС», а матеріали, підготовлені за результатами публічного громадського обговорення, оприлюднені на офіційному вебсайті Держатомрегулювання за посиланням: http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/429376.

З 22 листопада по 22 грудня 2019 р. було проведено публічне *громадське обговорення можливості продовження експлуатації ядерної установки – енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС»*. В рамках обговорення 17 грудня 2019 р. в місті-супутнику Южно-Української АЕС були проведені громадські слухання, в яких взяли участь 874 осіб. Результати громадського обговорення були розглянуті 23 грудня 2019 р. під час відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання стосовно прийняття рішення із забезпечення безпеки довгострокової експлуатації енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС», а матеріали, підготовлені за результатами публічного громадського обговорення, оприлюднені на офіційному вебсайті Держатомрегулювання за посиланням: http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/445369.

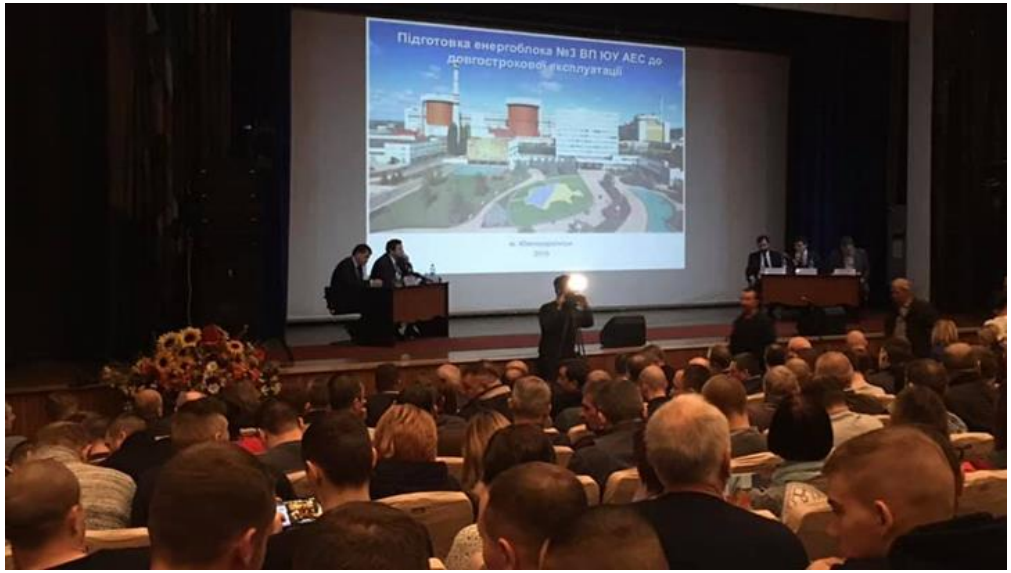

7. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

У 2019 році Держатомрегулюванням продовжувалось вдосконалення функціонування системи управління якістю (СУЯ), яка запроваджена у Держатомрегулювання з 2006 року. СУЯ є дієвим інструментом забезпечення належного рівня надання адміністративних послуг у сфері ядерної та радіаційної безпеки.

Протягом року виконувались дії, передбачені методиками СУЯ: внутрішні аудити, моніторинг поточних параметрів діяльності, усунення невідповідностей, аналіз з боку вищого керівництва тощо. Загалом у 2019 році в Держатомрегулюванні було проведено 14 внутрішніх аудитів, перевірено усі процеси Держатомрегулювання, обговорювались проблемні питання роботи структурних підрозділів та заходи, які вживає їх керівництво для вирішення цих питань.

07 серпня 2019 р. ТОВ «International Management Systems» – бізнес-партнером органу сертифікації TUV NORD проведено щорічний другий зовнішній наглядовий аудит процесів СУЯ на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2015. За висновками аудиторів СУЯ Держатомрегулювання повністю відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015 (відсутні невідповідності) і визнана результативною і добре розвиненою. Аудитори відзначили високу кваліфікацію персоналу підрозділів з інженерно-технічних та управлінських питань.

За результатами внутрішніх та зовнішніх аудитів забезпечено удосконалення СУЯ. Зокрема, внесення змін до документів СУЯ Держатомрегулювання. Переглянуто: Методика З1 «Управління документами та записами» та С1 «Виконання доручень вищих органів державної влади та розгляд запитів і звернень споживачів», у зв’язку з постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55 «Деякі питання документування управлінської діяльності», затвердженням Інструкції з діловодства у Держатомрегулювання та введенням у виробничу експлуатацію СЕД «Аскод»; Методика процесу «Управління персоналом» З3.

Моніторинг параметрів процесів СУЯ Держатомрегулювання за підсумками 2019 року показав їх відповідність оптимальним значенням. Загалом, порівняно з минулими роками (2017 – 2018 роки), кількісні показники роботи залишаються на належному рівні, а деякі поліпшилися.

Відповідно до доручення Кабінету Міністрів України, згідно з Методикою аналізу та оптимізації основних робочих процесів у центральних органах виконавчої влади розроблено паспорт оптимізації процесу «Проведення планової інспекційної перевірки стану дотримання вимог з радіаційної безпеки територіальним підрозділом Держатомрегулювання, за результатами якої не були виявлені порушення та застосовані санкції». За результатом розгляду паспорту оптимізації Кабінетом Міністрів України було проведено верифікацію імітаційної моделі оптимізованого процесу «як має бути». Робота Держатомрегулювання отримала позитивний висновок.

Також, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1030 проведено обстеження СУЯ

за методикою, затвердженою наказом Національного агентства України з питань державної служби від 26 квітня 2019 р. № 80-19. Проведено опитування персоналу Держатомрегулювання та виконано аналіз наданих відповідей та пропозицій. Узагальнені результати оцінки процесів, процедур Держатомрегулювання та План дій з удосконалення СУЯ були надані до Національного агентства України з питань державної служби.

Національне агентство України з питань державної служби та Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу позитивно оцінили виконану роботу та відзначили колектив Держатомрегулювання Сертифікатом за ефективну і якісну організацію та проведення у 2019 році попереднього обстеження СУЯ органу виконавчої влади.

Протягом 2019 року СУЯ Держатомрегулювання також була представлена на двох заходах, що відбувалися на державному рівні: 20-му Міжнародному проєкті «Сузір'я якості – 2019», організованому Українською асоціацією досконалості та якості (24 – 28 червня 2019 р., м. Київ), а також 28-го Міжнародного форуму «Дні якості в Україні – 2019», що проходив в межах Європейського тижня якості в Україні (06 – 08 листопада 2019 р., м. Київ).

УПРАВЛІННЯ КАДРАМИ

Станом на 31 грудня 2019 р. штатна чисельність працівників апарату Держатомрегулювання становила 254 особи, з них: 143 – центральний апарат (4 посади не відносяться до посад державної служби), 20 – інспекції з ядерної безпеки на АЕС (на правах самостійного відділу), 6 – інспекція з ядерної та радіаційної безпеки в зоні відчуження (на правах самостійного відділу), 85 – інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) (1 посада не відноситься до посад державної служби). При цьому загальна фактична чисельність становила 207 осіб, з них: 124 – центральний апарат, 18 – інспекції з ядерної безпеки на АЕС (на правах самостійного відділу), 5 – інспекція з ядерної та радіаційної безпеки в зоні відчуження (на правах самостійного відділу), 60 – інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління). Вакантних посад всього 53, з них: центральний апарат – 23, інспекції з ядерної безпеки на АЕС (на правах самостійного відділу) – 2, інспекція з ядерної та радіаційної безпеки в зоні відчуження (на правах самостійного відділу) – 1, інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) – 27.

Протягом 2019 року проведено 5 конкурсів на зайняття вакантних посад. До структурних підрозділів апарату Держатомрегулювання призначено 17 осіб, а саме: за результатами конкурсів на зайняття вакантних посад – 14 осіб, в порядку переведення з інших державних органів – 3 особи.

У 2019 році стосовно державних службовців, прийнятих за результатами конкурсу, здійснювались заходи щодо проведення по 8 особам перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади» та по 2 особам спеціальної перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком.

В апараті Держатомрегулювання велика увага приділяється питанню професійної підготовки працівників, які постійно підвищують кваліфікацію за різними навчальними програмами, у тому числі за рахунок міжнародної технічної допомоги.

У 2019 році 292 працівника апарату Держатомрегулювання підвищили кваліфікацію, з видачою відповідних документів про освіту (свідоцтва, сертифікати, тощо).

З загальної кількості осіб, що підвищили кваліфікацію, 104 державних інспектора, з них 54 державних інспектори (інспекції на АЕС (на правах самостійного відділу), інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного, управління) та інспекція з ядерної та радіаційної безпеки в зоні відчуження (на правах самостійного відділу).

За рахунок бюджетного фінансування Держатомрегулювання підвищили кваліфікацію 27 працівників, за рахунок міжнародної технічної допомоги – 104 працівника.

Крім вищезазначеного, 25 державних службовців Держатомрегулювання підвищили рівень професійної компетентності, приймаючи участь у навчальних семінарах, організатором яких є державне підприємство «Державний науково – технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та 214 працівників – у технічному навчанні, яке запроваджено для працівників апарату Держатомрегулювання, як додатковий інструмент підвищення кваліфікації на робочому місці.

У Держатомрегулюванні, як одна із складових професійної підготовки персоналу, діє кваліфікаційна атестація, яка включає в себе механізм наставництва щодо передачі знань та навиків молодим працівникам, які обіймають посади державних інспекторів.

Для працівника, який вперше зарахований на посаду державного інспектора керівником підготовки, після визначення рівня теоретичних та практичних навичок, складається індивідуальна програма спеціального навчання з відміткою про виконання, в якій передбачається, окрім отримання спеціальних знань, набуття практичного досвіду, участь в інспекційних перевірках, участь в навчальних курсах та семінарах. Робота по індивідуальній програмі спеціального навчання займає 80 % від загального обсягу виконуваної роботи.

За 2019 рік проведено 4 засідання Кваліфікаційної комісії для організації та проведення кваліфікаційної атестації державних інспекторів, за результатами 7 працівників визнані такими, що відповідають вимогам, що ставляться до державних інспекторів та їм наданий допуск до самостійного виконання службових обов’язків державних інспекторів.

У зв’язку з набранням чинності Закону України від 19 вересня 2019 р. № 117 «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» та постанови Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2019 р. № 844 «Про внесення змін до порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби» переглянута Методика процесу МП 33 «Управління персоналом» та внесені зміни до підпроцесів: 4.1 «Загальна організація забезпечення персоналом» та 4.2 «Конкурсний відбір персоналу».

Відповідно до законодавства здійснені заходи щодо проведення процедури оцінювання результатів службової діяльності державних службовців апарату Держатомрегулювання за 2019 рік та затверджено висновок щодо оцінювання службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорії «Б» та «В» 184 працівників (категорія «Б» – 67 та категорія «В» – 117).

За результатами оцінювання 4 державні службовці категорії «Б» отримали відмінну оцінку.

У 2019 році здійснювались заходи щодо відзначення працівників апарату Держатомрегулювання та державного підприємства «Державний науково – технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки». Протягом 2019 року відзначені відомчими заохочувальними відзнаками 60 осіб, а саме:

В апараті Держатомрегулювання обліковується 56 військовозобов'язаних, протягом року здійснено оформлення (переоформлення) 30 військовозобов'язаним відстрочок від призиву на військову службу на період мобілізації та на воєнний час.

Відповідно до плану, затвердженого наказом Держатомрегулювання від 09 квітня 2019 р. «Про стан військового обліку за 2018 рік та завдання на 2019 рік», відповідальною особою за ведення військового обліку Відділу роботи з персоналом здійснено перевірку стану військового обліку у державному підприємстві «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки», що належить до сфери управління Держатомрегулювання. За результатами перевірки складено акт перевірки стану військового обліку від 19 липня 2019 р. для приведення стану військового обліку призовників і військовозобов'язаних до вимог чинного законодавства.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ, ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ

Розвиток електронного урядування визначено одним із першочергових пріоритетів реформування системи державного управління. Реалізація Концепції розвитку електронного урядування в Україні передбачена на період до 2020 року та покликана підтримати координацію та співпрацю органів державної влади та органів місцевого самоврядування для досягнення необхідного рівня ефективності та результативності розвитку електронного урядування.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56 «Деякі питання цифрового розвитку» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2018 р. № 37 «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019 – 2020 роки» протягом 2019 року забезпечено вдосконалення інформаційної інфраструктури та інформаційно-комунікаційних технологій:

- укладено договір про приєднання Держатомрегулювання до інтегрованої системи електронно ідентифікації; водночас у Держатомрегулюванні відсутні інформаційно телекомунікаційні системи, доступ до яких, передбачає застосування електронної ідентифікації;
- у Держатомрегулюванні відсутні відомчі електронні інформаційні ресурси, які передбачено для реєстрації в Національному реєстрі інформаційних ресурсів;

- проведено обстеження ІТ-систем апарату Держатомрегулювання, отримано зведені відомості за результатами обстеження.

З метою виконання Закону України «Про національну програму інформатизації», відповідно до Указу Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» та середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року Держатомрегулюванням у 2019 році реалізовано заходи з впровадження системи електронного документообігу Держатомрегулювання.

При цьому система охоплює встановленні вимоги, в частині наступних можливостей:

- підключення та інтеграції внутрішньої системи електронного документообігу Держатомрегулювання з системою електронної взаємодії для органів виконавчої влади;
- інтеграції з системою електронної взаємодії для органів виконавчої влади з обміну електронними документами;
- використання електронного підпису та печатки у внутрішній системи електронного документообігу;
- забезпечення доступності віддаленого та мобільного виконання завдань;
- функціональність архівування електронних документів.

З 02 січня 2019 р. впроваджено у промислову експлуатацію систему електронного документообігу Держатомрегулювання, яку інтегровано з системою електронної взаємодії для органів виконавчої влади та підключено всіх співробітників Держатомрегулювання, як центрального апарату так і регіональних органів.

З метою встановлення вимог щодо документування управлінської інформації та організації роботи з документами, створеними у паперовій та електронній формах, у Держатомрегулюванні, забезпечуючи їх підготовку, реєстрацію, облік і контроль за виконанням, особливості систематизації та зберігання та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 375 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 та від 17 січня 2018 р. № 55 «Деякі питання документування управлінської діяльності», внесені зміни до Інструкції з діловодства у Державній інспекції ядерного регулювання України.

Документування інформації забезпечувалось у рамках затвердженої зведеної номенклатури справ Держатомрегулювання на 2019 рік.

Протягом 2019 року забезпечено аналіз стану виконавської дисципліни в Держатомрегулюванні (щотижня, щокварталу та щороку) та перевірку стану виконавської дисципліни в самостійних структурних підрозділах.

У рамках реалізації Держатомрегулювання державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії проводиться попередній, оперативний та заключний контроль за станом виконання визначених завдань, а також вживаються превентивні заходи щодо недопущення порушення термінів.

Відповідно до законів «Про звернення громадян» та «Про доступ до публічної інформації» забезпечується контроль за дотриманням вимог щодо надання інформації за зверненнями громадян та запитами на публічну інформацію.

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням отримано 17 077 вхідних документів, у тому числі:

За звітний період структурними підрозділами Держатомрегулювання підготовлено 15 411 лист щодо роз'яснень та надання запитуваної інформації та 91 документ з грифом «ДСК».

Крім цього на постійному звітуванні перебувають майже 110 періодичних (щотижневе, щомісячне, щоквартальне та щорічне) контрольних доручень вищих органів влади, що надійшли до Держатомрегулювання за період 2001 – 2019 роки.

На обліку знаходиться 585 наказів керівництва з основної діяльності та 33 – з адміністративно-господарської. Аналіз виконання наказів з основної діяльності виявив, що більшість завдань виконані. На даний час на виконанні залишаються ряд завдань, термін виконання яких 2020 рік. Протягом 2019 року забезпечено підготовку наказів для розміщення на офіційному сайті Держатомрегулювання в рамках оприлюднення наборів відкритих даних.

В цілому протягом року забезпечено своєчасне та якісне виконання завдань, визначених законодавством, дорученнями Президента України та Кабінету Міністрів України. Водночас, у деяких випадках надсилались обґрунтування щодо перенесення строків виконання визначених завдань.

8. РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЯДЕРНИХ УСТАНОВОК

В Україні знаходиться в експлуатації 15 енергоблоків – 13 з них типу ВВЕР-1000 та 2 типу ВВЕР-440. Україна займає 10 місце в світі за кількістю енергоблоків та 7 за встановленою потужністю, яка становить 13 835 МВт.

Єдиним оператором усіх діючих атомних електростанцій в Україні є Державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (ДП «НАЕК «Енергоатом»). До складу ДП «НАЕК «Енергоатом» входять 4 атомні електростанції (АЕС).

Відповідно до вимог Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та положень Конвенції про ядерну безпеку експлуатуюча організація забезпечує сталий та безпечний режим роботи АЕС. На системній основі впроваджуються заходи з підвищення рівня безпеки діючих АЕС відповідно до вимог національних норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, рекомендацій Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) та з урахуванням багаторічного досвіду експлуатації і міжнародної практики.

Діяльність Держатомрегулювання з регулювання безпеки ядерних установок у 2019 році була спрямована на забезпечення ядерної та радіаційної безпеки (ЯРБ) на усіх етапах життєвого циклу ядерних установок (ЯУ), захисту персоналу, населення та навколишнього природного середовища.

Основна увага приділялася питанням підвищення безпеки діючих українських АЕС.

ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ДІЮЧИХ АЕС

Підвищення рівня безпеки здійснюється шляхом виконання заходів, передбачених Комплексною (зведеною) програмою підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій (КзППрБ), що була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 07 грудня 2011 р. № 1270.

Відповідно до постанови експлуатуюча організація (ДП «НАЕК «Енергоатом») розробляє та погоджує з Міненерговугіллям (із вересня 2019 р. – Мінекоенерго), Держатомрегулюванням та ДСНС (у частині здійснення протипожежних заходів) щорічні плани-графіки із зазначенням строків здійснення зведених заходів з підвищення рівня безпеки енергоблоків.

Термін дії КзППрБ: 2012 – 2023 роки.

Фінансування КзППрБ здійснюється за рахунок коштів ДП «НАЕК «Енергоатом» та, починаючи з 2015 року, також за рахунок кредитних коштів ЄБРР, Євратом (постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 356).

Загальна вартість КзППрБ ~ 27 млрд. грн.

У 2019 році (як і у минулі роки) контроль за реалізацією заходів КзППрБ забезпечувався шляхом:

- розгляду та погодження щорічних план-графіків виконання зведених заходів КзППрБ із встановленням термінів їх виконання;
- розгляду квартальних звітів з виконання заходів КзППрБ та контролю за дотриманням термінів виконання;

- контролю обсягів запланованих до виконання заходів КзППрБ перед виведенням енергоблоків АЕС України у планово-попереджувальні ремонти (далі – ППР);

- контролю виконання запланованих заходів КзППрБ під час пускових нарад перед пуском енергоблоків АЕС України після ППР з перевантаженням активної зони;

- контролю фактичних обсягів та якості виконання заходів КзППрБ під час проведення інспекційних перевірок інспекторами Держатомрегулювання.

У рамках регулюючого супроводу КзППрБ Держатомрегулюванням погоджено звіти про виконання 92 заходів.

Усього, станом на 31 грудня 2019 р. Держатомрегулюванням погоджено 929 звітів про виконання заходів КзПБ із 1295 запланованих, тобто ~ 71,74%.

У 2019 році експлуатуючій організації ДП «НАЕК «Енергоатом» було видано:

- 15 окремих письмових дозволів на пуск енергоблоків після ППР з перевантаженням активної зони;

- 2 ліцензії на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки» енергоблоків № 1 ВП «Хмельницька АЕС», № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» після продовження терміну їх експлуатації та внесені 3 зміни до ліцензій ДП «НАЕК «Енергоатом».

Видано (продовжено, продовжено на новій посаді):

- 23 ліцензії на право провадження діяльності посадовими особами ДП «НАЕК «Енергоатом», до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ЯРБ.

- 162 ліцензії на право безпосереднього управління реакторною установкою.

ВИКОНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ДІЙ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ «СТРЕС-ТЕСТІВ»

Україна у червні 2011 р. приєдналася до європейської ініціативи щодо проведення «стрес-тестів» для АЕС у країнах-членах Європейського Союзу та сусідніх країнах (Декларація щодо проведення «стрес-тестів»). «Стрес-тести» для АЕС України проводились відповідно до узгодженої Європейською Комісією та ENSREG методології проведення «стрес-тестів» для європейських АЕС (13 травня 2011 р., Declaration of ENSREG, Annex 1 «EU «Stress-test2 specifications»). Національні плани дій (НПД) містять заходи з підвищення безпеки, що були визначені за результатами «стрес-тестів» та графіки їх впровадження на АЕС.

У 2019 році робота у цьому напряму була зосереджена на імплементації заходів для енергоблоків, термін експлуатації яких продовжується у понадпроєктний строк (енергоблок № 5 ВП «Запорізька АЕС», № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» та № 1 ВП «Хмельницька АЕС»). На енергоблоках АЕС України впроваджувались заходи щодо розроблення матеріалів і виконання кваліфікації елементів енергоблоків, забезпечення підживлення та охолодження басейну витримки в умовах тривалого повного знеструмлення АЕС, забезпечення підживлення парогенераторів в умовах тривалого повного знеструмлення АЕС, забезпечення працездатності споживачів системи технічної води групи «А» в разі зневоднення бризкальних басейнів, приладового забезпечення під час та після аварій (ПАМС), забезпечення аварійного електропостачання в умовах тривалого повного знеструмлення АЕС, запобігання ранньому байпасуванню гермооболонки в результаті потрапляння розплавлених мас активної зони з шахти реактора поза гермооб'ємом, розроблення та впровадження заходів щодо зниження концентрації водню в гермооболонці для запроєктних аварій.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕРМІНІВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЕНЕРГОБЛОКІВ АЕС УКРАЇНИ

Енергоблок № 1 ВП «Хмельницька АЕС»

Проєктний термін експлуатації енергоблоку № 1ВП «Хмельницька АЕС» завершився 13 грудня 2018 р.

Роботи, які визначені «Програмою підготовки енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС» до експлуатації у понадпроєктний строк. №1.НР.7947.ПМ-17», погодженої з Держатомрегулюванням, виконані в повному обсязі.

18 липня 2019 р. постановою Колегії Держатомрегулювання № 05 ухвалено рішення про:

- схвалення висновку державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС»;

- визнання обґрунтованою можливість безпечної експлуатації енергоблока № 1 ВП «Хмельницька АЕС» на визначених у проєкті рівнях потужності;

- встановлення дати наступної періодичної переоцінки безпеки енергоблока № 1 ВП «Хмельницька АЕС» – 13 грудня 2028 р.

Енергоблок № 3 ВП «Южно-Українська АЕС»

Проєктний термін експлуатації енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» завершиться 10 лютого 2020 р.

Роботи, які визначені «Програмою підготовки енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» до експлуатації в понадпроєктний термін. ПМ.3.3812.0240», погодженої з Держатомрегулюванням, виконані в повному обсязі.

23 грудня 2019 р. постановою колегії Держатомрегулювання № 16 ухвалено рішення про:

- схвалення висновку державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 3 ВП «Южно-Українська АЕС»;

- визнання обґрунтованою можливість безпечної експлуатації енергоблока № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» на визначених в проєкті рівнях потужності;

- встановлення дати наступної періодичної переоцінки безпеки енергоблока № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» – 10 лютого 2030 р.

Енергоблок № 5 Запорізької АЕС

Проєктний термін експлуатації енергоблоку № 5 ВП «Запорізька АЕС» завершується 27 травня 2020 р.

Роботи з продовження строку експлуатації виконуються у відповідності до «Програми підготовки енергоблока № 5 ВП «Запорізька АЕС» до довгострокової експлуатації. 05.МР.00.ПМ.23-17/Н».

Переоцінка безпеки енергоблоків № 1, № 2 ВП «Рівненська АЕС» та енергоблоку № 6 ВП «Запорізька АЕС»

На виконання вимог статті 33 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», Загальних положень безпеки атомних станцій та Вимог до оцінки безпеки атомних станцій ДП «НАЕК «Енергоатом» проводить періодичну переоцінку безпеки енергоблоків АЕС та оформляє її результати у вигляді Звітів з періодичної переоцінки безпеки.

Енергоблок № 1 ВП «Рівненська АЕС»

У 2019 році забезпечено розгляд всіх 14 факторів безпеки та розділу «Комплексний аналіз безпеки» Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 1 ВП «Рівненська АЕС», з них, станом на кінець 2019 року:

- звітні документи по 7 факторам безпеки та розділ «Комплексний аналіз безпеки» проходять державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки;

- звітні документи по 4 факторам безпеки пройшли державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки, тривають роботи з усунення її зауважень експлуатуючою організацією;

• звітні документи з результатами оцінки 3 факторів безпеки пройшли державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки та були доопрацьовані експлуатуючою організацією за її зауваженнями.

Кінцевий термін завершення періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 1 ВП «Рівненська АЕС» та погодження Держатомрегулюванням повного комплекту матеріалів Звіту з періодичної переоцінки безпеки – 01 грудня 2020 р.

Енергоблок № 2 ВП «Рівненська АЕС»

У 2019 році забезпечено розгляд 11 з 14 факторів безпеки Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 1 ВП «Рівненська АЕС», що надійшли до Держатомрегулювання. З них, станом на кінець 2019 року:

• звітні документи по 4 факторам безпеки та розділ «Комплексний аналіз безпеки» проходять державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки;

• звітні документи по 4 факторам безпеки пройшли державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки, тривають роботи з усунення її зауважень експлуатуючою організацією;

• звітні документи з результатами оцінки 3 факторів безпеки пройшли державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки та були доопрацьовані експлуатуючою організацією за її зауваженнями.

Кінцевий термін надання до Держатомрегулювання повного комплекту Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 2 ВП «Рівненська АЕС» – 14 червня 2020 р. Кінцевий термін завершення періодичної переоцінки безпеки енергоблоку та погодження Держатомрегулюванням повного комплекту матеріалів Звіту з періодичної переоцінки безпеки – 14 червня 2021 р.

Енергоблок № 6 ВП «Запорізька АЕС»

У 2019 році Держатомрегулюванням розпочато державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки звітних матеріалів з результатами оцінки 7 з 14 факторів безпеки Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 6 ВП «Запорізька АЕС», що надійшли до Держатомрегулювання.

Кінцевий термін надання до Держатомрегулювання повного комплекту Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 6 ВП «Запорізька АЕС» – 28 грудня 2020 р. Кінцевий термін завершення періодичної переоцінки безпеки енергоблоку та погодження Держатомрегулюванням повного комплекту матеріалів Звіту з періодичної переоцінки безпеки – 28 грудня 2021 р.

Спорудження енергоблоків № 3, № 4 ВП «Хмельницька АЕС»

Будь-які документи щодо будівництва енергоблоків № 3, № 4 ВП «Хмельницька АЕС» протягом 2019 року до Держатомрегулювання не надходили.

СПОРУДЖЕННЯ ЗАВОДУ З ВИРОБНИЦТВА ЯДЕРНОГО ПАЛИВА

Протягом 2019 року Голова Держатомрегулювання Григорій Плачков та Директор ДП «ДНТЦ ЯРБ» Ігор Шевченко брали участь (у якості спостерігачів) у засіданнях Робочої групи з питань створення потужностей власного виробництва ядерного палива, що була створена Міністерством енергетики та вугільної промисловості у 2018 році.

На засіданнях Робочої групи, обговорено першочергові кроки щодо організації виробництва ядерного палива для реакторів типу ВВЕР-1000 за технологією компанії «Westinghouse» та проєкт завдання на розробку «Техніко-економічного обґрунтування» будівництва заводу із виробництва ядерного палива, розробленого ДК «Ядерне паливо».

Окрім цього, Указом Президента України від 04 квітня 2019 р. № 104/2019 ухвалено заходи з підтримки розвитку ядерної енергетики та підвищення рівня безпеки у сфері використання ядерної енергії. У той же час, інформація про реалізацію заходів, передбачених підпунктом 4 пункту 1 вищевказаного Указу

стосовно забезпечення невідкладного створення власного виробництва ядерного палива для вітчизняних АЕС із залученням до створення такого виробництва суб'єктів, які здійснюють виробництво електричної енергії на АЕС, до Держатомрегулювання не надходила.

СПОРУДЖЕННЯ ЯДЕРНОЇ ПІДКРИТИЧНОЇ УСТАНОВКИ «ДЖЕРЕЛО НЕЙТРОНІВ, ЗАСНОВАНЕ НА ПІДКРИТИЧНІЙ ЗБІРЦІ, ЩО КЕРУЄТЬСЯ ЛІНІЙНИМ ПРИСКОРЮВАЧЕМ ЕЛЕКТРОНІВ» (ЯПУ «ДЖЕРЕЛО НЕЙТРОНІВ»)

Спорудження ядерної установки здійснюється на території Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» (ННЦ ХФТІ) у відповідності до умов ліцензії серії ЕО № 001018 на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів», виданою Держатомрегулюванням експлуатуючій організації 10 жовтня 2013 р.

Регулювання безпеки будівництва та введення в експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів» здійснюється шляхом контролю виконання будівельно-монтажних робіт, а також виконання державної експертизи з ЯРБ та погодження технічних умов та технічних специфікацій на обладнання, важливе для безпеки, а також експлуатаційної документації ЯПУ «Джерело нейтронів».

У відповідності до умов ліцензії серії ЕО № 001018 експлуатуюча організація повинна отримати три окремих дозволи на:

- перше завезення ядерного палива для ЯПУ «Джерело нейтронів» на територію промислового майданчика ННЦ ХФТІ;
- фізичний пуск ЯПУ «Джерело нейтронів»;
- дослідно-промислову експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів».

12 квітня 2019 р. Держатомрегулюванням видано ННЦ ХФТІ Окремий дозвіл № ЕО 001018/1/15 на перше завезення ядерного палива для ЯПУ «Джерело нейтронів».

Рішення про видачу Окремого дозволу було ухвалено Держатомрегулюванням після позитивних результатів оцінки заявних документів з обгрунтовуючими матеріалами та інспекційного обстеження ННЦ ХФТІ, проведеного в період з 25 по 27 березня 2019 р.

Також протягом 2019 року Держатомрегулюванням були повернуті ННЦ ХФТІ дві Заяви на отримання окремого дозволу на фізичний пуск ЯПУ «Джерело нейтронів» (21 червня 2019 р. та 27 грудня 2019 р.) внаслідок виявлення неспроможності ННЦ ХФТІ виконувати заявлений вид діяльності.

СПОРУДЖЕННЯ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО СХОВИЩА ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА (ЦСВЯП)

Роботи за проєктом завершення будівництва ЦСВЯП у 2019 році забезпечено відповідно до умов ліцензії серії ЕО № 001060 на право провадження діяльності «будівництво та введення в експлуатацію ядерної установки – сховище відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП)», виданої Держатомрегулюванням 29 червня 2017 р.

Регулювання безпеки будівництва та введення в експлуатацію цього сховища здійснюється Держатомрегулюванням шляхом виконання державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки та погодження у встановленому порядку технічних специфікацій (ТС) та конструкторської документації на системи та обладнання, важливе для безпеки ЦСВЯП, а також проєктів модифікації енергоблоків АЕС в рамках їх підготовки до вивантаження відпрацьованого ядерного палива за допомогою обладнання, розробленого за технологією Холтек Інтернешнл.

Протягом 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» продовжувалось виконання робіт з розробки та погодження у

встановленому порядку комплектів ТС та конструкторської документації на системи та обладнання, важливе для безпеки.

Станом на 31 грудня 2019 р. Держатомрегулюванням відповідно до Плану ліцензування ЦСВЯП:

1. Попередньо погоджено 16 ТС на обладнання важливе для безпеки із 16 розроблених згідно проєкту (із яких 1 у 2019 році).

2. Погоджені 14 програми випробувань обладнання, важливого для безпеки, із 16 розроблених згідно проєкту.

3. Остаточно погоджені 10 ТС на обладнання важливе для безпеки із 16 розроблених згідно проєкту (із яких 5 у 2019 році).

4. Затверджені Висновки державної експертизи ЯРБ проєктів модифікації:

- Енергоблоків № 1, № 2 ВП «Рівненська АЕС»;
- Енергоблоків № 3, № 4 ВП «Рівненська АЕС»;
- Енергоблоків № 1, № 2 ВП «Хмельницька АЕС».

5. Продовжується виготовлення, випробування (за участі представника регулюючого органу) та постачання основного обладнання, важливого для безпеки, зокрема:

- Багатоцільовий контейнер (БЦК) БЦК-31 – три одиниці із трьох передбачених проєктом поставлені замовнику (ДП «НАЕК «Енергоатом»);
- Багатоцільовий контейнер БЦК-85 – один БЦК-85 передбачений проєктом поставлений замовнику;
- Транспортний контейнер HI-STAR – один контейнер із п’яти, передбачених проєктом, поставлений замовнику, ще один – готується до проведення заводських приймальних випробувань;
- Контейнер зберігання HI-STORM – виготовлено та проведено заводські приймальні випробування чотирьох HI-STORM, передбачених проєктом пускового комплексу ЦСВЯП: три – для ВЯП ВВЕР-1000 та один – для ВЯП ВВЕР-440.

6. Виготовлене, пройшло у встановленому порядку випробування і поставлене замовнику наступне допоміжне обладнання систем, важливих для безпеки:

- стикувальний пристрій;
- пристрій для підіймання внутрішньої кришки БЦК;
- пристрій для підіймання БЦК з ВЯП;
- скоба пристрою для підіймання БЦК;
- підйомна траверса HI-STAR;
- підйомні траверси HI-TRAC;
- екран радіаційно-захисний додатковий для HI-TRAC.

СПОРУДЖЕННЯ СХОВИЩА ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА СУХОГО ТИПУ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС (СВЯП-2)

Роботи із завершення будівництва та введення в експлуатацію СВЯП-2 здійснюються у відповідності до умов Ліцензії № ЕО 001002 на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ядерної установки (сховище відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2), що була видана Держатомрегулюванням 20 лютого 2013 р.

Регулювання безпеки будівництва та введення в експлуатацію цього сховища здійснюється Держатомрегулюванням шляхом:

- виконання державної експертизи та погодження технічних специфікацій (ТС) на системи та обладнання, що важливі для безпеки;
- виконання державної експертизи та погодження програм випробувань систем та обладнання, що важливі для безпеки;
- безпосередньої участі представників Держатомрегулювання у випробуваннях систем та обладнання, що важливі для безпеки;
- виконання державної експертизи та погодження експлуатаційно-технічної документації СВЯП-2 (технологічні регламенти, інструкції з експлуатації тощо).

Станом на 31 грудня 2019 р. Держатомрегулюванням відповідно до Плану ліцензування СВЯП-2:

1. Попередньо погоджено:

- 7 ТС на системи важливі для безпеки із 7 розроблених згідно проєкту;
- 41 ТС на обладнання важливе для безпеки із 41 розроблених згідно проєкту, а також 1 ТС на обладнання, вплив на безпеку якого не визначений (стіл для поводження з пошкодженим ядерним паливом).

2. Погоджені 33 програми випробувань обладнання, важливого для безпеки, із 33 запланованих (для 8 одиниць обладнання заводські приймальні випробування не передбачені і замість них проводились індивідуальні приймальні випробування на майданчику СВЯП-2);

3. Забезпечена участь представників Держатомрегулювання у 33 заводських приймальних випробуваннях обладнання, важливого для безпеки, із 33 запланованих.

4. Остаточно погоджені 25 ТС на обладнання, важливе для безпеки із 41 розроблених згідно проєкту (із яких 4 у 2019 році).

5. Погоджені 12 програм на проведення комплексних випробувань систем, важливих для безпеки, та технологічних систем із 12 передбачених за проєктом.

6. 2 регламенти ДСП «Чорнобильська АЕС» (із 4-х необхідних для етапу «введення в експлуатацію» СВЯП-2);

Окрім цього, у липні 2019 року Держатомрегулюванням забезпечено розробку, погодження та затвердження у встановленому порядку Поправки № 2 до Угоди між Європейським банком реконструкції та розвитку (як Розпорядником коштів Гранту з Рахунка ядерної безпеки), Кабінетом Міністрів України та Державною інспекцією ядерного регулювання України (як Одержувачем) від 8 липня 2009 р. із змінами, що були внесені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 562 відповідно до яких подовжено термін дії цієї Угоди та збільшено обсяг її фінансування.

Також у IV кварталі 2019 р. Держатомрегулюванням була розпочата державна експертиза попереднього звіту з аналізу безпеки СВЯП-2, доопрацьованого та доповненого за результатами завершення будівництва та монтажу систем і елементів.

ЕКСПЛУАТАЦІЯ СХОВИЩА ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА МОКРОГО ТИПУ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС (ДАЛІ - СВЯП-1)

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням розглянуто та проведено державні експертизи ядерної та радіаційної безпеки, за результатами яких направлено відповідні висновки, по таким технічним документам ДСП «Чорнобильська АЕС»:

- «Програма виконання робіт з тимчасового відключення системи спеціальної витяжної вентиляції 1ВЦ в СВЯП-1» 100ПР-ЦООЯТ;
- Концептуальне рішення модифікації ядерної установки СВЯП-1 «Капітальний ремонт кабельних ліній 6 кВ живлення трансформаторів 237Т, 238Т системи зовнішнього електропостачання СВЯП-1 ДСП ЧАЕС», № 02 від 19.03.2019;
- робочий проект «Капітальний ремонт кабельних ліній 6 кВ живлення трансформаторів 237Т, 238Т системи зовнішнього електропостачання СВЯП-1 ДСП ЧАЕС»;
- Технічне рішення про проведення монтажу об’єкту модифікації «Капітальний ремонт кабельних ліній 6 кВ живлення трансформаторів 237Т, 238Т системи зовнішнього електропостачання СВЯП-1 ДСП ЧАЕС», № 23-ЕЦ-2019 від 11.10.2019;
- Технічне рішення про введення в промислову експлуатацію КЛ-6 кВ-237Т об’єкту модифікації «Капітальний ремонт кабельних ліній 6 кВ живлення трансформаторів 237Т, 238Т системи зовнішнього електропостачання СВЯП-1 ДСП «Чорнобильська АЕС» від 24.12.2019.

ЕКСПЛУАТАЦІЯ СХОВИЩА ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА СУХОГО ТИПУ ЗАПОРІЗЬКОЇ АЕС (ДАЛІ – ССВЯП)

Станом на 31.12.2019 р. на майданчику ССВЯП знаходиться 155 вентильованих бетонних контейнерів.

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням розглянуто та погоджено 2 технічні рішення «О составе загрузки многоместных герметичних корзин отработавшим ядерным топливом».

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ПАЛИВА ДЛЯ АЕС УКРАЇНИ

Впровадження палива виробництва компанії «Westinghouse» (або іншими словами – кваліфікація) здійснюється з метою уникнення залежності від монопольного постачальника.

Регулювання безпеки впровадження палива виробництва компанії «Westinghouse» здійснюється шляхом виконання державної експертизи з ЯРБ та погодження документів експлуатуючої організації щодо обґрунтування безпеки використання такого палива та модифікації інших пов'язаних із цим систем, важливих для безпеки.

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням розглядались документи експлуатуючої організації щодо обґрунтування безпеки використання палива виробництва компанії «Westinghouse» та модифікації інших пов'язаних із цим систем, важливих для безпеки.

Також, забезпечено участь представників Держатомрегулювання у роботі Оперативного штабу із впровадження модернізованого ядерного палива виробництва компанії «Westinghouse».

10 липня 2019 р. Держатомрегулюванням погоджено «Технічне рішення про склад та експлуатацію 30-го паливного завантаження активної зони енергоблоку № 5 ВП «Запорізька АЕС». 05.ОБ.УМ.ТР.353-19». У відповідності до цього Технічного рішення в Україні з'явився другий енергоблок, активна зона якого завантажена лише паливом виробництва компанії «Westinghouse» (перший – енергоблок № 3 ВП «Южно-Українська АЕС»).

Окрім цього, 28 грудня 2019 р. Держатомрегулюванням погоджено документ «Технічне рішення про переведення в промислову експлуатацію ТВЗ-WR (по ТУ WEC-RWFA-001(T)) компании «Westinghouse» на енергоблоке № 3 ВП «Южно-Українська АЕС».

Станом на 31 грудня 2019 р. ядерне паливо виробництва компанії «Westinghouse» експлуатується на енергоблоках № 2, № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» та № 1, № 3, № 4, № 5 ВП «Запорізька АЕС».

ПОРУШЕННЯ В РОБОТІ АЕС

Протягом року Держатомрегулюванням було отримано та розглянуто 23 інформаційних повідомлень про події, які мали місце на АЕС України:

- 13 – про порушення в роботі діючих АЕС;
- 10 – про відхилення в роботі діючих АЕС.

Оскільки на ДСП «ЧАЕС» з 2007 року було зафіксовано лише 1 порушення (03 липня 2013 р.), надалі в звіті наводяться статистичні дані щодо АЕС, які знаходяться в промисловій експлуатації.

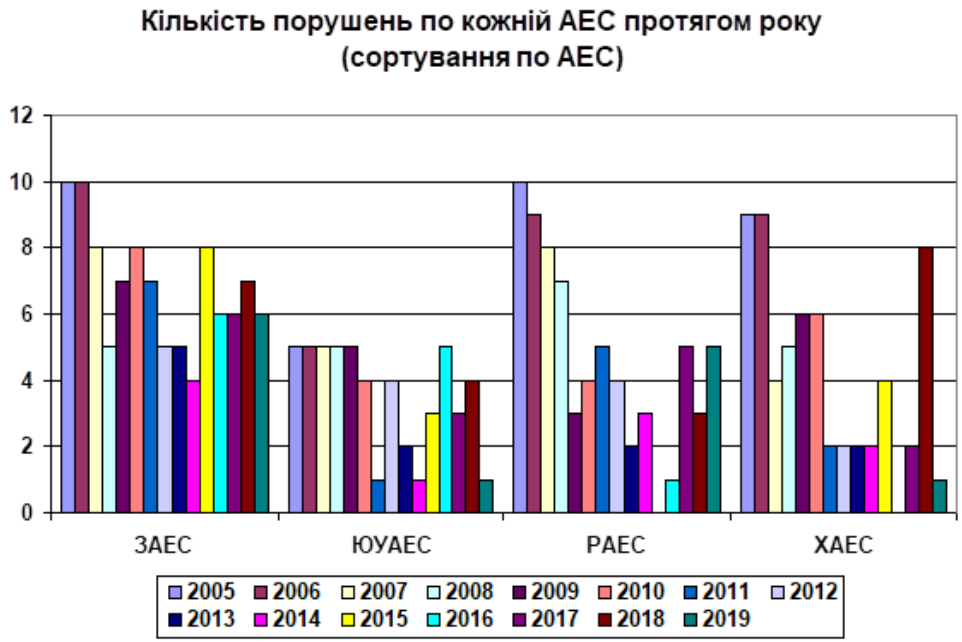

Розподіл порушень у роботі АЕС, що відбулись протягом 2019 року, за майданчиками АЕС виглядає наступним чином:

- на ВП «Запорізька АЕС» (6 енергоблоків) – 6 порушень;
- на ВП «Рівненська АЕС» (4 енергоблоки) – 5 порушень;
- на ВП «Хмельницька АЕС» (2 енергоблоки) – 1 порушення;
- на ВП «Южно-Українська АЕС» (3 енергоблоки) – 1 порушення.

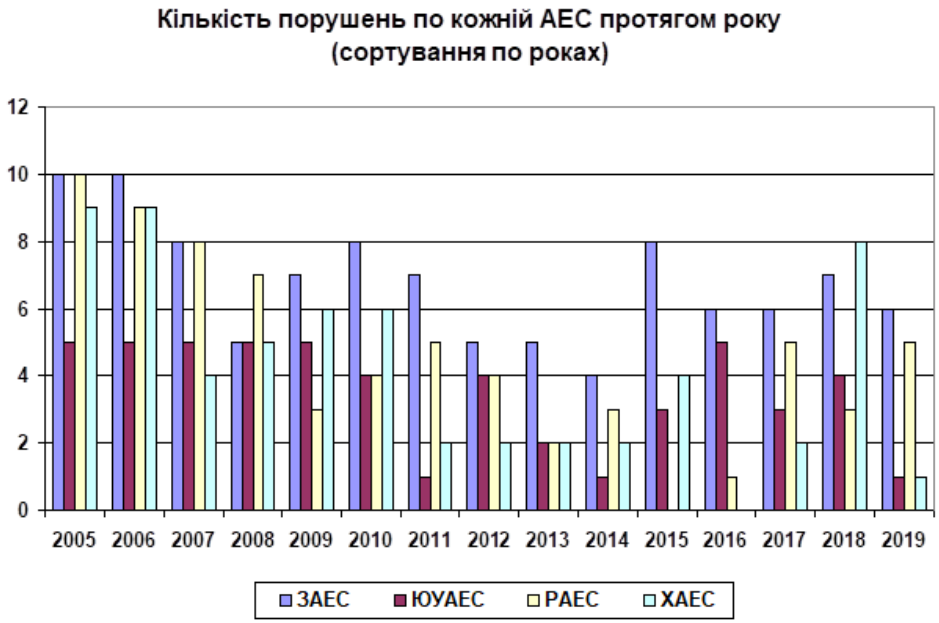

Порушення, які сталися протягом 2019 року, було

класифіковано категоріями за шкалою ІНЕС:

- П03 «Непрацездатність систем безпеки або каналів систем безпеки в кількості, що вичерпує їх резерв», - «рівень «1» – 1;
- П05/1 «Зупинення реакторної установки дією АЗ (ПЗ), РОМ в процесі експлуатації енергоблока, які зумовлені: відмовами обладнання (елементів); помилками персоналу та/або помилковими рішеннями; зовнішніми впливами штучного або природного походження» – 1;
- П05/2 «Відключення блока від мережі дією протиаварійної автоматики, захисту турбінної установки, турбогенератора в процесі експлуатації енергоблока, які зумовлені: відмовами обладнання (елементів); помилками персоналу та/або помилковими рішеннями; зовнішніми впливами штучного або природного походження» – 2;
- П07/1 «Відмови важливого для безпеки АС обладнання та трубопроводів, що належать до груп А і В, елементів 1-го та 2-го класів безпеки, органу (органів) регулювання СУЗ з приводним механізмом (приводними механізмами), що не призвели до аварій і випадків категорій П01/1-П02/2, П04, П08-П10» – 1;
- П08 «Розвантаження енергоблока АС на величину 25 % від рівня електричної потужності, що безпосередньо йому передував, яке зумовлено: відмовами обладнання (елементів); помилками персоналу та/або помилковими рішеннями; зовнішніми впливами штучного або природного походження» – 4;
- П09 «Спрацювання будь-якої системи безпеки або каналу системи безпеки, що знаходиться в режимі чергування (резерві) в будь-якому режимі експлуатації РУ, яке не призвело до випадків категорій П05, П07/1, П07/2 та П08» – 3;
- П10 «Непрацездатність каналу (каналів) систем безпеки протягом терміну, що не перевищує дозволеного ТРБЕ» – 1.

Значна частина (54 %) від усіх порушень у роботі АЕС, що сталися протягом року, призвели до зупинення реакторної установки, розвантаження або відключення енергоблока від мережі (категорії П05, П08), що призводить до зменшення залишкового проєктного ресурсу обладнання систем, важливих для безпеки, та зниження регламентованої кількості циклів навантаження елементів РУ. Ще 16 % складають порушення (категорії П03, П10), що пов’язані з непрацездатністю каналів систем безпеки.

ВВЕДЕННЯ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ КОМПЛЕКСІВ З ПЕРЕРОБКИ РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ (РАВ) НА АЕС

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням забезпечено розгляд та проведення експертизи ядерної та радіаційної безпеки документів з обґрунтування безпеки промислових комплексів з переробки РАВ на ВП «Запорізька АЕС» та ВП «Рівненська АЕС», нагляд за дотриманням вимог радіаційної безпеки під час введення цих комплексів в експлуатацію.

За результатами розгляду і державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки у листопаді 2019 року Держатомрегулюванням погоджено Звіт з аналізу безпеки та Технічне рішення про введення в промислову експлуатацію комплексу з переробки РАВ ВП «Запорізька АЕС».

Введення в експлуатацію нового об’єкта інфраструктури – комплексу з переробки радіоактивних відходів, що включається до технологічного комплексу ВП «Рівненська АЕС», виконувалось згідно Окремого дозволу Держатомрегулювання серії ОД № 000313/30/15 від 01 червня 2018 р. та «Програми забезпечення якості введення комплексу з переробки РАВ в експлуатацію».

Результати виконання наведені в «Звіті про виконання етапу введення в експлуатацію комплексу з переробки РАВ ВП «Рівненська АЕС», що був отриманий Держатомрегулюванням 24 грудня 2019 р.

27 грудня 2019 р. ВП «Рівненська АЕС» завершено процедури введення в експлуатацію комплексу з переробки РАВ, який, як новий об’єкт інфраструктури, увійшов до технологічного комплексу ВП «Рівненська АЕС».

З метою підготовки технічних специфікацій на упаковки РАВ АЕС для цілей остаточного захоронення відповідно до вимог

безпеки та кращої міжнародної практики у 2019 році Держатомрегулюванням було вперше погоджено документ «Радіонуклідний вектор для характеризації солебітумного компаунду ВП «Рівненська АЕС», розроблений ДП «НАЕК «Енергоатом» за результатами характеризації проб солебітумного компаунду у Центральній аналітичній лабораторії ДСП «Екоцентр».

В рамках проєкту ІСЯБ U4/01/14A «Визначення форм відходів, що забезпечують безпечну переробку, зберігання та захоронення РАВ, що зберігаються на українських ядерно-енергетичних підприємствах» від ДП «НАЕК «Енергоатом» на розгляд та погодження Держатомрегулюванню надано документ «Методика відбору проб та Методика вибору інструментів» для таких видів «проблемних» відходів, що накопичені та утворюються на українських АЕС, як:

- сольовий плав;
- суха сіль;
- іонообмінні смоли;
- зневоднені іонообмінні смоли.

Для цих видів «проблемних» РАВ, крім РАВ ЧАЕС, на сьогодні не визначені технології їх переробки та відсутні однозначні висновки щодо можливості або неможливості їх захоронення у приповерхневих сховищах.

Таким чином, експлуатуючою організацією ядерних установок, що є найбільшим виробником РАВ, розпочато практичні роботи з вибору технологій переробки найбільш проблемних потоків РАВ та обґрунтування можливих способів їх захоронення (після переробки).

Фото с сайта НАЕК «Енергоатом»

http://www.energoatom.com.ua/ua/actvts-16/p/rivnens ka aes vvela v ekspluataciu kompleks z pererobki rav-45683

ІНСПЕКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2019 році Держатомрегулюванням (у т. ч. територіальними органами) було проведено 454 інспекційних перевірок та 370 інспекційних обстежень.

За результатами перевірок складено 441 акт інспекційних перевірок, видано 322 обов'язкових до виконання приписів щодо усунення виявлених 925 порушень вимог законодавства у сфері використання ядерної енергії.

Результати інспекційної діяльності дозволяють переконатись, що вимоги безпеки, встановлені нормами, правилами та дозвільними документами, є достатніми, застосовуються правильно і виконуються у повному обсязі або потребують відповідного коригування чи застосування заходів примусу для їх належного виконання.

Структурні підрозділи	Інспекційні перевірки		Інспекційні обстеження (проведено)
	заплановано	проведено	
Департамент з питань ядерних установок	6	6	7
Управління з питань ядерної захищеності та гарантій	11	13	5
Управління радіаційної безпеки	4	5	1
Управління безпеки поводження з РАВ	5	6	6
Інспекція на ЗАЕС	7	7	0
Інспекція на РАЕС	9	9	0
Інспекція на ХАЕС	10	10	0
Інспекція з ЯРБ ЗВ	3	2	4
Інспекція на ПУАЕС	10	8	0
Північна інспекція	112	113	147
Північно-західна інспекція	40	45	36
Західна інспекція	47	45	32
Південна інспекція	48	47	44
Південно-східна інспекція	47	47	6
Центральна інспекція	29	29	19
Східна інспекція	63	62	63
Разом	***451***	***454***	***370***

ШТРАФНІ САНКЦІЇ

У разі виявлення порушень норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки, неусунення або невиконання інших законних вимог державних інспекторів Держатомрегулювання, до осіб, винних у скоєнні таких правопорушень, застосовуються статті 95 та 188-18 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення».

Протягом 2019 року державними інспекторами притягнуто до адміністративної відповідальності 60 фізичних осіб та стягнуто штрафів до державного бюджету України на суму 49 130 грн.

Також, протягом 2019 року державними інспекторами притягнуто до адміністративної відповідальності 5 юридичних осіб та стягнуто штрафів до державного бюджету України на суму 390 000 грн.

Структурні підрозділи	95 КУпАП		ст. 188-18 КУпАП		Усього	
	Кількість справ/ притягнуто до відповідальності осіб	Сума штрафу (грн.) накладено/сплачено	Кількість справ/ притягнуто до відповідальності осіб	Сума штрафу (грн.) накладено/сплачено	Кількість справ/ притягнуто до відповідальності осіб	Сума штрафу (грн.) накладено/сплачено
Департамент з питань ядерних установок *	12/11	19550/17 850	4/4	5270/ 5270	16/ 15	24820/ 23120
Управління безпеки поводження з РАВ	0	0	0	0	0	0
Управління радіаційної безпеки	0	0	0	0	0	0
Управління з питань ядерної захищеності та гарантій	0	0	0	0	0	0
Інспекція на ХАЕС	0	0	0	0	0	0
Інспекція на ЗАЕС	6/6	4080/ 4080	0	0	6/6	4080/ 4080
Інспекція на РАЕС	2/2	1360/ 1360	0	0	2/2	1360/ 1360
Інспекція на ПУАЕС	0	0	0	0	0	0
Інспекція з ЯРБ ЗВ	0	0	0	0	0	0
Північна інспекція	0	0	0	0	0	0
Північно-західна інспекція	0	0	2/2	1360/ 1360	2/2	1360/ 1360
Західна інспекція**	12/12	7140/ 7140	1/0	680/0	13/1 2	7310/ 6630
Південна інспекція	2/2	1360/ 1360	0	0	2/2	1360/ 1360
Південно-східна інспекція	3/3	850/ 850	4/4	1700/ 1700	7/7	2550/ 2550
Центральна інспекція	5/5	2380/ 2380	4/4	850/85 0	9/9	3230/ 3230
Східна інспекція	3/3	2550/ 2550	0	0	3/3	2550/ 2550
*Разом****	*45/44*	*39270/ 37570*	*15/14*	*9860/ 9180*	*60/5 8*	*49130/ 46750*

АВАРІЙНА ГОТОВНІСТЬ ТА РЕАГУВАННЯ

Забезпечення та підтримка на належному рівні аварійної готовності та реагування на випадок ядерних та радіаційних інцидентів є одним з основоположних принципів безпеки використання ядерної енергії.

Держатомрегулювання відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 450 визначено центральним органом виконавчої влади, який в межах Єдиної державної системи цивільного захисту створює функціональну підсистему ядерної та радіаційної безпеки.

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням:

1) розроблено проєкт наказу «Про затвердження Положення про функціональну підсистему ядерної та радіаційної безпеки єдиної державної системи цивільного захисту», який у даний час проходить процедуру погодження з іншими центральними органами виконавчої влади;

2) за підтримки Органу ядерної та радіаційної безпеки Норвегії (DSA) у 2019 році завершено розробку проєкту нового Національного плану реагування на ядерні та радіаційні аварії, розпочато його фахове обговорення, зокрема в рамках участі представників Держатомрегулювання у навчально-методичних зборах керівного складу територіальних органів та аварійно-рятувальних формувань ДСНС з питань реагування на надзвичайні ситуації на АЕС, що відбулись 9 – 11 грудня 2019 р. у м. Вараш Рівненської області та на ВП «Рівненська АЕС»;

3) здійснювалось удосконалення власної системи аварійної готовності та посилення спроможності до реагування, нагляд за станом аварійної готовності суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії шляхом погодження аварійних планів, розгляду звітів з аналізу безпеки, інспекційних перевірок та обстежень, спостережень та регулюючої оцінки тренувань ліцензіатів різного рівня тощо;

4) розглянуто та підготовлено проєкти регулюючих рішень щодо об'єктових аварійних планів комплексу виробництв «Вектор», Аварійного плану НБК-ОУ, План аварійних заходів при провадженні діяльності на об'єкті «Цибулеве» тощо.

На виконання Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію, Конвенції про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної ситуації відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 02 жовтня 2003 р. № 1570 «Про визначення компетентних національних органів з питань виконання міжнародних конвенцій у галузі використання ядерної енергії» та відповідних міжурядових двосторонніх договорів з іншими країнами Держатомрегулюванням забезпечено:

1) цілодобове чергування та підтримку зв'язку з відповідно до регламенту взаємодії диспетчерів групи моніторингу ядерних установок (ГМЯУ) оперативного чергового Інформаційно-кризового центру (ІКЦ) та Держатомрегулювання;

2) підготовку інформаційних зведень про стан енергоблоків АЕС, повідомлень про порушення у роботі АЕС України, розміщення їх на веб-сайті Держатомрегулювання та направлення щомісячних статистичних звітів до Кабінету Міністрів України;

3) аналіз інформаційних повідомлень про інциденти, які сталися в інших країнах, в рамках міжнародної інформаційної системи IHEC-NEWS та системі з обміну інформацією про інциденти та аварійні ситуації USIE;

4) обмін інформацією з МАГАТЕ та компетентними органами інших країн в рамках проведення протиаварійних навчань та тренувань;

5) тестування зв'язку з компетентними органами та/або пунктами зв'язку Австрії, Білорусі, Болгарії, Латвії, Німеччини, Норвегії, Польщі, Румунії, Словаччини, Туреччини, Угорщини, Фінляндії та Швеції на виконання міжурядових договорів з іншими країнами про оперативне оповіщення про ядерні аварії, обмін

інформацією та співробітництво в галузі ядерної безпеки і радіаційного захисту;

6) участь України у 3 міжнародних тренуваннях МАГАТЕ формату ConvEx-2a (12.06.2019), ConvEx-2b (26-28.03.2019) та ConvEx-2d (23-24.10.2019 з активізацією ІКЦ Держатомрегулювання та у взаємодії з ДСНС;

7) участь персоналу Держатомрегулювання у 3 протиаварійних міжнародних навчаннях без активізації ІКЦ формату ConvEx-1a (19.01.2019), ConvEx-1c (29.05.2019) та ConvEx-1b (15.07.2019) щодо тестування постійної доступності національних пунктів зв'язку та здатності національних компетентних органів оперативно реагувати на отримання оповіщення та перевірки прав доступу до вебпорталу USIE;

8) участь представників Держатомрегулювання у командно-штабних та тактико-спеціальних тренуваннях на ВП «Запорізька АЕС», на ВП «Южно-Українська АЕС» та ВП «Хмельницька АЕС» за логістичною підтримкою АЗЗ МО США (DTRA).

Виконання вправ у рамках міжнародних тренувань надало унікальну можливість в режимі реального часу перевірити:

- спроможності автоматизованих систем контролю радіаційної обстановки АЕС, Чорнобильської зони відчуження, УкрГідрометцентру переходити на аварійний режим для відстеження зміни радіаційних характеристик у повітрі над територією країни у разі загрози транскордонного перенесення;
- ефективність процедур оповіщення та обміну інформацією на міжвідомчому, державному та міжнародному рівнях;
- процедури оперативного опрацювання вхідної інформації про розвиток події та її застосування для оцінки, прогнозування та підготовки узгоджених пропозицій для прийняття рішень із реагування та захисту;
- верифікацію моделей атмосферного переносу, виконаних із застосуванням СППР РОДОС в ІКЦ Держатомрегулювання, УкрГідрометцентрі та ВП «Рівненська АЕС», а також регулюючим органом Норвегії із застосуванням коду ARGOS.

У взаємодії з ДП НАЕК «Енергоатом» забезпечено підготовку і публікацію модулів від України у інформаційній системі МАГАТЕ з готовності та реагування на надзвичайні ситуації (EPRIMS).

Довідково: EPRIMS призначена для реагування на ядерні та радіологічні надзвичайні ситуації на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівні та дозволяє мінімізувати запити на обмін інформацією між учасниками реагування, зробити кращий прогноз та оцінку ситуації.

Починаючи з листопада 2019 року у тестовому режимі через УкрГідрометцентр здійснюється передача даних вимірювань потужності еквівалентної дози гамма-випромінювання, що надходять з постів АСКРО АЕС та з мережі пунктів радіометричних спостережень гідрометеорологічної служби.

З грудня 2019 року такі дані щоденно завантажуються до системи IRMIS ЦІАС МАГАТЕ та висвітлюються на веб-сторінці ЦІАС МАГАТЕ. Доступ до вебсторінки ЦІАС МАГАТЕ доступний для акредитованих фахівців.

Довідково: Міжнародна інформаційна система з радіаційного моніторингу IRMIS створена МАГАТЕ для підтримки реалізації Конвенції про раннє оповіщення про ядерну аварію як механізм глобального обміну великими обсягами даних радіаційного контролю. IRMIS допомагає компетентним органам, міжнародним організаціям та ЦІАС МАГАТЕ обмінюватись інформацією під час ядерної або радіологічної аварійної ситуації та здійснювати аналіз дані радіаційного контролю для оцінки небезпеки, визначення захисних дій, інформування громадськості та підтримки прозорості обробки даних.

Персоналом ІКЦ у 2019 році забезпечено реагування на реальні події, що не мали безпосереднього впливу на стан безпеки ядерних установок та діяльності у сфері використання ядерної енергії, однак викликали підвищену увагу ЗМІ та стурбованість громадськості і потребували відповідного інформаційного супроводу, зокрема, щодо оперативної оцінки та інформування

Кабінету Міністрів України про ризик радіаційних наслідків пожеж у природних екосистемах зони відчуження.

8 серпня 2019 р. в Російській Федерації, на військовому випробувальному полігоні, що розташований на узбережжі Двінської затоки Білого моря (м. Ненокса), стався вибух, що супроводжувався людськими жертвами та короткостроковим підвищенням радіаційного фону в прилеглих населених пунктах, зафіксованих автоматизованими системами радіаційного моніторингу.

Держатоморегулюванням у взаємодії з УкрГідрометцентром ДСНС, службами радіаційної безпеки ВП АЕС ДП «НАЕК «Енергоатом», ДСП «Екоцентр» ДАЗВ, експертами НАН України було здійснено оперативну оцінку ймовірності радіаційних наслідків для території України.

За результатами додаткових спостережень, проведених у період із 10 по 16 серпня 2019 р. засобами об'єктових і відомчих систем радіаційного моніторингу, в межах похибки вимірювання, змін середньодобових концентрацій радіонуклідів, що зазвичай спостерігаються в атмосфері, а також присутності будь-яких інших техногенних радіонуклідів у аерозольній чи газовій формі, у приземному шарі атмосферного повітря над територією України, не було виявлено. Інформація доступна за посиланням http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/431566.

29 жовтня 2019 р. у зв'язку із виявленням «покинутих» джерел іонізуючого випромінювання на території Центральної геофізичній обсерваторії імені Бориса Срезневського УкрГідрометцентром ДСНС надавались фахові коментарі на запити представників ЗМІ та надсилались інформаційні повідомлення, зокрема до Кабінету Міністрів України. Із залученням мобільної лабораторії ДНТЦ здійснювались незалежні вимірювання потужності еквівалентної дози гамма-випромінювання під час та після проведення заходів реагування.

Також протягом року забезпечувалась участь Держатомрегулювання у реалізації пріоритетних завдань та заходів Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 рік в частині заходів щодо створення системи кризового управління в енергетичному комплексі та національної системи стійкості, захисту критичної інфраструктури та ефективного попередження загроз.

Зокрема, в цілях удосконалення процедур обміну інформацією на національному і міжнародному рівнях на випадок ядерних і радіаційних аварій із ризиком транскордонного впливу, в рамках співпраці Держатомрегулювання та Органу ядерної та радіаційної безпеки Норвегії (DSA) 7 листопада 2019 р. було проведено міжнародне протиаварійне тренування за сценарієм умовної аварії в третій країні.

9. РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З РАДІОАКТИВНИМИ ВІДХОДАМИ, ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА ПЕРЕТВОРЕННЯ ОБ'ЄКТА «УКРИТТЯ» НА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНУ СИСТЕМУ

9.1. ПЕРЕТВОРЕННЯ ОБ'ЄКТА «УКРИТТЯ» НА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНУ СИСТЕМУ

Упродовж 2019 року забезпечувалось виконання пріоритетного напрямку діяльності Держатомрегулювання, а саме: оцінка безпеки та ліцензування в рамках будівництва І пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (ПК-1 НБК).

У І півріччі звітного року будівельні роботи на майданчику ДСП ЧАЕС по спорудженню ПК-1 НБК були завершені. 10 липня 2019 р. відбулася урочиста передача нового безпечного конфайнмента від підрядника – компанії «Новарка», замовнику – Державному спеціалізованому підприємству «Чорнобильська АЕС».

20 листопада 2019 р. Державна архітектурно-будівельна інспекція України видала ДСП ЧАЕС Сертифікат серії IV № 163193242320, який засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта ПК-1 НБК проєктній документації та підтверджує його готовність до експлуатації.

Відповідно до умов ліцензії серії ЕО № 000033 на експлуатацію об'єкта «Укриття», виданою Держатомрегулюванням 30 грудня 2001 р., ДСП ЧАЕС подано заяву на отримання окремого дозволу на введення в експлуатацію ПК-1 НБК.

З метою оцінки безпеки документації у рамках регулюючого супроводу завершення будівництва ПК-1 НБК Держатомрегулюванням впродовж 2019 року розглянуто та погоджено:

- коригування частин проєкту ПК-1 НБК, що стосуються систем вентиляції НБК;
- проєктну документацію візка технічного обслуговування системи основних кранів НБК;
- документацію обладнання системи аварійного електропостачання (дизель-генераторів);
- документацію щодо застосування мобільного екранування в НБК;
- остаточну технічну специфікацію на систему основних кранів НБК (СОК);
- робочу документацію окремих частин Інтегрованої системи управління НБК, які відносяться до важливих для безпеки;
- 11 програм випробувань Інтегрованої системи управління НБК.

До отримання окремого дозволу на дослідно-промислову експлуатацію/введення в експлуатацію ПК-1 НБК Держатомрегулюванням було погоджено продовження дослідно-промислової експлуатації майданчика будівництва НБК з особливими умовами доступу.

У зв’язку із завершенням робіт зі створення огороджуючого контуру НБК (робочий проєкт «Реконструкція головного корпусу II черги ЧАЕС (енергоблоки № 3, № 4) з підсиленням та герметизацією будівельних конструкцій, що виконують функції огороджуючого контуру НБК») та відповідно до умов ліцензії серії ЕО № 000033 на експлуатацію об’єкта «Укриття», за результатами експертизи ядерної та радіаційної безпеки наданих документів та проведеного інспекційного обстеження Держатомрегулюванням 22 січня 2019 р. ДСП та ЧАЕС було видано окремий дозвіл серії ЕД № 000033/11 на експлуатацію вищевказаних конструкцій.

У рамках поточної експлуатації об’єкта «Укриття» Держатомрегулюванням було розглянуто та погоджено 2 ТР.

Також було здійснено аналіз 2-х звітів про стан безпеки об’єкта «Укриття» (за 2018 рік та за перше півріччя 2019 року) та аналіз щоквартальних звітів про виконання особливих умов окремих дозволів у рамках ліцензії на експлуатацію об’єкта.

З метою отримання даних щодо стану та характеристик паливомістких матеріалів (ПВМ) об’єкта «Укриття», які необхідні для підтримки ПВМ у безпечному стані та розробки остаточної стратегії вилучення ПВМ, ДСП ЧАЕС із залученням ІПБ АЕС НАН України було розроблено «Програму моніторингу паливомістких матеріалів (ПВМ) ОУ (ядерна та радіаційна безпека ОУ)».

Держатомрегулювання за результатами експертизи ядерної та радіаційної безпеки погодила зазначену та надала рекомендації для врахування при проведенні запланованих робіт.

На запит Державного агентства України з управління зоною відчуження представники Держатомрегулювання брали участь у роботі робочої групи з розробки «Концепції Загальнодержавної прогами зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об’єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему на період з 2021 по 2031 роки». Робочою групою були напрацьовані пропозиції щодо подальших заходів, які необхідно виконати на ДСП ЧАЕС, у тому числі тих, що стосуються об’єкта «Укриття»: актуалізація стратегічних рішень у зв’язку із завершенням будівництва НБК, виконання демонтажу нестабільних конструкцій об’єкта, здійснення моніторингу ПВМ, їх переведення у контрольований стан та подальше вилучення із об’єкта «Укриття», інші заходи.

31 грудня 2019 р. закінчився термін дії Ґрантової Угоди 002, укладеної між Держатомрегулюванням та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) (Чорнобильський Фонд «Укриття»: Ліцензійний Консультант). В рамках цієї угоди здійснювалась підтримка Держатомрегулювання при реалізації проєктів з перетворення об’єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, в тому числі проєкту НБК.

У листопаді – грудні 2019 року відповідно до умов Грантової Угоди 002 було проведено фінансовий аудит діяльності Держатомрегулювання за 2018 рік. Звіт про фінансовий аудит було направлено до Європейського банку реконструкції та розвитку.

9.2. ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ

9.2.1 ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС

У 2019 році здійснювався регулюючий супровід діяльності ДСП ЧАЕС з реалізації етапу зняття з експлуатації «остаточне закриття та консервація блоків № 1, № 2 та № 3 ДСП ЧАЕС (далі – ОЗіК).

У рамках створення ДСП ЧАЕС установки для звільнення матеріалів від регулюючого контролю з метою звільнення від регулюючого контролю РЗОМ після їх дезактивації Держатомрегулюванням погоджено:

- проєктну документацію «Створення установки для звільнення матеріалів від регулюючого контролю на ЧАЕС»;
- програму приймально-здавальних випробувань обладнання (редакція 2), а саме: установки для звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю.

Розглянуто та направлено на доопрацювання «Методику визначення нуклідних векторів для радіоактивних матеріалів ДСП «Чорнобильська АЕС».

У рамках виконання заходів із поточної діяльності ДСП ЧАЕС на етапі ОЗіК Держатомрегулюванням у 2019 році було погоджено:

- програми управління старінням блоку № 1, № 2 та 3 ДСП ЧАЕС;
- технічне рішення про зміну обсягу радіаційного контролю інформаційно-вимірювальної системи радіаційного контролю І черги ДСП ЧАЕС.

Також за запитом ДСП ЧАЕС були розглянуті:

- «Рішення про герметизацію реакторного простору на блоках № 1, № 2, № 3 ДСП ЧАЕС»;
- «Технічне рішення про використання вакуумної випарної установки для переробки радіоактивно забруднених (трапних) вод ДСП ЧАЕС».

За результатами розгляду ці документи були направлені ДСП ЧАЕС на доопрацювання.

У І кварталі звітного року Держатомрегулюванням розглянуто наданий ДСП ЧАЕС «Звіт про стан виконання Програми реалізації етапу ОЗіК блоків № 1, № 2, № 3 ДСП ЧАЕС за 2018 рік».

Упродовж 2019 року Держатомрегулювання здійснювало розгляд документів ДСП ЧАЕС в рамках переоформлення ліцензії серії ЕО № 000040 на право провадження діяльності зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС.

19 квітня 2019 р. Держатомрегулюванням в рамках дозвільного процесу було проведено інспекційне обстеження, спрямоване на проведення оцінки спроможності заявника провадити заявлену діяльність з дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки. В ході інспекційного обстеження було підтверджено спроможність ДСП ЧАЕС здійснювати діяльність зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС.

Разом з тим, за результатами планової інспекційної перевірки ДСП ЧАЕС в частині дотримання вимог діючих нормативно-правових актів та організаційно-технічних заходів щодо створення та забезпечення функціонування системи фізичного захисту було встановлено, що система фізичного захисту ДСП ЧАЕС не відповідає вимогам до фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання.

У 2019 році було погоджено оновлену редакцію «Програми поводження з радіоактивними відходами на майданчику ДСП «Чорнобильська АЕС» та зміни до неї, надані ДСП ЧАЕС.

В рамках експлуатації нових об’єктів інфраструктури по поводженню з РАВ впродовж звітного року на заводі з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ) здійснювалась переробка рідких РАВ (кубового залишку) та проведення «активних» випробувань ЗПРРВ з відпрацьованими іонообмінними смолами.

У 2019 році Держатомрегулюванням за запитом ДСП ЧАЕС було розглянуто та погоджено:

- «Рішення про проведення «активних» випробувань ЗПРРВ з відпрацьованими іонообмінними смолами і сумішшю іонообмінних смол та кубового залишку»;
- «Програму проведення «активних» випробувань ЗПРРВ з переробки РРВ (іонообмінні смоли і суміш іонообмінної смоли з кубовим залишком)»;

Розглянуто та направлено до ДСП ЧАЕС на доопрацювання технічне рішення «Об организации участка временного (буферного) хранения упаковок РАО, выпускаемых на ЗПЖРО в пом. 101 сооружения БНС-4,5 промплощадки Чернобыльской АЭС».

У рамках введення в експлуатацію об'єктів Промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів (ПКПТРВ) Держатомрегулюванням розглянуто та погоджено зміни до «Стандарту підприємства. Методика відбору проб з «легких» відсіків сховища твердих радіоактивних відходів (будівля 85)».

Станом на кінець 2019 року ДСП ЧАЕС здійснюється підготовка до проведення III етапу введення в експлуатацію Установки з вилучення твердих радіоактивних відходів (УВТВ) та Заводу з переробки твердих радіоактивних відходів (ЗПТРВ).

У грудні 2019 року ДСП ЧАЕС подало заяви на отримання ліцензій на право провадження діяльності з переробки, зберігання радіоактивних відходів, а саме:

- введення в експлуатацію Установки з вилучення твердих радіоактивних відходів та Заводу з переробки твердих радіоактивних відходів Промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами Чорнобильської АЕС;
- експлуатацію заводу з переробки рідких радіоактивних відходів;
- експлуатацію Тимчасового сховища високоактивних та низько- та середньоактивних довгоіснуючих відходів Промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами Чорнобильської АЕС.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» Держатомрегулюванням прийнято рішення про залишення заяв ДСП ЧАЕС на отримання ліцензії на право провадження діяльності з переробки, зберігання радіоактивних відходів, без розгляду. Підставами для прийняття рішення про залишення без розгляду заяв ДСП ЧАЕС, зокрема, було те, що документи, додані до Заяви, подані не в повному обсязі.

9.2.2. ПЛАНУВАННЯ ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ДІЮЧИХ АЕС УКРАЇНИ ТА СХОВИЩ ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА

Держатомрегулювання розглянуто та погоджено наданий ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут» доопрацьований документ «Ядерная подкритическая установка «Источник нейтронов, оснований на подкритической сборке, управляемой линейным ускорителем электронов. Концепция снятия с эксплутации. ДДН 39-6-005. Редакция 2» (далі – Концепція зняття з експлуатації ЯПУ «Джерело нейтронів»).

При цьому надано пропозиції для врахування ННЦ «ХФТІ» під час актуалізації Концепції зняття з експлуатації ЯПУ «Джерело нейтронів». Редакція 2 в рамках отримання ННЦ «ХФТІ» ліцензії на етап життєвого циклу «експлуатація» ЯПУ «Джерело нейтронів».

9.3. ПРОЄКТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВО ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ПОВОДЖЕННЯ З РАВ, У ЗОНІ ВІДЧУЖЕННЯ СПЕЦІАЛЬНО ОБЛАДНАНЕ ПРИПОВЕРХНЕВЕ СХОВИЩЕ ДЛЯ ЗАХОРОНЕННЯ РАВ (СОПСТРВ)

У 2019 році Держатомрегулюванням внесено зміни до ліцензій ДСП «ЦППРВ»:

1) на право провадження діяльності з експлуатації спеціально обладнаного приповерхневого сховища для захоронення РАВ (СОПСТРВ), в частині продовження терміну дії ліцензії.

2) на право провадження діяльності з експлуатації сховищ для захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ «Буряківка», ПЗРВ «Підлісний» та ПЗРВ «ІІІ черга ЧАЕС» та ПТЛРВ)

3) та № ЕО 000968 на провадження діяльності з експлуатації сховища для захоронення радіоактивних відходів (СОПСТРВ) у зв'язку зі зміною Переліку посад, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання.

Протягом 2019 року Держатомрегулюванням розглянуто ряд технічних рішень щодо обґрунтування можливості приймання на захоронення РАВ від інших, крім Чорнобильська АЕС, постачальників РАВ, зокрема радіоактивних відходів у вигляді солебітумного компаунду від ВП «Рівненська АЕС». За результатами проведеної державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулюванням погоджено «Технічне рішення про порядок переробки радіоактивних відходів у вигляді солебітумного компаунду з подальшим захороненням.

ПРИПОВЕРХНЕВІ СХОВИЩА ТВЕРДИХ РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ ТРВ-1 ТА ТРВ-2

У квітні 2019 року ДСП «ЦППРВ» звернулося до Держатомрегулювання із заявами та відповідними комплектами документів на отримання ліцензій на право провадження діяльності з експлуатації приповерхневих сховищ твердих радіоактивних відходів ТРВ-1 та ТРВ-2 першої черги комплексу виробництв по дезактивації, транспортуванню, переробці і захороненню радіоактивних відходів з територій, забруднених у результаті аварії на Чорнобильській АЕС (кодова назва «Вектор»). Держатомрегулюванням проведено попередній розгляд заяв та наданих разом з ними документів з метою оцінки їх форми та змісту.

В рамках взаємодії промислових та регуляторних проєктів, які реалізуються за підтримки Інструменту співробітництва ЄК з питань ядерної та радіаційної безпеки (INSC) у секторі поводження з РАВ, із залученням європейських та українських експертів в рамках проєкту INSC UK/TS/56 у 2019 році здійснювався розгляд наданих ДСП «ЦППРВ» ліцензійних документів з обгрунтування безпеки сховищ для захоронення радіоактивних відходів – ТРВ-1 та ТРВ-2.

Разом з тим, в рамках цього проєкту також розглядалися технічні документи з обґрунтування безпеки сховищ для захоронення радіоактивних відходів – СОПСТРВ і ПЗРВ «Буряківка».

ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ СХОВИЩЕ ДЛЯ ДОВГОСТРОКОВОГО ЗБЕРІГАННЯ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ (ЦСВДІВ)

Протягом 2019 року продовжувалась експлуатація Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання (ЦСВДІВ) в частині проведення комплексних («гарячих») випробувань об'єкта із застосуванням відпрацьованих ДІВ. Метою гарячих випробувань є перевірка можливостей приймання, ідентифікації, сортування, обробки, паспортизації, кондиціювання, контролю і обліку та розміщення на довгострокове зберігання ВДІВ на ЦСВДІВ.

З метою усунення недоліків, виявлених в ході проведення комплексних («гарячих») випробувань ЦСВДІВ ДСП «ЦППРВ» було вжито ряд коригуючих заходів щодо безпечного виконання робіт на ЦСВДІВ, викладених у технічних рішеннях.

На кінець 2019 року Держатомрегулювання із залученням ДП «ДНТЦ ЯРБ» забезпечено розгляд:

- «Технічного рішення щодо передачі альфа ВДІВ типу АИП-РИД Харківського ДМСК на зберігання в ЦСВДІВ (РШ-ІІІ.13-1.025-2019)»;
- «Технічного рішення щодо додаткової характеризації альфа ВДІВ з подальшою передачею в зону зберігання ЦСВДІВ (РШ-ІІІ.13-1.024-2019)»;
- «Технічного рішення № 7 щодо поводження з відпрацьованими нейтронними ДІВ на етапі «гарячих» випробувань ЦСВДІВ КВ «Вектор» з використанням контейнерів ДП «НАЕК «Енергоатом» (РШ-ІІІ.13-1.019-2019);
- «Програми проведення «холодних» випробувань технологічного обладнання ЦСВДІВ з використання контейнерів ДП «НАЕК «Енергоатом»», Редакція 1, ПД-ІІ.13-1.026-2019.

За результатами розгляду цих документів Держатомрегулюванням буде прийняте відповідне регулююче рішення.

ПЗРВ «БУРЯКІВКА»

У 2019 році Держатомрегулюванням із залученням ДНТЦ ЯРБ проведено державну експертизу ЯРБ та погоджено проєкт «Реконструкція ПЗРВ «Буряківка» у зоні відчуження Іванківського району Київської області». Проєктом реконструкції передбачається виконання модифікації сховищ шляхом об'єднання 2-х існуючих сусідніх сховищ, при цьому в просторі між цими сховищами створюється нова траншея для захоронення додаткового об'єму РАВ. Проєктом реконструкції передбачається укріплення інженерних бар'єрів існуючих сховищ, укладання нижнього протифільтраційного екрану для нового об'єму РАВ на поверхні існуючих сховищ та між ними.

Також у 2019 році Держатомрегулюванням проводився розгляд заяви та комплекту документів ДСП «ЦППРВ» на видачу окремого дозволу на виконання робіт з експериментальної дезактивації радіоактивних відходів у вигляді насосно-компресорних труб на експериментальній установці «ДУГА» на ПЗРВ «Буряківка», в рамках ліцензії № ЕО 000953 на право провадження діяльності з експлуатації сховищ для захоронення РАВ. За результатами проведеного інспекційного обстеження ДСП «ЦППРВ» було рекомендовано після завершення монтажу експериментальної установки «ДУГА» провести пусконалагоджувальні випробування систем та обладнання, а також комплексні випробування цього об'єкта з метою введення об'єкта в експлуатацію.

СХОВИЩЕ ДЛЯ ПРОМІЖНОГО ЗБЕРІГАННЯ ВИСОКОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ (ВАВ), ЯКІ ПОВЕРТАЮТЬСЯ З РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ (РФ) ПІСЛЯ ПЕРЕРОБКИ ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА УКРАЇНСЬКИХ АЕС

В рамках будівництва сховища для проміжного зберігання високоактивних відходів (ВАВ), які повертаються з РФ після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС та створення відповідної інфраструктури Держатомрегулюванням із залученням ДНТЦ ЯРБ проведено експертизу ядерної та радіаційної безпеки та погоджено:

- проєкт «Будівництво сховища для проміжного зберігання високоактивних відходів (ВАВ), які повертаються з РФ після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС. Коригування»;
- проєкт «Будівництво інженерно-транспортних мереж сховища для проміжного зберігання високоактивних відходів (ВАВ), які повертаються з РФ після переробки відпрацьованого

ядерного палива українських АЕС у зоні відчуження Іванківського району Київської області. Залізнична колія».

9.5. РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ З ПОВОДЖЕННЯ З РАВ ДК «УКРДО «РАДОН»

Впродовж 2019 року за результатами інспекційних обстежень та позитивних експертних висновків стосовно розгляду заяви та ліцензійних документів Держатомрегулюванням було продовжено термін дії ліцензій № ОВ 000948 (ДСП «Дніпропетровський ДМСК») та № ОВ 000959 (ДСП «Київський КДМСК») на право провадження діяльності з переробки та зберігання радіоактивних відходів.

У 2019 році із залученням експертів Рискаудит і ДНТЦ ЯРБ за проєктом INSC UK/TS/48 проведено експертний розгляд та оцінку документації для реалізації пілотного проєкту «Пункт захоронення відходів дезактивації Піски – 1», наданої ДСП «Київський ДМСК». З урахуванням результатів розгляду Держатомрегулюванням погоджено надану документацію.

У жовтні 2019 року були внесені зміни до ліцензії № ОВ 000959 виданої ДСП «Київський КДМСК» в частині реалізації робіт щодо вилучення РАВ з ПЗВД «Піски-1», який розміщений на території Київської області, Іванківського району.

Відповідно до Річного плану здійснення планових заходів державного нагляду Держатомрегулювання на 2019 рік, були проведені інспекційні перевірки ДСП «Київський ДМСК», ДСП «Харківський ДМСК» та ДСП «Львівський ДМСК».

У 2019 році із залученням експертів ДНТЦ ЯРБ проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки та погоджено документацію щодо приймальних випробувань Інтегрованої автоматизованої системи радіаційного моніторингу навколишнього середовища на спеціалізованих підприємствах ДК «УкрДО «Радон» у складі таких документів:

- «Технічна специфікація на поставку обладнання інтегрованої автоматизованої системи радіаційного моніторингу навколишнього середовища спецкомбінатів ДК «УкрДО «Радон»;
- «Програма і методика приймальних випробувань на майданчику ДК «УкрДО «Радон»;
- «Програма і методика приймальних випробувань на майданчику ДСП «Київський ДМСК»;
- «Програма і методика приймальних випробувань на майданчиках ДСП «Львівський ДМСК», ДСП «Одеський ДМСК», ДСП «Дніпропетровський ДМСК», ДСП «Харківський ДМСК».

9.6. ЗВІЛЬНЕННЯ РАДІОАКТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ ВІД РЕГУЛЮЮЧОГО КОНТРОЛЮ

У 2019 році Держатомрегулювання в рамках регуляторних проєктів INSC UK/TS/48 та UK/TS/56, із залученням експертів Рискаудит і ДНТЦ ЯРБ здійснено розгляд та погоджено:

- Стандарт ДСП «ЦППРВ» «Звільнення радіоактивних матеріалів у вигляді насосно-компресорних труб від регулюючого контролю шляхом припинення»;
- Стандарт ДСП «ЦППРВ» «Звільнення радіоактивних матеріалів у вигляді блоків біологічного захисту від регулюючого контролю шляхом припинення».

У 2019 році Держатомрегулюванням підготовлено 2 рішення про звільнення від регулюючого контролю шляхом припинення радіоактивних матеріалів, отриманих після дезактивації.

9.7. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ТА ВИСНОВКИ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З РАВ, ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА ПЕРЕТВОРЕННЯ ОБ'ЄКТА «УКРИТТЯ»

Протягом 2019 року у сфері поводження з РАВ, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» продовжено термін дії та внесені зміни до 7 ліцензій, видано дублікат 1 ліцензії,

залишено без розгляду 4 заяви на видачу ліцензій, відмовлено у видачі 1 окремого дозволу на введення в дослідно-промислову експлуатацію ПК-1 НБК, зупинено дію 1 ліцензії, видано 1 окремий дозвіл на експлуатацію будівельних конструкцій II черги ЧАЕС, які виконують функцію огороджуючого контуру НБК, після їх підсилення та герметизації.

Наглядова діяльність

Проведено 5 планових і 1 позапланову інспекційні перевірки та 7 інспекційних передліцензійних обстежень.

Складено протокол на юридичну особу – ДСП «ЦППРВ» щодо притягнення до адміністративної відповідальності за порушення вимог Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

Здійснено аналіз 61 періодичних звітів (річних і щоквартальних звітів експлуатуючої організації та ліцензіатів).

Міжнародна діяльність у рамках сфери поводження з радіоактивними відходами

Виконано самооцінку вимог нормативно-правових актів України на відповідність референтним рівням безпеки WENRA з питань переробки РАВ та направлено на розгляд робочій групі WENRA.

Взято участь у 43-му засіданні робочої групи WENRA з питань поводження з РАВ та зняття з експлуатації (WGWD), яке відбулось у жовтні 2019 року у м. Кордова, Іспанія, та представлено самооцінку вимог НПА України на відповідність референтним рівням безпеки WENRA з питань переробки РАВ. Самооцінку визнано успішною, отримано деякі коментарі та зауваження.

Організовано проведення експертних розглядів, оцінок документів та технічних нарад за проєктами в рамках Інструменту співробітництва Європейської Комісії в сфері ядерної безпеки (INSC) UK/TS/48 та UK/TS/56.

10. РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ПОВОДЖЕННЯ З ДЖЕРЕЛАМИ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ (ДІВ) ТА ДІЯЛЬНОСТІ З ПЕРЕРОБКИ УРАНОВИХ РУД ТА ЇЇ ПРИПИНЕННЯ

Дозвільна діяльність

З метою забезпечення належного рівня радіаційної безпеки при провадженні діяльності з переробки уранових руд, в тому числі її припиненні, у 2019 році було розглянуто 4 ліцензійні справи. За результатами розгляду відновлено дію ліцензії ДП «Бар'єр» № ОВ 001063 від 19 лютого 2018 р. на провадження діяльності з переробки уранових руд та видано ДП «38 Відділ інженерно-технічних частин» ліцензію на провадження діяльності з переробки уранових руд № ОВ 001076 від 20 листопада 2019 р.

Здійснено експертизи з ядерної та радіаційної безпеки проєктної документації:

1. ТЕО «Нове будівництво виробничого комплексу для дослідно-промислового видобутку урану методом свердловинного підземного вилуговування на Сафонівському родовищі в с. Миколаївка Казанківського р-н., Миколаївської обл.».

2. ТЕО «ДП «СхідГЗК». Смолінська шахта. Рекультивація кар'єра піску».

- «Будівництво майданчика для зберігання радіаційно-забруднених матеріалів»;
- «Переміщення «окремо стоячих» та «легкопереміщуваних» об'єктів радіологічного ризику з території майданчика ДП «Придніпровський хімічний завод» на майданчик тимчасового зберігання»;
- ДП «СхідГЗК». Новокостянтинівська шахта. Збільшення потужностей стовбуру «Головний» із застосуванням баддєвого підйому»;
- «Організація будівництва об'єктів пускового комплексу підприємства на базі діючих споруд шахти Новокостянтинівської»;
- «Забезпечення екологічно безпечного захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, ліквідація шламонакопичувача у балці Ясинова, м. Кам'янське. Реконструкція».

Наразі здійснюється експертиза проєкту «Нове будівництво підприємства по відпрацюванню Сафонівського родовища с. Миколаївка Казанківського району Миколаївської області», який надано ТОВ «Атомні енергетичні системи України».

Також здійснено розгляд та надано зауваження до:

- «Програми вилучення установки для експресного та інструментального нейтронно-активаційного аналізу, що містить джерело швидких нейтронів в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України»;
- «Технічного проєкту «Мобільна установка для розрядки, перезарядки блоків джерел іонізуючого гамма-випромінювання та перевірки джерел на герметичність».

Наглядова діяльність

В рамках наглядової діяльності у 2019 році здійснено інспекційні перевірки стану радіаційної безпеки та виконання умов ліцензій на право провадження діяльності з переробки уранових руд

на ДП «СхідГЗК» та ДП «Бар'єр» а також позапланова інспекційна перевірка додержання вимог радіаційної безпеки на ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Забезпечено регулюючий супровід «Державної цільової екологічної програми першочергових заходів приведення у безпечний стан об'єктів і майданчика колишнього уранового виробничого об'єднання «Придніпровський хімічний завод» на 2019 – 2023 роки», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 756.

Бралась участь у реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги «Реалізація невідкладних заходів з ліквідації аварійного стану Придніпровського хімічного заводу у м. Кам'янське (колишній Дніпродзержинськ) в Україні», що здійснюється за кошти Європейської Комісії, та «Зменшення ризику, контроль радіоактивного забруднення та вдосконалення системи моніторингу навколишнього середовища на Придніпровському хімічному заводі в Україні», який фінансується урядом Королівства Норвегії.

Ліцензування діяльності з виробництва ДІВ

Розглянуто 2 ліцензійні справи з виробництва ДІВ:

1. Заяву ТОВ «ТЕЛЕОПТИК» для отримання ліцензії на провадження діяльності з виробництва ДІВ. За результатами розгляду видано наказ Держатомрегулювання від 13 грудня 2019 р. № 548 «Про рішення щодо ліцензування».

2. Заяву ВКФ «Sumy electron optics» (приватне підприємство), для внесення змін до ліцензії на провадження діяльності з виробництва ДІВ. За результатами розгляду видано наказ Держатомрегулювання від 21 лютого 2019 р. № 76 «Про рішення щодо ліцензування».

Проведено аналіз 18 щорічних звітів ліцензіатів «Про аналіз радіаційної безпеки при виробництві ДІВ».

Державна реєстрація ДІВ

Протягом року забезпечувалась державна реєстрація ДІВ та методологічна підтримка Державного регістру ДІВ з цих питань; підготовлено два піврічні звіти для Кабінету Міністрів України з питань роботи Державного регістру ДІВ.

Протягом 2019 року до бази даних Державного регістру ДІВ внесена наступна інформація:

1. Зареєстровано в Державному регістрі ДІВ 1541 ДІВ, з яких: 372 –радіонуклідних та 1169 – генеруючих пристроїв.

2. Внесена інформація до автоматизованої системи «Регістр» про:

- ввезення на територію України 254 радіонуклідних ДІВ, 122 – генеруючих пристроїв медичного призначення;
- вивезення (експорт) – 24 радіонуклідних ДІВ;
- виготовлення в Україні 155 рентгенівських установки медичного призначення та 93 спектрометрів енергій рентгенівського випромінювання та радіонуклідних джерел;
- виведення з експлуатації та зняття з обліку 448 генеруючих пристроїв, 377 відпрацьованих радіонуклідних ДІВ, як таких, що передані до спеціалізованих підприємств по поводженню з РАВ;
- подовження терміну експлуатації 1573 радіонуклідних джерел у встановленому законодавством порядку.

До загального фонду Державного бюджету України надійшло 214,961 тис. грн. за реєстрацію ДІВ.

11. РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ РАДІОАКТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ

Дозвільна діяльність

1. Видано (внесені зміни, переоформлено) 9 ліцензій на право провадження діяльності з перевезення радіоактивних матеріалів.

2. Зупинено дію ліцензії ПП «Спец-монтаж», код за ЄДРПОУ 39365610.

3. Залишено без розгляду заяви на видачу ліцензій:

- ТОВ «ГЕО-ДЕЛЬТА-КБ», код за ЄДРПОУ 23503034;
- ТОВ «Укрспецгеологія», код за ЄДРПОУ 34688780;
- ДП «Міжнародний аеропорт «БОРИСПІЛЬ», код за ЄДРПОУ 20572069.

Діючих ліцензій на кінець 2019 року – 38.

Видано 11 сертифікатів про затвердження конструкцій пакувальних комплектів та спеціальних умов перевезення.

Діючих сертифікатів – 40.

Наглядова діяльність.

Проведено інспекційні обстеження Інституту проблем атомних електростанцій НАН України, ДСП «Київський ДМСК», ТОВ «ГЕО-ДЕЛЬТА-КБ», а також взято участь у комплексній інспекційній перевірці стану виконання вимог ядерної та радіаційної безпеки ДСП «Харківський ДМСК», в частині додержання вимог законодавства при виконанні робіт з перевезення радіоактивних матеріалів.

12. РЕГУЛЮВАННЯ ЯДЕРНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ

Забезпечено виконання пріоритету діяльності у 2019 році щодо ефективного функціонування державної системи фізичного захисту в межах компетенції Держатомрегулювання в умовах режиму підвищеної готовності (в частині досягнення основних цілей фізичного захисту) вважається виконаним, так створено та підтримувались умови для мінімізації можливості здійснення диверсії щодо ядерних установок та радіоактивних матеріалів, крадіжки чи іншого несанкціонованого вилучення радіоактивних матеріалів, а також зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Наглядова діяльність

Протягом 2019 року здійснено 11 інспекційних перевірок, 6 – планових комплексних, 4 – позапланових інспекційних (Інститут проблем безпеки АЕС НАН України, ДСП «ЧАЕС», інспекційне обстеження – Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», інспекційне обстеження ННЦ ХФТІ щодо надання дозволу на фізичний пуск ЯПУ «Джерело нейтронів»), забезпечено участь у 2 тактико-спеціальних навчаннях з перевірки ефективності об’єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії.

1. 26 лютого – 01 березня 2019 р. проведено планову інспекційну перевірку дотримання вимог з фізичного захисту ДСП «ЦППРВ». За результатами складено Акт інспекційної перевірки № АІП 115/24-10 від 01 березня 2019 р. Кількість зауважень з питань фізичного захисту – 4.
2. 20 – 24 травня 2019 р. участь у комплексній перевірці комісії Міненерговугілля стану забезпечення фізичного захисту ВП «Южно-Українська АЕС».
3. 14 серпня 2019 р. проведено інспекційне обстеження Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». За результатами складено Акт інспекційного обстеження від № 13-14/001 від 15 серпня 2019 р.
4. 16 – 20 вересня 2019 р. проведено планову державну перевірку ВП «Южно-Українська АЕС» в частині дотримання вимог діючих нормативно-правових та організаційно-технічних заходів щодо створення та забезпечення функціонування системи фізичного захисту. Акт-припис № 13-23/68 ДСК, виявлено 3 недоліки.
5. 07 – 11 жовтня 2019 р. проведено планову інспекційну перевірку ВП «Рівненська АЕС» в частині дотримання вимог діючих нормативно-правових та організаційно-технічних заходів щодо створення та забезпечення функціонування системи фізичного захисту. Акт № АІП-397/15-25/02 від 11 жовтня 2019 р.
6. 24 жовтня 2019 р. проведено планову інспекційну перевірку ПАТ «Гемопласт» в частині виконання вимог законодавства з фізичного захисту. Акт № АІП-392/36 від 24 жовтня 2019 р.
7. 04 – 06 листопада 2019 р. проведено позапланову державну перевірку відповідності системи фізичного захисту Інституту проблем безпеки АЕС НАН України вимогам фізичного захисту ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел

іонізуючого випромінювання. Акт № 13-23/79 ДСК від 12 листопада 2019 р. Виявлено 14 недоліків. Стан фізичного захисту не відповідає вимогам.

8. 04 – 08 листопада 2019 р. проведено позапланову контрольну державну перевірку стану виконання вимог законодавства з фізичного захисту, дієздатності Плану взаємодії у разі вчинення диверсії та усунення недоліків, визначених у Акті-приписі № 13-23/63ДСК від 26 листопада 2018 р. на ДСП ЧАЕС. Акт-припис № 13-23/82 ДСК від 15 листопада 2019 р. Виявлено 38 недоліків. Стан фізичного захисту не відповідає вимогам.

9. 25 – 29 листопада 2019 р. проведено планову інспекційну перевірку ВП «Хмельницька АЕС» в частині дотримання вимог діючих нормативно-правових та організаційно-технічних заходів щодо створення та забезпечення функціонування системи фізичного захисту. Виявлені зауваження усунуто під час перевірки.

10. 18 – 20 грудня 2019 р. у складі комісії Держатомрегулюванням проведено інспекційне обстеження стану готовності ННЦ «ХФТІ» до провадження заявленого виду діяльності, а саме проведення фізичного пуску ЯПУ «Джерело нейтронів». Акт інспекційного обстеження № АІО 355/15-25/06 від 20 грудня 2019 р. Виявлено 9 недоліків з фізичного захисту.

Фактичний стан справ системи фізичного захисту ЯПУ «Джерело нейтронів» не дає можливість ухвалити позитивне рішення щодо видачі ННЦ «ХФТІ» окремого письмового дозволу на фізичний пуск ЯПУ «Джерело нейтронів» через низку невідповідностей вимогам нормативно-правих актів з фізичного захисту ядерних установок та ядерних матеріалів.

Крім того:

16 – 19 квітня 2019 р. участь у якості спостерігачів у тактико-спеціальному навчанні з перевірки готовності до реагування на кризові ситуації сил і засобів об’єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії, які знаходяться на майданчику ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом».

22 – 24 травня 2019 р. участь у якості спостерігачів у тактико-спеціальному навчанні з перевірки ефективності об’єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії та антитерористичної захищеності на ВП «Южно-Українська АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом».

З метою запобігання загрозі вчинення диверсій, крадіжок, інших незаконних дій з боку внутрішніх правопорушників, розглянуто 5 Планів взаємодії у разі вчинення диверсії, 138 Переліків посад працівників, робота на яких потребує оформлення допуску до виконання особливих робіт, з яких 29 повернуто на доопрацювання. Надано допуск до виконання особливих робіт 14 керівникам підприємств приватної форми власності, якими виконуються особливі роботи.

Оформлено пакет документів для проведення спеціальної перевірки та надано допуск до виконання особливих робіт 25 інспекторам Держатомрегулювання.

Розглянуто 47 Актів визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, з яких 12 повернуто на доопрацювання.

Дозвільна діяльність

Видано 1 ліцензію на право провадження діяльності з підготовки, перепідготовки фахівців з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

З метою виконання вимог статті 45 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» видано 4 дозволи на використання земель і водойм, розташованих в санітарно – захисній зоні ядерної установки, об’єкта призначеного для поводження з радіоактивними відходами, уранового об’єкта, та до 1 дозволу внесені зміни.

Міжнародне співробітництво

За 2019 рік виконано наступні роботи в рамках проєкту «Покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання»:

- здійснювалась модернізація інженерно-технічних засобів систем фізичного захисту онкологічних диспансерів, об'єктів з використанням високоактивних ДІВ, ПЗРВ в Україні;
- проводилась робота з усунення недоліків функціонування комунікаційних систем (ліній передачі даних) та здійснювалась їх експлуатація у штатному та тестовому режимах;
- проводилось первинне інспекційне обстеження системи фізичного захисту об'єктів для прийняття рішень про модернізацію;
- проведено «Курс підготовки сил реагування на тривоги несанкціонованого втручання до ДІВ, що використовуються в Україні».

Навчальні курси проведено на базі Рівненського вищого професійного училища Департаменту поліції охорони МВС із залучення представників ДПО, професійного училища, сил реагування та відповідного медичного персоналу; другий навчальний курс проведено на базі Державної Академії МВС у м. Одеса.

Група оперативних чергових Держатомрегулювання забезпечувала безперервну роботу Центральної станції моніторингу. До Центральної станції моніторингу підключено 37 об'єктів.

За звітний період були відвідані та проведено інспекційні обстеження системи фізичного захисту наступних об'єктів:

- Центр моніторингу КВ «Вектор» ДСП «ЦППРВ»;
- Рівненський обласний онкологічний диспансер (2 рази);
- Київський Центр трансплантації кісткового мозку (2 рази);
- НДСЛ «Охмадит»;
- Волинський обласний онкологічний диспансер, м. Луцьк;
- Львівський обласний онкологічний диспансер;
- Онкологічне відділення Червоноградської центральної міської клініки;
- Тернопільський обласний онкологічний диспансер;
- Закарпатський обласний онкологічний диспансер;
- КНП «Онкологічний диспансер м. Маріуполь», м. Маріуполь;
- КУ «Запорізький обласний клінічний онкологічний диспансер», м. Запоріжжя;
- КНП «Міська лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги», м. Запоріжжя;
- ТОВ «Приладний завод Електрон», м. Жовті води
- КЛПУ «Міський онкологічний диспансер м. Краматорська», м. Краматорськ;
- ЦСВДІВ КВ «Вектор» ДСП «ЦППРВ», м. Чорнобиль, Київської обл.;
- УДВП «Ізотоп» (2 рази).

Згідно з програмою покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання, УДВП «Ізотоп», м. Київ, отримало перший спеціальний транспортний засіб для перевезення високо активних джерел іонізуючого випромінювання, який обладнано інженерно-технічними засобами фізичного захисту та моніторингу перевезень ДІВ. Створено станцію моніторингу перевезень.

В рамках проєкту «Проєкт комплексних навчань та тренувань з забезпечення готовності сил реагування» за логістичної підтримки Агентства зменшення загрози Міністерства оборони США:

- у квітні 2019 року відбулись командно-штабні навчання на ВП «Запорізька АЕС» з відпрацювання елементів взаємодії сил охорони та оборони у процесі проти диверсійного та антитерористичного реагування;
- у травні 2019 року проведено аналогічні навчання на ВП «Южно-Українська АЕС» та ВП «Хмельницька АЕС».

13. ГАРАНТІЇ НЕРОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

На виконання Держатомрегулюванням зобов'язань щодо гарантій на 2019 рік, які випливають з Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, були виконанні наступні роботи та проведені такі заходи:

При реалізації вимог Угоди про гарантії та Додаткового протоколу до цієї угоди у 2019 році отримано, оброблено 218 та надіслано до МАГАТЕ 174 звіти від суб'єктів Державної системи обліку та контролю ядерних матеріалів (ДСОК) та 23 попередніх повідомлення про міжнародні передачі ядерних матеріалів, регулярно надавалась інформація для планування інспекцій МАГАТЕ, направлено 53 оновлених Інформацій про конструкцію, організовано 33 інспекції МАГАТЕ на ядерних установках України (включаючи 3 неоголошені інспекції) та 3 додаткових доступи. Організовано 2 інспекції та 5 додаткових доступів МАГАТЕ на інші підприємства суб'єктів ДСОК.

Для планування інспекцій МАГАТЕ направлено до Агентства:

- графіки отримання та відправлення ядерних матеріалів на 2019 та 2020 роки;
- графіки проведення ремонтів основного обладнання при відкритті активної зони на 2019 та 2020 роки;
- графіки проведення фізичної інвентаризації у кожній зоні балансу ядерних матеріалів на 2019 та 2020 роки.

Крім того, надіслано 28 декларацій в рамках Додаткового протоколу до Угоди про гарантії. Велась робота із збору інформації, необхідної для надання відповідей на додаткові запити МАГАТЕ відповідно до вимог статті 2 а.і) Додаткового протоколу щодо проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, що стосуються ядерного паливного циклу, і не пов'язаних із ядерним матеріалом.

Переглянута та введена в дію Інструкція щодо поводження з печатками МАГАТЕ, яка регламентує правила встановлення та зняття державними інспекторами печаток МАГАТЕ на українських АЕС.

У рамках міжнародної програми підтримки гарантій нерозповсюдження ядерної зброї (INSEP), що фінансується Національною адміністрацією з ядерної захищеності Міністерства енергетики США, в м. Києві у листопаді 2019 р. проведено учбовий семінар для державних інспекторів Держатомрегулювання, які є відповідальними за взаємодію з інспекторами МАГАТЕ.

ЗВІТНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ПІДСУМКИ РОБОТИ ДЕРЖАВНИХ ІНСПЕКЦІЙ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ (НА ПРАВАХ САМОСТІЙНОГО УПРАВЛІННЯ)

ЗАХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Західної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає *Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Чернівецьку області.*

Наглядова та дозвільна діяльність

За 2019 рік інспекцією розглянуто 122 заяви про видачу, переоформлення та внесення змін до ліцензій на провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ).

За результатами розгляду: видано – 17 нових ліцензій; анульовано – 11; переоформлено – 68; внесені зміни – до 62, залишено без розгляду – 1, відмовлено у видачі/внесенні змін – 1.

Усього діючих ліцензій – 358.

Адміністративних послуг надано на суму – 155 тис. грн.

Надавалась консультаційна та інформаційна допомога підприємствам, установам, організаціям та фізичним особам з питань ліцензування, реєстрації, сертифікації, інших дозвільних процедур щодо окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Західною інспекцією проведено 77 інспекцій, у тому числі 45 планових перевірок та 32 інспекційних обстеження у зв’язку із надходженням заяв для видачі (внесення змін, переоформлення) ліцензій на право провадження діяльності з використання ДІВ. За їх результатами складено 13 протоколів про адміністративні правопорушення; за протоколами винесено 13 постанов про накладання адміністративного стягнення (штрафу). Загальна сума накладених та сплачених адміністративних санкцій – 6,63 тис. грн.

Основними порушеннями при використанні ДІВ є невиконання вимог загальних правил радіаційної безпеки

використання джерел іонізуючого випромінювання у медицині. За результатами інспекцій керівникам установ видано 58 приписів, з яких виконано – 32, знаходяться у процесі виконання (встановлений приписом термін виконання не вичерпано) – 26.

Розглянуто 193 щорічних звіти з радіаційної безпеки.

Радіаційні аварії та інциденти

У 2019 році на підконтрольній території зареєстровано 3 випадки виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу під час перетину громадянами державного кордону України. Вилучені радіоактивні матеріали передані на довготривале зберігання до ДМСК «Радон».

За звітний період зафіксовано один випадок радіаційної аварії на об'єктах використання ДІВ, а саме 01 жовтня 2019 р. під час проведення ПАТ «Карпатське управління геофізичних робіт» каротажних досліджень на території Львівської обл. стався обрив обладнання у свердловині, внаслідок чого було втрачено контроль над ДІВ типу ИБН-8-5 № 386 (Pu-Be). Підприємство повідомило Західну інспекцію про факт радіаційної аварії у встановлені терміни. Діючи відповідно до наявного аварійного плану підприємством 22 листопада 2019 р. відновлено контроль над джерелом та піднято його із свердловини, радіаційна аварія ліквідована.

Проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки 7 робочих проєктів, підготовлено 7 позитивних висновків. Більшість проєктів розроблені з метою реконструкції існуючих приміщень під облаштування відділень інтервенційної кардіології із встановленням сучасних ангіографів.

Робота з громадськістю

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736 «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці», в якому пунктом 5 передбачено проведення у середніх та вищих навчальних закладах інформаційно-навчальних заходів з питань безпечного використання ядерної енергії, державними інспекторами проведені лекції із використанням мультимедійного обладнання для студентів м. Івано-Франківська.

Поводження з відпрацьованими ДІВ

У Західному регіоні відсутні суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які зберігають відпрацьовані ДІВ понад встановлений особливими умовами ліцензії термін (більше 6 місяців). У разі необхідності подальшого використання радіонуклідних ДІВ їх призначений термін служби продовжується ліцензованими організаціями за результатами перевірки на герметичність. У 2019 році на довготривале зберігання до ДМСК «Радон» передано 19 радіонуклідних ДІВ.

Співпраця з Державним регістром ДІВ

З березня 2015 році Західною інспекцією Держатомрегулювання виконуються функції з державної реєстрації джерел іонізуючого випромінювання.

У 2019 році до бази даних регістру ДІВ внесена інформація про продовження терміну експлуатації 112 радіонуклідних ДІВ, зареєстровано 16 радіонуклідних ДІВ та 196 генераторів випромінювання. Сума реєстраційного збору – 27 тис. грн.

Знято з обліку ДІВ: радіонуклідних – 16; генераторів випромінювання – 45.

У 2019 році інспекцією у встановленому порядку розглянуто та погоджено звітність про фактичні обсяги утворення радіоактивних відходів 17 суб'єктів.

Навчання та перевірка знань з питань радіаційної безпеки

У 2019 році відповідно до вимог наказу Держатомрегулювання від 02 жовтня 2014 р. № 143 розпочато навчання та перевірку знань

з питань радіаційної безпеки на факультеті післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та Львівському медичному коледжі післядипломної освіти. Усього в регіоні підтвердили відповідність системи навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки вимогам наказу Держатомрегулювання від 02 жовтня 2014 р. № 143 вісім суб'єктів. З метою контролю за дотриманням порядку та проведення первинної перевірки знань відповідальних посадових осіб представники Західної інспекції приймали участь у засіданнях екзаменаційних комісій суб'єктів.

ПІВДЕННА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Південної інспекції з ядерної на радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає *Одеську, Миколаївську та Херсонську області.*

Наглядова та дозвільна діяльність

На кінець 2019 року Південна інспекція здійснювала регулюючий контроль за діяльністю 267 суб'єктів діяльності з використання ДІВ.

За результатами розгляду 117 заяв про видачу, переоформлення та внесення змін до ліцензій на право провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання видано – 27 нових ліцензій; внесені зміни – до 61, переоформлено – 29.

У 2019 році Південною інспекцією проведено 1 державну експертизу проєкту нового ДІВ медичного застосування.

Південною інспекцією проведено 47 інспекційних перевірок та 44 інспекційних обстеження. За їх результатами складено 91 акт та 62 приписи, притягнуто до адміністративної відповідальності 2 особи на загальну суму – 1 360,00 грн.

Забезпечення державної реєстрації ДІВ

Всього у Південному регіоні на кінець 2019 р. зареєстровано 397 власників джерел іонізуючого випромінювання. З них 54 власників мають радіонуклідні джерела, 372 – нерадіонуклідні установки (рентгенівські установки). Розбіжність у цифрах пояснюється тим, що частина власників мають одночасно радіонуклідні джерела та рентгенівські установки. У Регістрі зареєстровані як ліцензіати, так і суб'єкти, які використовують ДІВ, діяльність з якими звільняється від ліцензування, але не звільняється від регулюючого контролю.

На кінець 2019 року в АС «Регістр» було зареєстровано 3 017 джерел, у тому числі: 1605 – закритих джерел та 1412 – нерадіонуклідних установок.

Протягом 2019 року пройшли державну реєстрацію 59 закритих радіонуклідних джерел та 152 нерадіонуклідні установки (9 з яких були зареєстровані після зміни власника). Детальна інформація за видами зареєстрованих джерел та місцезнаходженням подається у таблиці:

	Проведення робіт	Територіальні одиниці			Всього
		Одеська обл.	Миколаївська обл.	Херсонська обл.	
1.	Кількість зареєстрованих радіонуклідних ДІВ	45	11	3	**59**
2.	Кількість зареєстрованих нерадіонуклідних установок	68	45	30	**152**
3.	Отримано реєстраційних карток нової форми на раніше зареєстровані ДІВ	57	135	16	**208**

4.	Отримано реєстраційного збору, грн.	17524,61	9568,58	7665,05	**37758,24**
5.	Знято з обліку	*радіонуклідних (здані на спецкомбінат)*			**23**
		генераторів випромінювання виведені з робочого стану(знищені)			**63**
6.	Введена інформація про продовження терміну експлуатації радіонуклідних ДІВ (кількість ДІВ)				**192**

Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

З метою підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ Південною інспекцією здійснювалась взаємодія з Головними управліннями ДПС у Одеській, Миколаївській та Херсонській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

У зв'язку з визнанням банкрутом та відкриттям ліквідаційної процедури Публічного акціонерного товариства «Чорноморський суднобудівний завод» (ПАТ «ЧСЗ»), зазначене підприємство знаходилось під особливим контролем Південної інспекції, оскільки використовувало ДІВ ІІ категорії та ядерні матеріали у вигляді біологічного захисту. Станом на 19 липня 2019 р. ПАТ «ЧСЗ» виконано припис Південної інспекції стосовно вжиття всіх необхідних заходів щодо поводження з ДІВ та ЯМ і забезпечення безпечного завершення діяльності.

Діяльність з ДІВ завершено в повному обсязі.

Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ

У 2019 році Південною інспекцією взято участь у реагуванні на 3 (виявлення ДІВ у незаконному обігу) випадки радіаційних інцидентів та інших подій, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ. Радіаційних аварій не було.

Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

У 2019 році Південна інспекція взаємодіяла з різними державними органами місцевої влади та територіальними органами інших органів виконавчої влади:

- з Головними управліннями ДПС у Одеській, Миколаївській та Херсонській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлений особливими умовами ліцензії строк;

- у рамках виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736 щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці, Південною інспекцією проводилася освітня робота зі студентами Одеського національного політехнічного університету, консультаційно-навчального центру з охорони праці, також надавалися консультації представникам організацій та установ, які зверталися з питань радіаційної безпеки.

ПІВДЕННО-СХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Південно-східної інспекції поширюється у регіоні, який включає Донецьку, Запорізьку та Луганську області і є одним з найбільш промислово розвинутих та техногенно-навантажених регіонів в Україні.

Наглядова та дозвільна діяльність

Південно-східна інспекція здійснює регулюючий контроль за діяльністю 877 суб'єктів діяльності з використання ДІВ на території Донецької, Запорізької та Луганської областей. З них 450 суб'єктів здійснювали діяльність з використання ДІВ, що не звільняється від ліцензування, та мали відповідні ліцензії.

Станом на кінець 2019 року у зоні відповідальності Південно-східної інспекції, на території, підконтрольній українській владі, діяльність з використання ДІВ здійснюють 232 ліцензіати. Протягом року видано 7 нових ліцензій, переоформлено та внесені зміни до 108 ліцензій, анульовано 4 ліцензії. Надано адміністративних послуг на суму 119,00 тис. грн. Проведено 54 інспекції та інспекційних обстеження, з них у зоні проведення операції об'єднаних сил – 26. За їх результатами складено 54 акти, видано 35 приписів щодо усунення порушень законодавства.

Основними порушеннями, що виявляються в процесі здійснення заходів державного нагляду, є недотримання порядку проходження навчання та перевірки знань з радіаційної безпеки персоналу і посадових осіб; незабезпечення належного технічного обслуговування та ремонту ДІВ. За фактами порушень чинного законодавства державними інспекторами Південно-східної інспекції Держатомрегулювання складено 7 адміністративних протоколів, до адміністративної відповідальності притягнуто 7 посадових осіб суб'єктів використання ДІВ (відповідно до частини першої статті 95 КУпАП – 3 особи, до частини першої статті 188-18 КУпАП – 4 особи). Стягнуто штрафів на загальну суму 2 580,00 гривень.

Поточний аналіз стану забезпечення радіаційної безпеки ліцензіатів здійснювався також шляхом аналізу щорічних звітів про стан радіаційної безпеки за 2019 рік. За результатами аналізу наданих звітних документів можливо зробити висновок, що рівень безпеки під час використання ДІВ у 2019 році в цілому покращився у порівнянні з попереднім роком. Спостерігається стійка позитивна тенденція до оновлення парку рентгенодіагностичної техніки, що використовується на південному сході країни, сучасним високотехнологічним обладнанням. Ряд лікувально-профілактичних закладів протягом року отримав нові комп'ютерні томографи та рентгенівські діагностичні системи з цифровою обробкою інформації. Також ведуться підготовчі роботи до введення в експлуатацію першого на території Запорізької області лінійного прискорювача медичного призначення Electa Infinity.

Державна експертиза ядерної та радіаційної безпеки

Протягом 2019 року організовано проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки 19 проєктів нових ДІВ. Розглянуто та погоджено 14 висновків (4 – для ДІВ у промисловості та 10 – у медицині), які надійшли від експертної організації –

Державного підприємства «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки».

Навчання та перевірка знань з питань радіаційної безпеки

У зоні відповідальності Південно-східної інспекції Держатомрегулювання 4 суб'єкти підтвердили відповідність системи навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки вимогам наказу Держатомрегулювання від 02 жовтня 2014 р. № 143: Центр промислової екології Інженерного інституту Запорізького національного університету; ТОВ «Радіологічний центр «СТАКС»; ТОВ «АДАЖИО»; ТОВ «Навчальний центр безпека праці». Відповідно до Порядку проведення навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу і посадових осіб суб'єктів окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії, представники Південно-східної інспекції Держатомрегулювання протягом 2019 року приймали участь у засіданнях екзаменаційних комісій під час проведення перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу відповідних суб'єктів діяльності.

Поводження з радіоактивними відходами

У 2019 році Південно-східна інспекція Держатомрегулювання приймала участь в організації та проведенні 7-ої державної інвентаризації радіоактивних відходів, для чого делегувала до обласних інвентаризаційних комісій своїх представників і надала інформацію щодо підприємств, організацій та установ, діяльність яких пов'язана з використанням радіонуклідних ДІВ та утворенням радіоактивних відходів. Під час аналізу зведених звітів за результатами інвентаризації суб'єктів діяльності, які б мали радіоактивні відходи, не виявлено.

У рамках виконання вимог статті 250 Податкового кодексу України, Південно-східною інспекцією у 2019 році подавались до територіальних органів Державної фіскальної служби України переліки підприємств, установ, організацій, фізичних осіб-суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, у результаті діяльності яких утворилися, утворюються або можуть утворитися радіоактивні відходи та які тимчасово зберігають такі відходи понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Було розглянуто та погоджено відповідну звітність, яка надавалась протягом року. Аналіз звітів засвідчив, що у жодного з ліцензіатів протягом року не виникало податкових зобов'язань за утворення радіоактивних відходів та їх понаднормативне зберігання.

В рамках проєкту міжнародної технічної допомоги «Зняття з експлуатації опромінюваних установок та забезпечення безпечного зберігання джерел іонізуючого випромінювання», за сприяння Південно-східної інспекції, забезпечено вилучення ДІВ, які не знаходились в експлуатації та використання яких в подальшому не передбачалось, у ДП «Торецьквугілля» та ПРАТ «Сєвєродонецьке об'єднання азот» для передачі їх на зберігання спеціалізованому підприємству по поводженню з радіоактивними відходами. Роботи виконувалися спеціалістами ДП «УДВП ІЗОТОП». Загалом вилучено 25 ДІВ з радіонуклідом цезій-137 та 3 ДІВ з радіонуклідом нікель-63 сумарною активністю $17{,}95 \times 10^{11}$ Бк.

Завдяки успішній реалізації зазначеного проєкту, у 2019 році позитивно вирішилось питання щодо стабілізації радіаційної обстановки у ПУ «Санаторій металург» (м. Маріуполь, Донецька обл.), яке знаходилось у скрутному фінансовому становищі внаслідок ведення бойових дій на сході країни, та у якому з 2014 року знаходився на зберіганні генератор (барботер) радону типу Г2Р-РЗТК з радіонуклідом радій-226 активністю $7{,}0 \times 10^{8}$ Бк. На теперішній час барботер вилучено та передано на тимчасове зберігання до сховища ДП «УДВП ІЗОТОП».

Забезпечення державної реєстрації ДІВ

Відповідно до наказу Держатомрегулювання від 04 березня 2015 р. № 42 протягом 2019 року Південно-східна інспекція

продовжує виконання функції з державної реєстрації ДІВ в Донецькій, Запорізькій та Луганській областях.

До бази даних Державного регістру ДІВ внесена наступна інформація:

- зареєстровано 54 нових ДІВ (13 радіонуклідних 41 генератор випромінювання);
- виведено з експлуатації 34 генератори випромінювання;
- продовжено термін експлуатації 102 радіонуклідних джерел.

Протягом 2019 року Південно-східна інспекція Держатомрегулювання взаємодіяла з Головним реєстраційним центром Державного регістру ДІВ з питань встановлення власників ДІВ, що вилучались із незаконного обігу, зокрема під час виявлення на ВП «Шахта «Північна» ДП «Торецьквугілля» чотирьох ДІВ, які не перебували на обліку підприємства. На жаль, виявлені ДІВ не перебували на державному обліку та встановити їх власника не вдалось. В процесі проведення службового розслідування керівництвом підприємства було прийнято рішення взяти виявлені ДІВ на власний баланс. Відповідна інформація була внесена до бази даних Державного регістру ДІВ.

Радіаційні аварії та інциденти

Протягом 2019 року в зоні відповідальності Південно-східної інспекції Держатомрегулювання було зафіксовано 7 радіаційних інцидентів при здійсненні операцій з металобрухтом на території ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» та ПАТ «Запоріжсталь», а саме: 5 випадків постачання на підприємства радіоактивно-забрудненого металобрухту та 2 випадки вилучення з металобрухту фрагментів технологічного обладнання, які мали ознаки радіоактивного матеріалу (цифрове табло діаметром 150 мм та 3 напівсфери діаметром приблизно 50 мм кожна). Джерелом іонізуючого випромінювання у всіх випадках представлене радіонуклідом радій-226. Всі вилучені радіаційно–небезпечні об’єкти передані для тимчасового зберігання у сховище ДСП «Дніпропетровський ДМСК».

Також, у травні 2019 р. співробітниками ВП «Шахта «Північна» ДП «Торецьквугілля» у телефонній розмові було повідомлено Південно-східну інспекцію про виявлення у складському приміщенні 4-х об’єктів, які мали ознаки радіоактивного матеріалу, та не перебували на обліку підприємства. В ході розслідування обставин було встановлено, що виявлені об’єкти являють собою блоки біологічного захисту типу БГИ-75А, укомплектовані закритими ДІВ типу ГСs7.021.4 з радіонуклідом цезій-137, паспортною активністю одного джерела $6{,}1\times10^{10}$ Бк. Зазначені ДІВ було вилучено та перевезено до сховища ДП «УДВП «ІЗОТОП».

Інші важливі напрямки діяльності

Протягом 2019 року Південно-східна інспекція в питаннях основної діяльності взаємодіяла з місцевими органами державної виконавчої влади (Запорізькою обласною державною адміністрацією, Донецькою та Луганською обласними державними адміністраціями обласними військово-цивільними адміністраціями), з правоохоронними органами (Головними управліннями Служби безпеки України в областях), органами прокуратури, Головними управліннями Міндоходів України та окремими податковими інспекціями.

Керуючись Порядком взаємодії органів виконавчої влади та юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері використання ядерної енергії, в разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2003 р. № 813 (далі – Порядок), Південно-східна інспекція надавала правоохоронним органам інформацію по факту виявлення на ВП «Шахта «Північна» ДП «Торецьквугілля» закритих радіонуклідних джерел іонізуючого випромінювання, які знаходились на зберіганні поза системи обліку підприємства і

державної системи обліку та контролю радіоактивних матеріалів, тобто перебували у незаконному обігу.

На запит Управління Служби безпеки України в Запорізькій області підготовлено інформацію стосовно можливих порушень вимог щодо забезпечення фізичного захисту ДІВ в КНП «Міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги» Запорізької міської ради; надано перелік підприємств, установ та організацій Запорізької області, що використовують радіонуклідні джерела іонізуючого випромінювання та відомості про заходи державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки, проведені у 2018 – 2019 роках відносно цих суб'єктів.

На запити Головного управління Служби безпеки в Донецькій та Луганській областях та Прокуратури Донецької області проведено позапланові інспекційні перевірки стану дотримання вимог чинного законодавства з ядерної та радіаційної безпеки при провадженні діяльності з використання ДІВ на території проведення Операції об'єднаних сил на сході України: на ПРАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (м. Краматорськ, Донецької обл.) та ПРАТ «Азовелектросталь» (м. Маріуполь, Донецька обл.).

На виконання Протоколу засідання робочої групи з аналізу проблемних питань в екологічній сфері та пошуку шляхів вирішення як на підконтрольних, так і непідконтрольних територіях Донецької та Луганської областей, створеної при Міністерстві у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, проводився моніторинг екологічної ситуації на підприємствах, які здійснюють діяльність з використання ДІВ на територіях Донецької та Луганської областей, підконтрольних українській владі. Під час виконання вищезазначених заходів не були встановлені факти, які б вказували на погіршення стану радіаційної безпеки в регіоні внаслідок використання ДІВ.

На виконання Кодексу цивільного захисту України та постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2017 р. № 626 «Про затвердження Порядку розроблення діяльності єдиної державної системи цивільного захисту» Південно-східна інспекція розглянула та погодила проєкт Плану реагування територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Донецької області на надзвичайні ситуації.

В межах компетенції, Південно-східна інспекція надавала зауваження та пропозиції до проєкту нормативно-правового акту «Основні правила радіаційної безпеки джерел іонізуючого випромінювання»; до проєкту Положення про функціональну підсистему ядерної та радіаційної безпеки єдиної державної системи цивільного захисту; відомості до Аналізу щодо ризиків та можливостей системи управління якістю Держатомрегулювання.

У вересні 2019 р. Південно-східною інспекцією прийнято участь у XVI Українській конференції з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів, яка була проведена у м. Львів.

ПІВНІЧНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Північної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає *Київську, Чернігівську, Житомирську, Вінницьку, Черкаську області та місто Київ.*

Результати виконання основних завдань

Протягом 2019 року Північною інспекцією виконано такі важливі завдання, як здійснення в установленому законодавством порядку ліцензування діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ) та здійснення нагляду за дотриманням виконання вимог ядерного законодавства, норм та правил з радіаційної безпеки.

Наглядова та дозвільна діяльність

733 суб'єкта здійснюють діяльність з використання ДІВ та мають відповідні ліцензії, з них: 419 – у медицині; 314 – у промисловості, у тому числі: 145 – виконання робіт з технічного обслуговування, ремонту монтажу; 7 – виконання робіт з проведення випробувань ДІВ та перевірки на герметичність.

У 2019 році загальна кількість документів дозвільного характеру складала 493, а саме: видано – 77 ліцензій (промисловість – 39, медицина – 38); 2 – дубліката; переоформлено – 132 ліцензії (промисловість – 16, медицина – 116); внесені зміни – до 257 (промисловість – 120, медицина – 137); анульовано – 25 (промисловість – 3, медицина – 22).

Адміністративних послуг надано на суму 581 750,00 грн.

Проведено оцінку 157 положень про визначення доз опромінення пацієнтів при проведенні діагностичних процедур.

Забезпечено проведення та розглянуто 37 державних експертиз з ядерної та радіаційної безпеки.

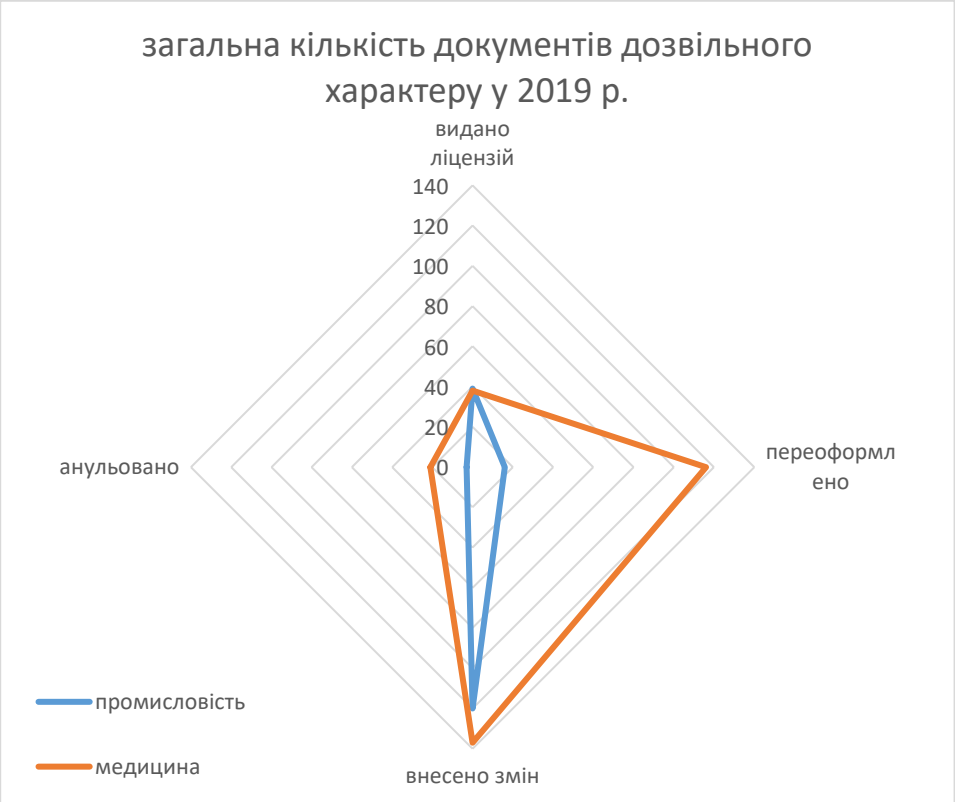

Взято участь у 4 приймальних випробуваннях при введенні ДІВ в експлуатацію.

Річний план здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 рік, Північною інспекцією, виконаний в повному обсязі та установлені строки.

Протягом 2019 року здійснено всього 264 інспекційних перевірок, інспекційних обстежень, інспекцій реагування, а саме: 111 – інспекційних перевірок (промисловість – 56; медицина – 55); 147 – інспекційних обстежень (промисловість – 37; медицина – 110); 6 – інспекцій реагування (виявлення ДІВ в незаконному обігу).

За результатами складено 111 актів інспекційних перевірок, 147 актів інспекційних обстежень, 6 актів інспекцій реагування та видано 4 приписи.

У 2019 році проведено оцінку 556 щорічних звітів з аналізу безпеки використання ДІВ за 2018 рік.

Проведено оцінку 56 щоквартальних звітів про фактичні обсяги радіоактивних відходів суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, що використовують радіонуклідні ДІВ (м. Київ – 38; Київська область – 3; Чернігівська область – 3; Житомирська область – 8; Вінницька область – 2; Черкаська область – 2).

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

У 2019 році зареєстровано в Державному Регістрі ДІВ всього 442 ДІВ суб'єктів діяльності з використання ДІВ у промисловості, науці та медицині на підпорядкованій території. Радіонуклідних ДІВ – 102, генераторів – 340 на загальну суму 68 136,25 грн.

Поводження з відпрацьованими ДІВ

Суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, що використовують радіонуклідні ДІВ та мають відпрацьовані ДІВ, а саме: ДП «УДВП «ІЗОТОП» та ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ».

Взято участь в проведенні робіт з демонтажу гама-установки для опромінення крові з радіонуклідом Cs-137 в Національній дитячій спеціалізованій лікарні «ОХМАТДИТ» МОЗ УКРАЇНИ.

Радіаційні аварії та інциденти

Протягом 2019 року зареєстровано 6 випадків виявлення ДІВ у незаконному обігу, вилучено небезпечних предметів з 2 випадків виявлення ДІВ у незаконному обігу.

Радіаційних аварій у промисловості, науці та медицині, що використовують в своїй діяльності ДІВ, не зафіксовано.

Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

У 2019 році забезпечено постійну взаємодію та обмін інформацією між Північною інспекцією Держатомрегулювання та територіальними органами ДСНС у сфері запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації, взаємодія з обласними та районними державними адміністраціями підпорядкованих

областей та КМДА з питань підготовки до проведення 7-ї державної інвентаризації РАВ та участь інспекторів Північної інспекції Держатомрегулювання в роботі комісій по проведенню 7-ї державної інвентаризації РАВ.

Нормативне регулювання

Забезпечено участь у розробці та удосконаленні нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів Держатомрегулювання з ядерної та радіаційної безпеки. Надано 22 пропозиції.

ПІВНІЧНО-ЗАХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Північно-Західної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає *Волинську, Рівненську, Тернопільську та Хмельницьку області.*

Наглядова та дозвільна діяльність

На кінець 2019 року 236 суб'єктів господарської діяльності різних форм власності Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей здійснюють діяльність у сфері використання ядерної енергії на підставі ліцензій на провадження діяльності з використання ДІВ, виданих Управлінням (Північно-західною інспекцією з ядерної та радіаційної безпеки на правах самостійного управління) Держатомрегулювання.

195 суб'єктів господарської діяльності – медичні заклади та установи,

23 – використовують радіаційні технології в науці, промисловості та інших галузях,

18 – надають послуги з технічного обслуговування та постачання ДІВ, що генерують іонізуюче випромінювання.

У звітному періоді проведено розгляд 163 заяв для видачі, переоформлення, внесення змін до ліцензій у сфері використання ядерної енергії. За результатами розгляду: видано – 17 ліцензій, 82 – переоформлено, 4 – анульовано, внесено зміни – до 50 ліцензій, 4 заяви залишено без подальшого розгляду; розгляд 5 заяв припинено за офіційними зверненнями заявників; розгляд 16 заяв продовжується у 2020 році.

За результатами проведених заходів дозвільної діяльності надано адміністративних послуг на суму 126 950,00 грн.

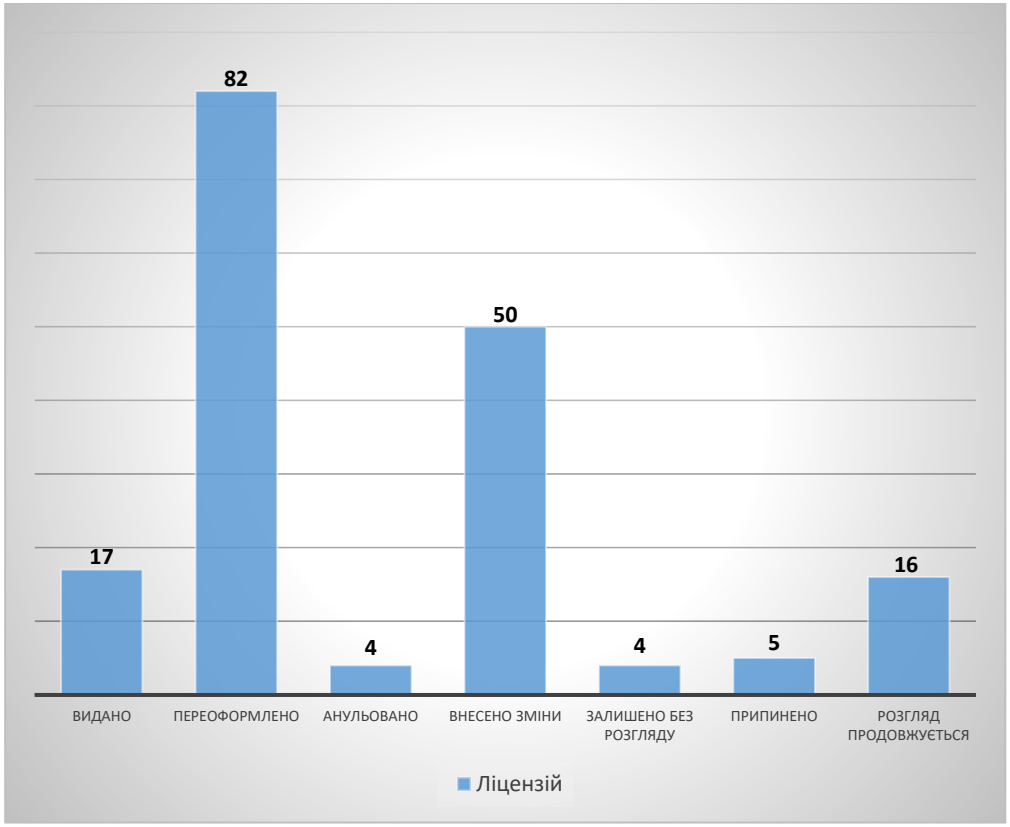

Переглянуто та погоджено план взаємодії на випадок вчинення диверсій 1 ліцензіата з середнім ступенем ризику.

Проведено оцінку та аналіз 186 щорічних Звітів про стан

радіаційної безпеки за 2018 рік, наданих ліцензіатами.

Організовано проведення 7 державних експертиз з ядерної та радіаційної безпеки, за результатами яких отримано позитивні висновки.

Протягом 2019 року проведено 80 наглядових заходів: 39 – планових інспекційних перевірок, 5 – позапланових інспекційних перевірок, 36 – інспекційних (передліцензійних) обстежень.

За результатами наглядових заходів складено 80 актів та надано 49 приписів щодо усунення виявлених порушень; складено 5 протоколів (4 – відповідно до статті 17-1 ЗУ «Про дозвільну діяльність»; 1 – відповідно до статті 188-18 КУпАП).

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Станом на 31 грудня 2019 р. до бази Державного регістру ДІВ внесена інформація щодо 1864 одиниць ДІВ (514 – закритих, 1350 – генераторів) що належать 394 суб'єктам регіону.

У 2019 році було проведено реєстрацію 53 одиниць радіонуклідних ДІВ та 52 одиниці ДІВ у вигляді пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання. До державного бюджету перераховано 19 594,41 грн. реєстраційного збору.

Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

В рамках виконання вимог статті 250 Податкового кодексу України, у 2019 році було розглянуто та погоджено 38 звітів про фактичні обсяги РАВ.

Протягом 2019 року було переведено до категорії РАВ та передано до спеціалізованих підприємств по поводженню з РАВ 12 одиниць відпрацьованих радіонуклідних ДІВ, а також виведено з експлуатації та утилізовано у встановленому порядку 56 у вигляді пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

Прийнято участь в роботі комісій з проведення сьомої Державної інвентаризації РАВ Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ.

У 2019 році інформація щодо інцидентів, пов'язаних з втратою контролю за ДІВ на території Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей, до Північно-західної інспекції не надходила.

Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

Протягом звітного періоду було підготовлено для розміщення на вебсайті Держатомрегулювання 12 інформаційних повідомлення щодо результатів діяльності Північно-західної інспекції. 16 інформаційних повідомлень – на вебсайтах ОДА Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Проведено 4 лекції у вищих та середніх навчальних закладах регіону з питань радіаційної безпеки.

Надано 1 інтерв'ю журналістам регіональних ЗМІ щодо безпеки використання ДІВ медичного призначення.

Прийнято участь у 6 засіданнях комісій з перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу субє'ктів, що проваджують діяльність з використання ДІВ.

Нормативне регулювання

Протягом 2019 року було опрацьовано та надано пропозиції до 9 проєктів нормативно-правових та методичних актів.

СХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Полтавську, Сумську та Харківську області.

Наглядова та дозвільна діяльність

На кінець 2019 року діє 417 ліцензій на використання джерел іонізуючого випромінювання. У 2019 році видано 13 ліцензій, переоформлено 18 ліцензій, внесено зміни до 48 ліцензій, переоформлено та внесено зміни до 124 ліцензій, анульовано 8 ліцензії.

У 2019 році на території Східного регіону (Харківській, Полтавській та Сумській областях) введення в експлуатацію нових радіаційних технологій не було.

У 2019 році Східною інспекцією направлено на державну експертизу 1 проєкт нового ДІВ медичного застосування.

Протягом 2019 року проводилися інспекції, інспекційні обстеження суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії. За результатами: проведено 61 – інспекційну перевірку, проведено 63 – інспекційних обстежень, складено –124 акти, складено 54 – приписи, притягнуто до адміністративної відповідальності 3 особи на загальну суму 2 550,0 грн.

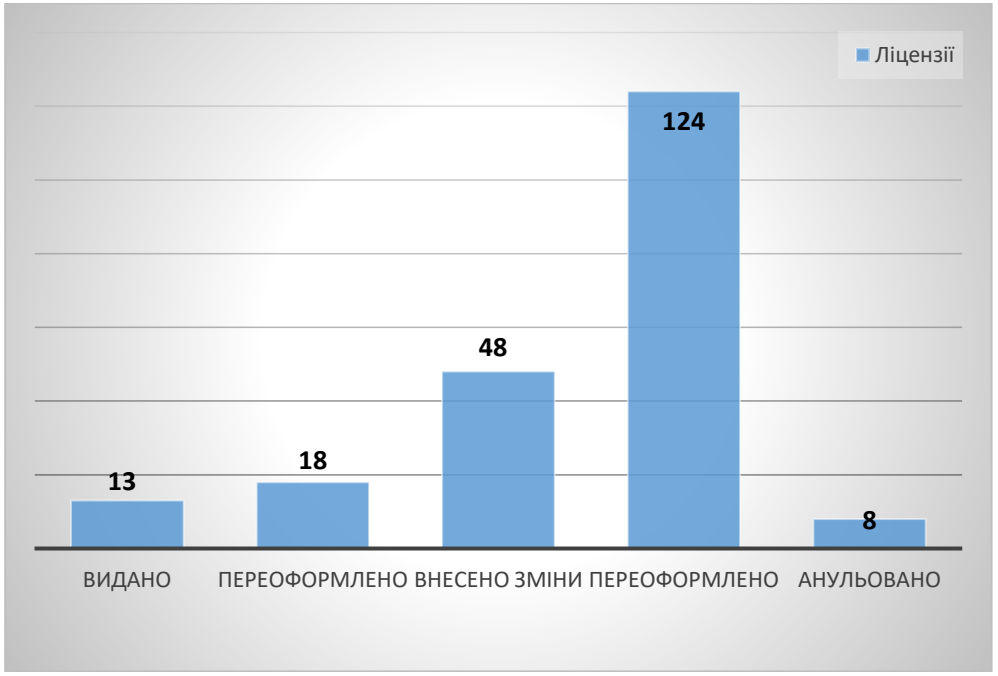

Інші заходи впливу не застосовувались.

Східною інспекцією здійснено аналіз 354 звітів про стан радіаційної безпеки за 2018 рік Ліцензіатів, які знаходяться на території Харківської, Полтавської та Сумської областей, в тому числі: Харківська область – 210 звітів, Сумська область – 55 звітів, Полтавська область – 89 звітів.

За результатами аналізу встановлено, що ліцензіатами у 2018 році в основному забезпечувався необхідний рівень радіаційної безпеки при проведенні діяльності з джерелами іонізуючого

випромінювання. Радіаційних аварій та інцидентів з ДІВ у звітному періоді не відбувалось.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

В Харківській, Полтавській та Сумській областях 687 суб'єктів діяльності, які використовують ДІВ та зареєстрували ДІВ у Державному регістрі. У регістрі зареєстровані як ліцензіати так і суб'єкти, які використовують ДІВ, діяльність з якими звільняється від ліцензування.

На кінець 2019 року в АС «Регістр» було зареєстровано джерел, що знаходилися в експлуатації або зберігалися, 3950, у тому числі: радіонуклідних джерел – 1462; генеруючих пристроїв – 2488.

Протягом 2019 року пройшли державну реєстрацію 85 закритих радіонуклідних джерел та 161 нерадіонуклідна установка (у тому числі 27 були зареєстровані після зміни власника).

Детальна інформація за видами зареєстрованих джерел та місцезнаходженням подається у таблиці:

	Проведення робіт	Територіальні одиниці			Всього
		Харківська область	Полтавська область	Сумська область	
1.	Кількість зареєстрованих радіонуклідних ДІВ	45	36	4	85
2.	Кількість зареєстрованих нерадіонуклідних установок	96	38	27	61
3.	Отримано реєстраційних карток нової форми на раніше зареєстровані ДІВ	6	3	3	12
4.	Отримано реєстраційного збору, грн.	23411,89	12381,62	4399,09	40192,60
5.	Знято з обліку	*радіонуклідних (здані на спецкомбінат)*			80
		генераторів випромінювання виведені з робочого стану(знищені)			85
6.	Введена інформація про продовження терміну експлуатації радіонуклідних ДІВ (кількість ДІВ)				626

У 2019 році переведено до категорії РАВ та знято з реєстрації 80 радіонуклідних ДІВ, 85 пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

З метою підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ Східною інспекцією здійснювалась взаємодія з Головними управліннями ДФС у Харківській, Полтавській та Сумській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ

У 2019 році на підконтрольній Східній інспекції території виявлено 2 випадки радіаційних інцидентів, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ. Радіаційних аварій не було.

Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

У 2019 році забезпечувалось виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736 щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці. Східною інспекцією проводилася освітня робота зі школярами, студентами, професіоналами (персоналом) на курсах підвищення кваліфікації, державні інспектори брали участь у перевірці знань з питань радіаційної безпеки у персоналу тощо.

Також з метою інформування громадськості про стан радіаційної безпеки в регіоні Східною інспекцією постійно готується інформація для розміщення на вебсайтах Держатомрегулювання та обласних державних адміністрацій Харківської, Полтавської та Сумської областей щодо результатів діяльності, важливих подій, реагування на радіаційні аварії, результати радіаційного моніторингу в зоні діяльності (санітарно-захисна зона, зона спостереження) підприємства з поводження з радіоактивними відходами).

Продовжується робота в частині систематизації інформації стосовно регулювання безпеки ДІВ: актуалізуються бази даних щодо переліку ліцензіатів та суб'єктів, що надають інші «послуги» з радіаційної безпеки (навчання, дозиметричний контроль, технічне обслуговування тощо), державних експертиз з ядерної та радіаційної безпеки.

ЦЕНТРАЛЬНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Повноваження Центральної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає *Дніпропетровську та Кіровоградську області.*

Наглядова та дозвільна діяльність

В Дніпропетровській та Кіровоградській областях зареєстровано 269 суб'єктів, які мають ліцензію на право провадження діяльності з використання ДІВ (з них: 64 – промисловість, 205 – медицина), в тому числі 24 – суб'єкти, які мають ліцензії на право провадження діяльності з використання ДІВ в частині проведення технічного обслуговування ДІВ.

Протягом 2019 року було здійснено 48 інспекційних перевірок та обстежень (з них: 11 – промислові підприємства; 37 – медичні заклади), за результатами яких видано: 29 – актів планових інспекційних перевірок, з них 23 – з приписом; 19 –актів інспекційних обстежень, з них 2 – з приписом.

Прийнято участь у 3 інспекційних перевірках промислових підприємств спільно з державними інспекторами Управління радіаційної безпеки Держатомрегулювання (з них: 2 – планові, 1 – позапланова).

Прийнято участь у 1 додатковому доступі інспекторів МАГАТЕ на ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат».

За результатами перевірок складено 9 протоколів про адміністративне правопорушення на відповідальних посадових осіб, з яких: 5 – протоколів за частиною першою статті 95 Кодексу України про адміністративні правопорушення (порушення норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки); 4 – протоколи за частиною першою статті 188[18] Кодексу України про адміністративні правопорушення та радіаційної безпеки (невиконання приписів органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки).

Сума накладених та стягнутих до бюджету коштів фінансових санкцій – 3 230,00 грн.

За порушення статті 17-1 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» складено 1 протокол на юридичну особу. Сума накладених та стягнутих до бюджету коштів фінансових санкцій – 8500,00 грн.

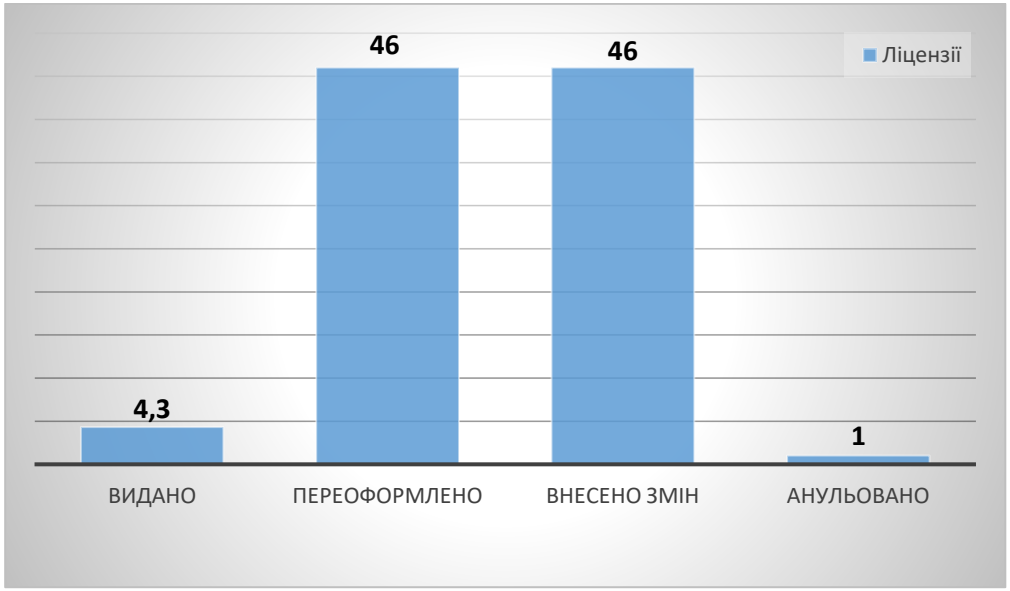

Протягом 2019 року було здійснено 108 дозвільних процедур,

з них: 16 –видано ліцензій на використання ДІВ (6 – промисловість, 10 – медицина), 46 –ліцензій переоформлено (3 – промисловість, 43 – медицина); внесено змін – до 46 ліцензії (9 – промисловість, 37 – медицина), 1 – ліцензію (медицина) анульовано.

Проведено перевірку відповідності встановленим вимогам 221 щорічного звіту з радіаційної безпеки та 7 звітів про результати проведення навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки.

Протягом 2019 року прийнято участь в проведенні державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки 12 проєктів ДІВ (у разі введення в експлуатацію нових установок з ДІВ або додаткових ДІВ, що потребують переоцінки рівня безпеки), організацій, що зареєстровані в Дніпропетровській та Кіровоградській областях, з них: для 9 медичних закладів та 3 промислових підприємств.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Протягом 2019 року в АС «Регістр» було додатково зареєстровано 168 джерел, що отримані або знаходилися в експлуатації (зберігалися) на об'єктах Дніпропетровської та Кіровоградської областей. Кількість зареєстрованих ДІВ у кожному регіоні зазначено в таблиці:

Зареєстровано	**Дніпропетровська область**		**Кіровоградська область**	
	Зареєстровано всього	Зареєстровано у 2019 році	Зареєстровано всього	**Зареєстровано у 2019 році**
Загальна кількість ДІВ	2513	158	373	**10**
Радіонуклідних	1173	14	38	**-**
Генеруючих пристроїв	**1340**	**144**	**335**	**10**

Регулювання безпеки поводження з радіоактивними відходами (РАВ)

Протягом 2019 року до Пункту захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ) Державним спеціалізованим підприємством «Дніпропетровський державний міжобласний спецкомбінат» (ДСП «Дніпропетровський ДМСК») було прийнято на зберігання наступні РАВ:

1. Тверді РАВ (ТРВ): 6050,0 кг загальною активністю 1.061E+10 Бк.
2. Відпрацьовані ДІВ у біозахисті: 26 од. загальною активністю 5,280E+11 Бк; вага біозахисту 206,3 кг.

Вказані РАВ було прийнято від наступних підприємств:

Місто	**Підприємство**	**Вага ТРВ (кг)**	**Кількість ДІВ (шт.)**	**Сумарна активність РАВ**
Дніпропетровська область				
м. Дніпро	ТОВ НВКФ «Промізотоп»		2	**5.900E+10**
м. Дніпро	ПАТ «ДМЗ»		2	**1.498E+05**
м. Дніпро	ТОВ «Убдізель»	20,0		**8.400E+06**
м. Кривий Ріг	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	1180,0		**1.710E+09**
м. Кривий Ріг	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»		1	**7.991E+07**
м. Кривий Ріг	КП «Криворізький онкологічний диспансер»	650,0		**7.282E+09**
м. Павлоград	Державний пожежно-рятувальний загін ГУ ДСУНС у Дніпропетровський області		1	**2.528E+04**
Запорізька область				
м. Енергодар	Запорізька АЕС		12	**4.555E+11**
м. Дніпрорудний	ПАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	2560,0		**1.228E+09**
Донецька область				
м. Маріуполь	ПАТ «МК «Азовсталь»	12,0		**2.400E+06**
с. Сергіївка	Збагачувальна фабрика «СВЯТО-ВАРВАРИНСЬКА»		7	**5.111E+05**

м. Добропілля	«ДТЕК Жовтнева ЦФЗ»		1	**1.335E+10**
Київська область				
м. Київ	ТОВ «Укр Мет-Центр»	1,0		**1.600E+05**
м. Київ	ТОВ «Укрметко ЛТД»	80,0		**3.520E+06**
м. Київ	ТОВ «МІТАЛ ТРАНС»	300,0		**4.500E+07**
Кіровоградська область				
м. Кропивницький	ТОВ «БАЛКЕР»	1247,0		**3.274E+08**
РАЗОМ		**6050,0**	**26**	**5.386E+11**

Відповідно до Програми радіаційного контролю ДСП «Дніпропетровський ДМСК», узгодженої з територіальними органами Держсаннагляду, протягом 2019 року продовжувалось проведення скринінгового аналізу стану забруднення природного середовища у зонах впливу розташування ПЗРВ та ДДМСК.

Протягом року проводилися наступні види робіт:

- контроль індивідуальних доз опромінювання персоналу;
- контроль потужності дози та щільності потоку іонізуючого випромінювання на поверхні технологічного обладнання, на робочих місцях, суміжних приміщеннях, на території ДДМСК і в зонах, що контролюються;
- контроль радіоактивності аерозолів в повітрі робочих приміщень;
- контроль рівня поверхневого забруднення радіоактивними речовинами приміщень, технологічного обладнання, устаткування, робочих місць;
- контроль якості дезактивації обладнання, приміщень;
- контроль викидів радіоактивних речовин в атмосферу;
- контроль наявності радіоактивних речовин в промскидах спецвідділення, контактного відстійника;
- контроль змісту радіонуклідів в об’єктах навколишнього середовища (ґрунт, вода, рослинність).

Моніторинг виконувався фахівцями Служби радіаційної безпеки (СРБ) ДСП «Дніпропетровський ДМСК», яка оснащена для цього необхідними засобами радіаційного контролю, що пройшли держповірку та мають відповідні свідоцтва. Радіологічна лабораторія, що входить до складу СРБ, має свідоцтво про атестацію № ПЧ 06-2/228-2018 від 17 вересня 2018 р., видане ДП «Дніпростандартметрологія».

Результати радіометричних спостережень щодо вмісту радіонуклідів в ґрунті, повітрі, воді та рослинності в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження не показують тенденцій до приросту та не мають помітних відмінностей від типових для даної місцевості фонових значень. Коливання показів не виходять за типові для накопиченого ряду значень статистичні межі.

Концентрація техногенного нукліду цезію-137 в пробах ґрунту ПЗРВ, санітарно-захисної зони та зони спостереження не виходить за межі типових для даної місцевості значень за рахунок глобальних випадінь. Техногенних радіонуклідів в повітрі, воді та рослинності СЗЗ та зони спостереження не виявлено на рівні чутливості наявних засобів вимірювань. В показниках випадінь з повітря не виявлено присутності радіонуклідів від технологічної діяльності ПЗРВ.

Дозові навантаження на персонал знаходяться на типовому для останніх років рівні. Вклад внутрішнього опромінення знаходиться на рівні природного фонового опромінення. Це підтверджується контролем забруднення повітря в робочих приміщеннях та «брудній» зоні ПЗРО.

Наявні результати не показують суттєвої різниці по екологічній ситуації між санітарно-захисною зоною та зоною спостереження. Дослідження проб повітря, опадів та рослинності на ПЗРВ засобами сцинтиляційної спектрометрії не виявляє присутності техногенного забруднення.

В цілому за результатами моніторингу довкілля за останні

п’ять років приросту значень вмісту радіонуклідів в об’єктах довкілля, де виконуються постійні вимірювання, не спостерігається. Результати радіометричних спостережень не виявляють очевидних тенденцій змін результатів моніторингу довкілля за останні п’ять років.

Продовжується експлуатація автоматичної системи моніторингу «Атлант-М» (блоки детектування розташовані в новому сховищі, на в’їзді до ПЗРВ та санпропускнику, понад 120 вимірів на годину), що дає додаткову інформацію щодо підтвердження стабільності радіаційної обстановки на ПЗРВ.

Проводився вибірковий гамма-дозиметричний моніторинг території ПЗРВ в місцях відбору проб ґрунтів щодо виявлення локальних аномалій із підвищеними рівнями дози зовнішнього гама-випромінювання поверхні ґрунтів. Локальних аномалій забруднення ґрунтів на окремих ділянках не виявлено. Радіаційний фон на території ПЗРВ складає 0,10-0,12 мкЗв/год.

Постійна увага приділяється оснащенню СРБ сучасними засобами радіаційного контролю. У рамках міжнародної допомоги ДСП «Дніпропетровський ДМСК» ДДМСК отримав обладнання для автоматизованої системи моніторингу довкілля на ПЗРВ. Дана система у автоматичному режимі проводить вимірювання потужності дози гамма-випромінювання по периметру умовно-«брудної» зони та вимірювання аерозолів повітря умовно-«брудної» зони по альфа та бета каналам у режимі реального часу. Також до складу системи входить автоматична метеостанція. Всі дані виводяться на монітор та фіксуються у базі даних. Зараз система працює у режимі дослідної експлуатації.

Радіаційні аварії та інциденти

1. 26 серпня 2019 р. під час вхідного дозиметричного контролю, який виконувався фахівцями СРБ ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.) на станції «Промислова» системою автоматизованого контролю «Кордон» виявлено вагон з вантажем металобрухту з підвищеним рівнем γ-випромінювання. Максимальна потужність дози γ-випромінювання на поверхні борта вагону складала 2,6 мкЗв/год. Станція відправлення Гадяч імені Сергієнко Миколи Івановича ЮЖН. Постачальник вантажу – ТОВ «УкрМетАльянс».

Під час сортування металобрухту було вилучено фрагменти труб (30 од.) діаметром 220 мм, довжиною від 0,64 до 0,93 м, загальною вагою 1180 кг, забруднені радіонуклідом радій-226 з розрахунковою сумарною активністю 1,71 х 10^9 Бк. Середня ПЕД на відстані 0,1 м від поверхні фрагментів від 0,94 до 2,55 мкЗв/год, щільність потоку бета-частинок 20-1500 частинок на $см^2$ у хв. Вилучені з вагону труби передано до пункту захоронення радіоактивних відходів ДСП «Дніпропетровський ДМСК» на довгострокове зберігання.

2. 02 вересня 2019 р. на КПП № 13 колишнього ВО «Придніпровський хімічний завод» (м. Кам’янське, Дніпропетровська обл.) під час проведення виїзного контролю, що проводиться з метою недопущення несанкціонованого переміщення радіаційно-забруднених матеріалів та вантажу за межі режимної території колишнього уранового виробництва ВО «Придніпровський хімічний завод», фахівцями служби ФЗОР та РБ ДП «38 ВІТЧ» при виїзді був затриманий автомобіль з вантажем «Труби, листи з н/ж сталі». При проведенні дозиметричного контролю встановлено, що максимальна ПЕД γ-випромінювання на відстані 0,1 м від поверхні вантажу складала 3,40 мкЗв/год. Відправник та отримувач вантажу – ТОВ «Мегалом».

Автомобіль з вантажем був направлений у місце завантаження (будівля № 95) для розвантаження.

3. 06 листопада 2019 р. під час вхідного дозиметричного контролю, який виконувався фахівцями служби радіаційної безпеки ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.,) на станції «Промислова» системою автоматизованого контролю «Кордон» виявлено вагон з вантажем металобрухту з підвищеним рівнем γ-випромінювання.

Максимальна потужність дози γ-випромінювання на поверхні борта вагону складала 3,2 мкЗв/год. Станція відправлення Київ-Волинський. Постачальник вантажу – ТОВ «УкрМетАльянс».

Під час сортування металобрухту з вагону було вилучено промислове джерело гамма-випромінювання орієнтовно типу ИГИ-Ц3. Розрахункова активність джерела на 12 листопада 2019 р. складала 8,0 х 10^7 Бк, середня ПЕД γ-випромінювання на відстані 1,0 м від поверхні 6,0 мкЗв/год. Ознак порушення герметичності джерела не виявлено. Ампулу з радіонуклідом цезій-137 було передано до ДСП «Дніпропетровський ДМСК» на довгострокове зберігання.

ЗВІТНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДСУМКИ РОБОТИ У 2019 РОЦІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ЦЕНТР З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ»

ДНТЦ ЯРБ відповідно до свого призначення *здійснює науково-технічну, експертну та інформаційно-аналітичну підтримку Держатомрегулювання* в межах повноважень, наданих чинним законодавством і закріплених Статутом підприємства.

На сьогодні організаційна структура підприємства охоплює 10 спеціалізованих за напрямами діяльності науково-технічних відділів та 2 науково-організаційних відділи, 9 адміністративно-управлінських відділів, а також 2 відокремлені підрозділи. Загальна кількість працівників ДНТЦ ЯРБ складає 259 осіб.

У 2019 році рішенням Колегії Держатомрегулювання від 01 серпня 2019 р. № 08 ДНТЦ ЯРБ уповноважено на здійснення діяльності з оцінки (підтвердження) відповідності виробів та продукції, що постачаються для ядерних установок, об’єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, уранових об’єктів, інших джерел іонізуючого випромінювання, вимогам технічних регламентів та на добровільних засадах у встановленому законодавством порядку. Задля виконання нових завдань на базі підприємства створено Центр з оцінки відповідності «Кваліа-Тест» (наказ ДНТЦ ЯРБ від 27 червня 2019 р. № 88) та Випробувальний центр ДНТЦ ЯРБ (наказ ДНТЦ ЯРБ від 03 грудня 2019 р. № 222).

Планування основної діяльності ДНТЦ ЯРБ та реалізація передбачених заходів впродовж звітного періоду відповідали енергетичній стратегії України, планам діяльності Держатомрегулювання та НАН України на 2019 рік, стратегічному плану розвитку підприємства на 2019 – 2023 роки, а також рішенням Колегії Держатомрегулювання та дорученням керівництва Держатомрегулювання.

Протягом звітного періоду ДНТЦ ЯРБ взято участь у роботах в підтримку *нормотворчої діяльності* регулюючого органу як в рамках виконання «Плану нормативного регулювання Державної інспекції ядерного регулювання України на 2019 рік», так і в рамках міжнародної співпраці з КЯР США, RISKAUDIT, IRSN та NRPA за напрямами: регулювання безпеки ядерних установок на всіх етапах життєвого циклу (4 проєкти НПА); регулювання безпеки поводження з РАВ (3 проєкти НПА); регулювання безпеки перевезення радіоактивних матеріалів (1 проєкт НПА); регулювання безпеки ДІВ (1 проєкт НПА).

З них 1 НПА та 1 зміна до НПА зареєстровано в Міністерстві юстиції України, а саме:

- «Вимоги безпеки під час поводження з ядерним паливом», затверджені наказом Держатомрегулювання від 21 червня 2019 р. № 269, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 30 липня 2019 р. за № 833/33804;
- Зміни до «Вимог з ядерної та радіаційної безпеки до інформаційних та керуючих систем, важливих для безпеки атомних станцій», затверджені наказом Держатомрегулювання від 25 листопада 2019 р. № 508, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2019 р. за № 1280/34251.

У грудні 2019 року подано на державну реєстрацію «Вимоги до структури та змісту звіту з аналізу безпеки поверхневих та приповерхневих сховищ для захоронення радіоактивних відходів», затверджені наказом Держатомрегулювання від 02 грудня 2019 р. № 520.

ДНТЦ ЯРБ за дорученням Держатомрегулювання долучався до:

- проведення аналізу та визначення обсягу змін до НРБУ-97 і ОСПУ-2005 (в рамках імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання);
- діяльності Міжвідомчої робочої групи з питань радіаційного захисту у медицині (в рамках діяльності якої розроблено «Дорожню карту» – план заходів з імплементації міжнародних вимог безпеки (МАГАТЕ), законодавства ЄС для вдосконалення національного законодавства з питань медичного опромінення з метою покращення стану радіаційного захисту персоналу та пацієнтів під час застосування ДІВ у медицині);
- діяльності Міжвідомчої робочої групи з розробки нової редакції плану реагування на радіаційні аварії;
- діяльності Міжвідомчої ради із здійснення загального управління та координації дій за введенням в експлуатацію та подальшим функціонуванням ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, що керується лінійним прискорювачем електронів»;
- діяльності Робочої групи з розроблення рекомендацій щодо організації виробництва ядерного палива для реакторів типу ВВЕР-1000;
- діяльності Міжвідомчої робочої групи з підготовки Національної доповіді України та розгляду національних доповідей відповідних країн-сторін Конвенції про ядерну безпеку;
- до роботи двох робочих груп WENRA, а саме: з гармонізації реакторів (RHWG) та з питань поводження з РАВ та зняття з експлуатації (WGWD).

ДНТЦ ЯРБ брав активну учать у розробленні 10 стандартів та документів МАГАТЕ та 5 документів ETSON (Європейська мережа організацій з технічної безпеки).

Протягом року за дорученнями Держатомрегулювання підприємством *виконано 1412 експертних робіт, з них 850 державних експертиз ядерної та радіаційної безпеки, 112 експертних оцінок та 431 аналіз усунення зауважень експертиз*, а саме:

- документів, що обґрунтовують безпеку АЕС та технічних рішень, що розробляються експлуатуючою організацією в рамках реалізації «Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій» та інших програм з підвищення безпеки;
- документів щодо обґрунтування можливості довгострокової експлуатації енергоблоків № 5 ВП «Запорізька АЕС», № 1 ВП «Хмельницька АЕС» та № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» та матеріалів звітів з періодичної переоцінки безпеки енергоблоків №№ 1, 2 ВП «Рівненська АЕС», № 3 ВП «Южно-Українська АЕС» та № 5 ВП «Запорізька АЕС»;
- документів з оцінки безпеки нових ядерних установок («Джерело нейтронів», ЦСВЯП, СВЯП-2);
- документів з оцінки безпеки впровадження та експлуатації на енергоблоках ВП «Южно-Українська АЕС» та ВП «Запорізька АЕС» тепловидільних збірок вдосконаленої конструкції (ТВЗ-WR);
- робочої документації на системи НБК, що є найбільш важливими за впливом на безпеку, проєктів виконання робіт у зонах з найбільш небезпечними радіаційними умовами, а також програм випробувань на перевірку працездатності й інтеграції систем НБК;
- документів щодо проєктування та будівництва об’єктів, призначених для поводження з ВЯП та РАВ на діючих АЕС, у зоні відчуження та на інших об’єктах, призначених для поводження з ВЯП та РАВ, а також документації щодо зняття з експлуатації енергоблоків ДП «Чорнобильська АЕС»;
- проєктної документації національних медичних закладів та установ з охорони здоров’я; проєктів реконструкції об’єктів видобування уранової руди; проєктної та іншої документації щодо застосування ДІВ у технологічних процесах промислових

підприємств; документації з впровадження заходів з радіаційної безпеки, що мінімізують радіаційний вплив на персонал у процесі використання ДІВ;

- проєктної документації з вдосконалення заходів фізичного захисту на ВП «Рівненська АЕС» та ДП «Чорнобильська АЕС», а також щодо будівництва комплексу інженерно-технічних засобів системи фізичного захисту пункту захоронення РАВ у зоні відчуження тощо.

Серед робіт, виконаних на підтримку *наглядової діяльності* Держатомрегулювання, слід виділити:

- вдосконалення методологічного забезпечення наглядової діяльності (2 роботи);
- підготовлення та участь у проведенні спільних інспекцій (15 інспекцій і обстежень);
- участь у проведенні приймальних та типових випробуваннях обладнання, призначеного для модернізації або реконструкції систем та елементів, важливих для безпеки АЕС (51 випробування);
- участь у проведенні атестацій технології зварювання виробів, призначених для установки в системах, важливих для безпеки ядерних установок (5 атестацій);
- участь у спільному українсько-норвезькому протиаварійному тренуванні в рамках проєкту EXERCISE;
- участь у міжнародних тренуваннях МАГАТЕ форматів ConvEx-2b, ConvEx-2a та ConvEx-2d;
- радіаційні обстеження з використанням мобільної лабораторії радіаційної розвідки RanidSONNY (7 заходів).

Наукова діяльність ДНТЦ ЯРБ була спрямована на виконання досліджень з метою:

- удосконалення нормативної бази з ядерної та радіаційної безпеки (15 робіт);
- проведення розрахункових досліджень перебігу аварійних процесів в реакторній установці та герметичній оболонці енергоблоків АЕС (10 робіт);
- впровадження в експертну діяльність сучасних розрахункових кодів (13 робіт);
- поглибленого аналізу та обробки даних щодо досвіду експлуатації АЕС з метою аналізу безпеки діяльності у сфері використання ядерної енергії та проведення досліджень для наукового обґрунтування регулюючих рішень Держатомрегулювання (2 роботи);
- проведення досліджень актуальних питань безпеки використання ядерної енергії (11 робіт);
- проведення спільних досліджень за міжнародними проєктами (1 робота).

Загалом у 2019 році ДНТЦ ЯРБ виконувалися 52 науково-дослідні роботи, з них завершено 36.

Основними напрямами міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва ДНТЦ ЯРБ у 2019 році були:

- технічна оцінка ЯРБ та розробка нормативної і методичної документації спільно із зарубіжними експертами у рамках виконання проєктів за програмами міжнародної технічної допомоги Держатомрегулювання;
- вивчення та практичне застосування сучасної методології в сфері оцінки ЯРБ у рамках двостороннього співпраці з іноземними партнерами;
- підтримка діяльності регулюючих органів інших країн у сфері ЯРБ через надання консультаційних послуг у рамках проєктів технічної допомоги ЄС за програмою INSC та зовнішньоекономічних контрактів;
- науково-технічне співробітництво в рамках участі в діяльності таких міжнародних організацій: МАГАТЕ, ETSON, Міжнародна асоціація ядерної генерації II та III покоління (NUGENIA), Європейська мережа для вивчення досвіду експлуатації АЕС (European Clearinghouse);

- участь у конкурсах проєктних пропозицій та проєктах за Програмою Євратому з досліджень та навчання «Горизонт-2020»;
- забезпечення організації стажування та технічних візитів іноземних спеціалістів до Держатомрегулювання та ДНТЦ ЯРБ.
- ДНТЦ ЯРБ є учасником міжнародних програм, таких як:
- Програма Євратому з досліджень та навчання «Горизонт-2020»;
- Програма допомоги ЄС «Інструмент співробітництва у галузі ядерної безпеки».

У межах *двостороннього співробітництва* цього року ДНТЦ ЯРБ:

- продовжував прямі двосторонні робочі зв'язки з організаціями країн-членів ЄС (Інститут радіоелементів (IRE, Бельгія) та його дочірня компанія (IRE-EliT), Товариство з безпеки реакторів (GRS, Німеччина);
- за Угодою між Держатомрегулюванням та Норвезьким агентством радіаційного захисту (DSA, раніше NRPA) про співробітництво в сфері ЯРБ (7 проєктів, спрямованих на вдосконалення національної нормативної бази з ЯРБ та системи аварійної готовності та реагування в Україні);
- продовжував науково-технічну кооперацію з установами Китайської Народної Республіки (у рамках співпраці з Інститутом ядерної енергетики Китаю (NPIC) розроблено 4 керівництва з аналізу безпеки АЕС з ВВЕР, узгоджено та підписано технічні завдання на виконання 4-х нових досліджень, підприємство стало одним з засновників «Українсько-китайської спільної науково-дослідницької платформи з питань безпеки та управління старінням АЕС»; розпочато обговорення майбутнього співробітництва з Китайським інститутом радіаційного захисту (CIRP), у рамках співробітництва з ТОВ «Ціндао Сянчу Енерджі Девелопмент Груп» визначено умови виконання спільного проєкту);
- підписав Рамкову Угоду про співробітництво з Інститутом ядерних досліджень Анкари (AU-INS) (організовано та проведено II Міжнародну ядерну літню школу «Проєктування та експлуатаційна безпека реакторів типу ВВЕР. Загальні аспекти та конкретні питання» для турецьких фахівців).

У рамках *співробітництва з МАГАТЕ*, у 2019 році ДНТЦ ЯРБ брав участь у 2 проєктах:

- координований науково-дослідницький проєкт «Бенчмарк імовірнісного аналізу безпеки для майданчиків з багатоблоковими/ багатореакторними АЕС» (MUPSA);
- регіональний проєкт RER2016 «Підвищення спроможності країн-учасниць щодо диверсифікації поставок палива для АЕС».

Надаючи підтримку Держатомрегулюванню в організації стажування та технічних візитів іноземних спеціалістів ДНТЦ ЯРБ взяв участь у проведенні візиту представника Державної інспекції технічної безпеки та безпеки навколишнього середовища при уряді Республіки Киргизія, якого було ознайомлено з роботою мобільної радіологічної лабораторії RanidSONNY.

Протягом звітного періоду ДНТЦ ЯРБ також:

- спільно з ДП НАЕК «Енергоатом» та американською компанією Holtec International створено міжнародний консорціум «Український модуль», метою якого є сприяння діяльності щодо впровадження в Україні технології малих модульних реакторів;
- спільно з Всеукраїнською Мережею Доброчесності та Комплаєнсу (UNIC) підписано Меморандум про партнерство, метою якого є визначення умов співпраці, прав та обов'язків, для здійснення підготовки ДНТЦ ЯРБ до набуття членства в UNIC;
- підтверджено, за результатами незалежного аудиту, відповідність фінансової звітності підприємства чинному законодавству;
- підтверджено відповідність інтегрованої системи менеджменту ДНТЦ ЯРБ вимогам ISO 9001:2015 і ISO 37001:2016.

ВИСНОВКИ

Враховуючи вищезазначену звітну інформацію, Держатомрегулювання на належному рівні забезпечено регулювання ядерної та радіаційної безпеки, захищеності, виконання пріоритетних завдань, визначених на 2019 рік, та завдань, визначених актами і дорученнями Президента України, Кабінету Міністрів України.

Злагоджена, системна та послідовна робота у 2019 році апарату Держатомрегулювання, територіальних органів з ядерної та радіаційної безпеки та на майданчиках АЕС, підприємств, що входять до сфери управління дозволила забезпечити на належному рівні ядерну та радіаційну безпеку, захищеність, радіаційний захист населення, персоналу та навколишнього природного середовищ, дотримання міжнародних режимів гарантій нерозповсюдження ядерної зброї, безпеки та захищеності.

В подальшій роботі Держатомрегулювання, виходячи з найважливіших аспектів діяльності – безпека та захищеність ядерних установок, джерел іонізуючого випромінювання, радіоактивних відходів, ядерних матеріалів, має зберегти усі досягнення та набутий досвід та прагнути перетворитись у динамічну, ефективну державну інституцію, здатну впливати на стан ядерної та радіаційної безпеки, реагувати на запити суспільства, сприяти дотриманню принципів прозорості та відповідальності у прийнятті регулюючих рішень.

Державна інспекція ядерного регулювання України
вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011
тел.: 044 277 12 00, 044 277 12 04
e-mail: pr@hq.snrc.gov.ua
www. snrc.gov.ua
ЄРДПОУ 21721086

СТРУКТУРА ЗВІТУ

1. СТРУКТУРА ДЕРЖАТОМРЕГУЛЮВАННЯ У 2019 РОЦІ 5
2. ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ 7
3. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ 8
4. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ВКЛЮЧАЮЧИ ПРОЦЕСИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 11
5. ДОТРИМАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА 15
6. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ, РОБОТА ЗІ ЗМІ 17
7. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ 21
8. РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЯДЕРНИХ УСТАНОВОК 27
9. РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З РАДІОАКТИВНИМИ ВІДХОДАМИ, ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА ПЕРЕТВОРЕННЯ ОБ'ЄКТА «УКРИТТЯ» НА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНУ СИСТЕМУ 43
10. РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ПОВОДЖЕННЯ З ДЖЕРЕЛАМИ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ (ДІВ) ТА ДІЯЛЬНОСТІ З ПЕРЕРОБКИ УРАНОВИХ РУД ТА ЇЇ ПРИПИНЕННЯ 51
11. РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ РАДІОАКТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ 53
12. РЕГУЛЮВАННЯ ЯДЕРНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ 54
13. ГАРАНТІЇ НЕРОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ 57
ЗВІТНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДСУМКИ РОБОТИ ДЕРЖАВНИХ ІНСПЕКЦІЙ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ (НА ПРАВАХ САМОСТІЙНОГО УПРАВЛІННЯ) 58
ЗАХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 58
ПІВДЕННА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 61
ПІВДЕННО-СХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 63
ПІВНІЧНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 67
ПІВНІЧНО-ЗАХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 70

СХІДНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 72

ЦЕНТРАЛЬНА ІНСПЕКЦІЯ З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ 75

ЗВІТНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДСУМКИ РОБОТИ У 2019 РОЦІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ЦЕНТР З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ» 80

ВИСНОВКИ 84

СТРУКТУРА ЗВІТУ 85